

Maigret

**Georges
Simenon
Maigret
és a furcsa
idegen**

GEORGES SIMENON

**MAIGRET ÉS A
FURCSA IDEGEN**

agave
könyvek

Pietr-le-letton © 1931, Georges Simenon Limited.
All rights reserved.

Maigret és a furcsa idegen © 2014, minden jog fenntartva.

A fordítás az alábbi kiadás alapján készült:
Georges Simenon: Pietr-le-letton, Le Livre de Poche, 2003

Fordította: Barta Tamás

ISBN: 978 61 5546 816 2
Agave Könyvek

Felelős kiadó: Varga Bálint, Meznerics Gergely
A borítót és a kötetet tervezte: Kuszkó Rajmund
Felelős szerkesztő: Csurgó Csaba
Sorozatszerkesztő: Kálai Sándor
Szerkesztő: Fehér Ildikó
Korrektor: Horváth Krisztina

Készült: a Kaposvári Nyomda Kft. nyomdájában, Kaposváron,
2014-ben – 140445 Felelős vezető: Pogány László igazgató

Műfaj: krimi

1. Becsült életkor: 32 év, magasság: 169 cm

Az Interpol Párizsnak:

Xuzust Krakko vimontra m ghks triv psot uv Pietr, a lett Bréma vs tyz btolem.

Maigret felügyelő az Első Bevetési Csoportból felnézett munkájából, mert úgy érezte, mintha alábbhagyott volna a szobája közepén álló öntöttvas kályha mormolása, amelytől egy hosszú, fekete cső vezetett a mennyezetig. Ráérősen félretolta a telegramot, felállt, elhúzta a reteszt, és három lapát szenet dobott a tűzre. Majd a kályhának hátat fordítva pipára gyújtott, és megigazította a gallérját; nem volt magas, mégis szorította.

Az órájára pillantott, amely pontban négyet mutatott. Felöltője az ajtó mögött függött egy fogason.

Az asztalhoz ballagott, még egyszer elolvasta a telegramot, közben félhangon maga elé mormolta anyanyelvén:

Az Interpol a párizsi Biztonsági Szolgálatnak:

A krakkói rendőrség jelezte Pietr, a lett átutazását Bréma felé.

A Bűnügyi Rendőrség Nemzetközi Szervezete (más néven Interpol) Bécsben székel, az európai bűnszövetkezetek elleni küzdelmet és a nemzeti rendőrségek együttműködését irányítja.

Maigret elővett egy második telegramot; ezt szintén rendőrségi kóddal írták, egy nemzetközi rejtjelnnyelven, amelyen a világ rendőrségi központjai üzennek egymásnak.

Így dekódolta:

A brémai Rendőrségi Tanács a párizsi Biztonsági Szolgálatnak:

Információnk szerint Pietr, a lett Amszterdam és Brüsszel felé indult.

Egy harmadik telegram a Nederlandsche Centrale in Zake Internationale Misdadigerstól érkezett, a holland rendőrség bűnüldözési osztályáról, és ez állt benne:

Pietr, a lett reggel 11-kor felszállt a Párizs felé tartó Északi Csillag expressz 5. kocsijának G 263. ülékéjébe.

Az utolsó kódolt üzenet Brüsszelből futott be, és így szólt:

Megerősítjük: Pietr, a lett átutazott 2 órakor, az Északi Csillagon Brüsszel felé, az amszterdami szerelvényen.

Az íróasztal fölött a falon óriási térkép függött; Maigret zsebre dugott kézzel, hatalmas, súlyos testét kihúzva megállt előtte, szája sarkában pipájával.

A Krakót jelző pontról a brémai kikötő helyére pillantott, majd Amszterdamra és Brüsszelre.

Megint az órájára nézett. Négy óra húsz perc. Az Északi Csillag ekkor éppen száztíz kilométeres sebességgel robogott Saint-Quentin és Compiègne között. Nem áll meg a határon, még csak nem is lassít.

Az 5. kocsiban, a G 263. fülkében Pietr, a lett valószínűleg olvasgat, esetleg az ablak előtt elsuhanó tájat bámulja.

Maigret egy ajtóhoz lépett, amely beépített szekrényre nyílt; kezet mosott a zománcozott csapnál, végighúzta fésűjét sűrű, sötétbarna haján, amelybe a halántékán már pár ősz szál is vegyült, majd úgy-ahogy megigazította nyakkendőjét, amelyet sohase képes rendesen megkötni.

November volt. Beesteledett. Az ablakon át a Szajna egyik ágára látott, a Saint-Michel térre, egy mosoda-hajóra. A partra kékes árny borult, csak a gázlámpák sora fénylett.

Kinyitott egy fiókot, és átfutotta a koppenhágai Nemzetközi Személyazonosítási Iroda sürgönyét.

A párizsi Biztonsági Szolgálatnak:

Pietr, a lett 32 169 01512 0224 0255 02732 03116 03233 03243 03325 03415 03522 04115 04144 04147 05221 stb.

Ez alkalommal fennhangon is dekódolta az üzenetet, és többször megismételte, ahogy egy iskolás felmondja a leckét.

Pietr, a lett személyleírás a: becsült életkor 32 év, magasság 169 cm, egyenes orrcsont, orrának alapja vízszintes, kissé széles orrcimpa, az orrháton nincs sajátos jegy, fülének széle egyedi, nagy fülcimpa, a fölkagyló magassága a belső fölön átlagos, teljes mérete az átlagosnál kisebb, a fölkagyló alján kiálló dudor, normális görbület, lent szorosan fejhez tapadó, különös ismertetőjegy: nagy redők, a felső állkapcszon enyhén kiálló fogak, beesett orca, világosszőke, ritkás szemöldök, vastag, lekonyuló alsó ajak, hosszú nyak, sárga írisz, a szélén szürkészöldbe megy át, világosszőke haj.

Ez volt Pietr, a lett külsejének jellemzése, amely éppolyan beszédes volt a felügyelő számára, mint egy fénykép. Kirajzolódott előtte a férfi főbb vonásai: alacsony, sovány, fiatal, feltűnően szőke hajjal, szőke, ritkás szemöldökkel, a szeme zöldes, a nyaka hosszú.

Maigret ráadásul aprólékosan megismerte a férfi orrát, így akkor is feltűnt volna neki a tömegben, ha esetleg elmaszkírozza magát.

Leakasztotta felöltőjét a fogasról, felvette, majd belebújt vastag, fekete ballonkabátjába, és a fejébe nyomott egy keménykalapot.

Egy utolsó pillantást vetett a kályhára, amelyet mintha szétfeszített volna a forróság.

A hosszú folyosó végén, a lépcsőfordulónál, amely előszobául szolgált, még odaszólt Jeannak:

– Nehogy elfeledkezz a tüzről!

A lépcsőházban meglepte a huzat, és be kellett húzódnia egy sarokba, hogy meggyújthassa a pipáját.

A hatalmas üveglapok védelme ellenére a Gare du Nord peronjain erős volt a huzat. A tetőről több üveglap hiányzott, szilánkjai a sínek közt heverték. Az áramellátás néha akadozott. Az utasok ruháikba burkolóztak.

Az egyik pénztár előtt a várakozók nem túl biztató hírt olvashattak. *Viharos idő a La Manche csatornán.*

Egy nő, aki a Folkestonbe-ba induló fiát búcsúztatta, aggódó arccal, vörös szemekkel hajolt gyermekéhez. Az utolsó pillanatban is tanácsokkal látta el. A fiú zavarban volt, de meg kellett ígérnie, hogy véletlenül se teszi ki a lábát a hajó fedélzetére.

Maigret a 11. vágány elején állt, ahol a tömeg az Északi Csillagot várta. Minden nagy hotel ügynökei ott tolongtak, nem szólva a Cook Utazási Irodáról.

Maigret nem moccan. Mások idegeskedni kezdtek. Egy nő vastag szőrmebundában, lábán vékony selyemharisnyával, le-fel járkált, cipője sarka hangosan kopogott a betonon.

A felügyelő mozdulatlanul állt, tiszteletet parancsoló, széles vállával nagy árnyékot vetett. Néha meglökték, de rezzenetlen maradt, mint egy fal.

A távolban feltűnt a vonat lámpájának sárga fénye. Majd a kerekek zakatolása következett, a hordárok kiáltásai, a kijárat felé tartó utasok sietős lépteik.

Úgy kétszáz ember haladhatott el előtte, de Maigret szeme megakadt a tömegben egy alacsony férfin, aki nagy kockás, zöld utazóruhát viselt. Szabása és színe egyértelműen az északi viselet jellemzőiről árulkodtak.

A férfi ráérősen lépdelt, három hordár követte. A Champs-Élysées egyik hoteljének buzgólkodó képviselője vágott neki utat.

Becsült életkor 32 év, magasság 169 cm, egyenes orrcsont...

Maigret tovább álldogált. A férfi fülét figyelte, ennyi elég is volt neki.

A zöld ruhás illető nagyon közel haladt el mellette. Az egyik hordár meglökte Maigret-t a bőröndjével.

Ugyanebben a pillanatban egy vasúti alkalmazott futásnak eredt, pár szót hadart a kollégájának, aki a vágány végén állt, a lánc mellett, amellyel a kijáráshoz vezető utat lehetett zárni-nyitni.

A láncot becsatolták. Az utasok hangosan méltatlankodni kezdtek.

Az utazóruhás férfi már a kijáráshoz ért.

A felügyelő rövid, gyors szippantásokkal pöfékelt a pipájából Odalépett a vasutashoz, aki a láncot őrizte.

– Rendőrség! Mi történt?

– Bűntényt követtek el! Az imént fedezték fel...

– Az ötös kocsiban?

– Azt hiszem, igen...

A pályaudvaron tovább folyt a szokásos élet. Csak a 11. vágány környéke nyújtott szokatlan látványt. Ötven utas várt rá, hogy elmeessen. Ám elállták az útjukat, így türelmetlenkedni kezdtek.

– Engedje át őket – mondta Maigret.

– De...

– Engedje át őket!

Figyelte, ahogy a tömeg maradéka is szétoszlik. A hangosbeszélő bejelentette egy külvárosi járat indulását. Egy férfi szaladt valahol. Az Északi Csillag egyik vagonja előtt kisebb csoport várakozott. Három férfi, a vasútvállalat egyenruhájában.

Elsőnek az állomásfőnök érkezett, fontoskodva, idegesen. Majd egy targonca gurult végig a csarnokon, áthaladva a csoportokban várakozók között, akik kelletlenül figyelték, főleg azok, akik indulóban voltak.

Maigret súlyos léptekkel kapaszkodott fel a vonatra, szájában pipával. Első kocsi. Második kocsi... Elért az ötödikhez.

Kis csoport állt az ajtó előtt. A targonca megállt. Az állomásfőnök a három férfit hallgatta, akik egymás szavába vágva magyaráztak.

– Rendőrség! Hol van? Mutassák!

Látható megkönnyebbüléssel néztek Maigret-re. Testének nyugodt tömegével a riadt csoport közepére állt, így a többiek egyszeriben mellékszereplőnek tűntek mellette.

– A mosdóban.

Maigret felszállt a vagonba, és jobb kéz felől meglátta a mosdó nyitott ajtaját. A padlón egy test hevert összegörnyedve, furcsa szögben.

A masiniszta a peronon állt, és parancsokat osztott:

– Vigyék a vagon egy garázs felé menő vágányra! Várjanak! A 62. vágányra. Valaki szóljon már az állomás rendőrfelügyelőjének!

Először csak a férfi tarkóját látta. Amikor félretolta a ferdén feltett sapkáját, előbukkant a bal füle is.

– Nagy fülcimpa, a fülkagyló magassága a belső fülön átlagos, teljes mérete az átlagosnál kisebb, a fülkagyló alján kiálló dudor...
– mormolta Maigret.

A linóleumpadlón pár vércsepp piroslott. A felügyelő körülnézett. A vasutasok a peronon és a vonat mellett álltak. Az állomásfőnök még javában rendelkezett.

Maigret maga felé fordította a férfi arcát, és még jobban megszorította a pipát a fogai közt.

Ha nem látta volna imént a távozó zöld utazóruhás férfit, aki egy kocsi felé tartott a Majestic képviselőjének kíséretében, akár kétségei is támadtak volna.

A részletek is egyeztek. Ugyanaz a kis, fogkefeszzerű szőke bajusz, az éles vonalú orr alatt. Ugyanaz a szőke, ritkás szemöldök. Másképp szólva Pietr, a lett feküdt előtte!

Maigret moccanni se tudott a szűk mosdóban, ahol a csapból, amelyet elfelejtettek elzárni, továbbra is folyt a víz, és egy nem elég szorosan meghúzott tömítés mellett gőz süvített ki a csőből.

Lába a holttesthez ért. Kiegyenesítette a törzsét; a hasa táján, az ingen és a kabáton égésnyomokat látott, egy közélről leadott lövés okozhatta. Nagy fekete lyukat ütött a ruhán, amelyet elborított a lilásvörös vér.

A felügyelőnek feltűnt egy apróság. Véletlenül a halott lábára esett a pillantása. Kitekert pózban hevert, mint az egész test, amelyet bizonyára össze kellett nyomni, hogy becsukhassák az ajtót.

A cipő fekete, nagyon közönséges, olcsó darab volt. Látszott rajta, hogy egyszer már újratalpalták. Sarka az egyik oldalon ki volt taposva, a talp közepén pedig kerek lyuk tátongott, amely lassanként kopott ki a használat során.

Közben megérkezett az állomás felügyelője, díszes ruhában, magabiztosan, a peronon kérdezősködött:

– Mi történt? Büntett? Öngyilkosság? Nem nyúlunk semmihez, míg az ügyészség ide nem ér, értik, emberek? Figyelem! Tegyétek, amit mondok!

Maigret csak némi erőfeszítés árán jutott ki a mosdóból, ahol beszorult a halott lábai közé. Gyors, profi mozdulattal megtapogatta a zsebeket, megbizonyosodott róla, hogy teljesen üresek.

Kialudt pipával, félrecsúszott kalappal szállt ki a vonatból, mandzsettáján vérfolt piroslott.

- Nézzenek oda, Maigret! Mit gondol erről az egészből?
- Semmit! Menjen be, nézze meg...
- Talán öngyilkosság?
- Ha maga mondja... Értesítette az ügyészséget?
- Amint tudomást szereztem az esetről, igen!

Recsegő hang szólalt meg a hangosbemondóban. Néhányan, akiknek feltűnt, hogy valami rendkívüli történt, messziről nézték az üres vonatot és az ötös vagon lépcsőjénél álldogáló, mozdulatlan csoportot.

Maigret otthagya őket, kiment az állomásról, és leintett egy taxit.

- A Majesticbe!

Egyre csúnyább lett az idő. Heves szélrohamok söpörtek végig az utcákon, olyan erővel, hogy a járókelők tántorgó részegeknek tűntek. Valahol egy téglá esett a járdára. Buszok húztak el az úttesten.

A Champs-Élysées szinte teljesen elhagyatottá vált. Csepegni kezdett az eső. A Majestic portása a taxi felé igyekezett egy hatalmas, vörös esernyővel.

- Rendőrség! Érkezett egy utas az Északi Csillagról?

A portás rögtön becsukta az esernyőt.

- Érkezett egy, igen!
- Zöld felöltő, szőke bajusz.
- Így van, kérem, fáradjon a recepcióhoz!

Az emberek futva menekültek a zápor elől. Maigret épp időben ért be a hotelbe, hogy elkerülje a dió nagyságú esőcseppeket, amelyek hidegek voltak, mint a jég. Rossz idő ide vagy oda, a mahagónipult mögött az alkalmazottak és a tolmácsok nem lettek kevésbé elegánsak vagy kevésbé udvariasak.

- Rendőrség! Egy zöld ruhás utazó... kis, szőke bajusszal...
- 17. emelet. Épp most viszik föl a csomagjait.

2. A milliárdosok barátja

Elkerülhetetlen volt, hogy Maigret pusztá jelenléte a Majestic Hotelben ne legyen kissé ellenséges színezetű. Zárványt képezett, amelyet a hely légköre nem volt hajlandó befogadni.

Pedig külsőre nem hasonlított a karikatúrákon annyiszor látott felügyelőkre. Nem volt se bajusza, se vastag talpú cipője. A ruhái finom szövetből készültek, a szabásuk kitűnő. Ráadásul minden reggel borotválkozott, és a kezét is ápolta. Ám a testalkata durva emberre vallott. Hatalmas volt és csontos. Feszés izmai kidomborodtak a kabát alatt, és a legújabb nadrág is hamar hozzájuk idomult.

Sajátosan vonult bármilyen helyiség közepére és állt meg oszlopként, ami még néhány kollégájának sem volt az ínyére. Többnek tűnt ez magabiztosságnál, mégsem volt benne gőg. Begördült valahova, mint egy sziklatömb, és onnét kezdve mintha mindennek meg kellett volna törnie ezen a kösziklán, akár továbbgördült, akár állva maradt, enyhén szétterpesztett lábbal.

A pipát a foga közé szorította. Nem vette ki csak azért, mert épp a Maj esti eben volt dolga. Talán valahol mélyen mégis közönségesség rejlett az önbizalmában?

Fekete, selyemgalléros felöltőjében nem lehetett nem észrevenni őt a kivilágított hallban, ahol a jól öltözött vendég hölgyek, akiknek megjelenése ugyanolyan kifogástalan volt, mint a személyzeté, parfümfelhőbe burkolózva társalogtak, hol élesen felkacagva, hol egymás közt suttogva vagy egymást melegen üdvözölve.

Nem törődött velük. Kívül maradt a mozgáson. A dzsessz taktusai felhallatszottak a lenti bárból, de rajta úgy törtek meg, mint egy áthatolhatatlan akadályon.

Ahogy elindult a lépcső első fokain, a boy utána szólott, hogy lehívja neki a liftet. De Maigret hátra se nézett.

Az első emeleten valaki megkérdezte:

– Kit keres?

Mintha meg se hallotta volna. Végignézett a vörös szőnyeggel borított, végtelennek tűnő, szédítően hosszú folyosókon, és tovább haladt felfelé.

A második emeletre érve zsebre dugott kézzel nézte végig a bronztáblácskákra írt számokat. A 17. szoba ajtaja nyitva állt. A csíkos öltönyös hordárok épp ekkor érkeztek meg a bőröndökkel.

Az utas, aki már levette kabátját, igen finomnak és vékony testűnek tűnt tökéletesen szabott öltönyében. Cigarettaozott, és közben utasításokat osztott.

A 17. számú ajtó mögött nem csupán egy szoba volt, hanem egész lakosztály: nappali, dolgozószoba, hálószoba és fürdőszoba. Az ajtók két folyosó sarkánál nyíltak, ahol a fordulóban széles, félkör alakú pamlag állt. Maigret ide ült le, szemben a nyitott ajtóval, kinyújtózta a lábát, és kigombolta a kabátját.

Pietr, a lett észrevette őt, de tovább sorolta a parancsokat, nem lepődött meg, nem is bosszankodott. Mikor a hordárok letették az összes bőröndöt és csomagot, ő maga lépett az ajtóhoz, egy pillanatra megpihent a pillantása a felügyelőn, végigmérte, majd bezárkózott.

Maigret ráért, elszívott hárompipányi dohányt, közben elhessegetett két szobapincért és egy takarítónőt, akik ottléte célja felől érdeklődtek.

Nyolc óra körül Pietr, a lett kilépett a szobából, még soványabbnak és még jól öltözöttebbnek tűnt, szűk öltönye valamelyik híres angol divatházból származhatott. Hajadonfőtt volt. Szőke, rövidre vágott haja már ritkulni kezdett. A homloka nagyon magas és enyhén csapott, feje búbján kilátszott a bőr kis rózsaszín foltja a haj alól. Ujjai hosszúak és vékonyak voltak, bal gyűrűsujján nehéz platina pecsétgyűrűt viselt, amelyet sárga gyémánt díszített.

Megint dohányzott, hosszú orosz cigarettát szívott. A férfi szinte sűrölte a felügyelőt, ahogy elment mellette, és egy pillanatra megállt. Úgy nézett rá, mintha készletet érezne, hogy megszólítsa, majd töprengve a lift felé indult.

Tíz perccel később az étkezőben Mortimer-Levingston úr és felesége asztalához ült. Az asszony vitte a társalgást. Nyakában egymillió frankot érő gyöngysor lógott.

A férje nemrég mentette meg az egyik legnagyobb, a csőd szélén álló francia autógyártó céget, amelynek részvényeiből természetesen többségi hányadot biztosított magának.

Vidáman iszogattak hármasan. Pietr, a lett sokat beszélt, visszafogott hangon, enyhén előrehajolva. Teljesen könnyeden, természetesen viselkedett, nem feszélyezte Maigret jelenléte, akit pedig jól láthatott odakint a hallban, az üvegfal mögött.

Az irodában a felügyelő elkérte a vendégek listáját. Nem lepődött meg, mikor Pietr, a lett neve helyett ezt olvasta: Oswald Oppenheim, Bréma, hajózási vállalkozó. Kétség se fért hozzá,

hogyan az útleveleivel minden rendben, a személyes papírjai is erre a névre vannak kiállítva, és ahhoz sem, hogy több hasonló személyazonossággal is rendelkezik.

Azt is biztosra lehetett venni, hogy már korábban, máshol is találkozott Mortimer-Levingstonékkal, talán Berlinben, Varsóban, Londonban vagy New Yorkban.

Vajon kizárólag azért érkezett Párizsba, hogy megtárgyalja velük és végrehajtsa specialitását, a hatalmas tétre menő csalások egyikét?

Adatlapján, amely Maigret zsebében lapult, ez állt:

Világlátott, veszélyes alak, állampolgársága ismeretlen, északi származású. Feltételezhetően lett vagy észti születésű, de folyékonyan beszél oroszul, franciául, angolul és németül.

Széles körű tapasztalattal rendelkezik, valószínűleg egy főleg csalásra szakosodott nemzetközi banda feje.

A banda Párizsban tűnt fel, majd Amszterdamban (Van Heuvel-ügy), Bernben (a Hajótulajdonosok Klubjának ügye), Varsóban (Lipmann-ügy), később különböző európai városokban, ahol tevékenységét nem sikerült részletesebben felderíteni.

Pietr, a lett bűntársai főleg angolszász származásúak. Ezek egyikét, akit a leggyakrabban láttak a társaságában, és akit egy ízben rajtakaptak, mikor hamisított csekket próbált beváltani a Berni Szövetségi Bankban, letartóztatás közben megölték. Egy bizonyos Howard őrnagy személyazonosságát viselte, aki az „Amerikai légió „ szolgálatában állt, ám a vizsgálat kiderítette, hogy régebben szeszcsempész volt New Yorkban; az USA-ban „Kövér Fred” néven ismerték.

Pietrt, a lettet két alkalommal letartóztatták. Először Wiesbadenben, miután félmillió márkát csalt ki egy müncheni kereskedőtől, később Madridban, hasonló családi ügyben, amelynek áldozata egy magas rangú személy a spanyol királyi udvarban.

Mindkét alkalommal ugyanaz volt a taktikája. Találkozott az áldozataival, és közölte velük, hogy az ellopott pénz biztonságban van, ám a letartóztatása esetén lehetetlen volna a nyomára akadni.

Mindkétszer visszavonták a vádat, a felpereseket valószínűleg kártalanították.

Ezután sose sikerült tetten érni.

Valószínűleg együttműködik a Maronnetti-bandával (pénz- és okirat-hamisítás) és a kölni bandával (ún. falfúrók).

Ezenkívül keringett még egy hír az európai rendőrségeken: Pietr, a lett, egy vagy több banda főnöke és pénztárosa, valószínűleg több millió frankos összegeket kezel, különböző neveken nyitott bankszámlákon, és nagyvállalatokba fekteti be a pénzt.

Udvarias mosollyal hallgatta Mortimer-Levingstont, aki egy anekdotát mesélt neki, közben fehér ujjával nagy szőlőszemeket tett a szájába.

– Uram, egy szóra, ha megengedi!

Maigret lépett oda Mortimer-Levingstonhoz a Majestic halljában, miután Pietr, a lett és az amerikai hölgy felmentek a szobáikba. Mortimernek nem az a kimondott sportos jenki testalkata volt. Inkább latin típusnak tűnt. Magas és sovány férfi. A feje kicsi, közepen elválasztott fekete hajjal.

Mint aki mindig fáradt. Szemhéja beesett, kékes árnyalatú volt. Valóban kimerítő életet élt, ezer helyen kellett megfordulnia, Deauville-ben, Miami-ban, a Lidón, Párizsban, Cannes-ban, Berlinben. A jachtját sem hanyagolhatta el, és megesett, hogy miután egy európai nagyvárosban találkozott üzleti partnereivel, bokszmeccsen kellett bíraskodnia New Yorkban vagy Kaliforniában.

Lenézően mérte végig Maigret-t. Foghegyről kérdezte:

– Kihez van szerencsém?

– Maigret felügyelő, Első Bevetési Csoport.

Mortimernek meg se rebbent a szemöldöke, előrehajolva állt, mintha csak egy pillanatig kívánt volna figyelmet szentelni a felügyelőnek.

– Tisztában van vele, hogy az előbb kivel vacsorázott? Ő Pietr, a lett...

– Ez minden, amit közölni kívánt?

Maigret nem lepődött meg. Szinte pontosan ezeket a szavakat várta.

Visszatette pipáját a foga közé – mert illedelmesen kivette, mikor megszólította a milliárdost és azt mormolta:

– Úgy van, ez minden!

Láthatóan elégedett volt magával. Levingston fagyos arccal haladt el mellette, és a liftbe lépett. Pár perccel múlt fél tíz. A kis kamarazenekar, amely a vacsorát kísérte, átadta a helyét a dzsesszenészeknek. Többen ekkor tértek be az utcáról. Maigret nem vacsorázott. A hall közepén állt, a türelmetlenség legkisebb

jele nélkül. A helyiség távolabbi végéből a recepció időről időre ideges és barátságtalan pillantásokat vetett felé. Még a hotel legjelentéktelenebb alkalmazottjai is, ahogy elhaladtak a felügyelő közelében, komor képet vágtak, sőt, úgy intézték, hogy mentükben kissé meglökjék.

A Majesticnek nem sikerült őt megtörnie. Továbbra is fekete, mozdulatlan tömbként állt az aranyozott, csillogó hallban, az estélyiben, szőrmebundában sétáló, élénken társalgó, parfümtől illatozó vendégek között.

Mortimer asszony szállt ki először a liftből. Időközben átöltözött. Hermelinnel szegélyezett stólát viselt, amelyből kilátszott meztelen válla.

Furcsállta, hogy nem találja ott a többieket, körbejárt; aranyszínű magas sarkú cipője kopogott a padlón.

Hirtelen megállt a mahagónipultnál, amely mögött a recepcióskok meg a tolmácsok álltak, és intézett hozzájuk pár szót. Az egyik alkalmazott megnyomott egy piros gombot, és felvett egy telefonkagylót.

Valami meglepő dolgot tapasztalhatott, magához intett egy boyt, aki a lifthez szaladt.

Levingston asszony nyugtalannak tűnt. A hall üvegajtaján át látni lehetett a járda mellett álló amerikai limuzin elegáns vonalait.

A boy visszatért, és mondott valamit a recepciósnak, aki ezután Mortimer asszonyhoz fordult. A hölgy tiltakozott. Olyasmit mondhatott, hogy:

– Hisz ez lehetetlen!

Maigret ismét megmászta a lépcsőt, megállt a 17. ajtó előtt, és bekopogott. Ahogy az iménti közjáték után várta, nem érkezett válasz.

Benyitott, látta, hogy a szalon üres. A szobában Pietr, a lett szmokingja hanyagul az ágyra volt dobva. Egy nyitott ruhásbőrönd hevert a pamlagon. A lakkcipők egymástól távol a szőnyegen.

A szállodavezető érkezett morogva.

– Maga itt?

– Nos... Gyorsan eltűnt a vendége! És Levingston is. Jól mondom?

– Semmiség, nem kell ebből nagy ügyet csinálni. Egyikük sincs a szobájában, biztos megtaláljuk őket valahol a hotelben.

– Hány kijárat van?

– Három... A Champs-Élysées-re nyíló, egy másik az Árkádoknál, a harmadik pedig a személyzeti bejárat a Ponthieu úton.

– Van ott portás? Hívja ide...

Megszólalt a telefon. A szállodavezető dühbe gurult. Egy telefonközpontos bosszantotta fel, aki nem akarta megérteni, amit mondott neki. A szállodavezető a legkisebb jóindulat nélkül pillantott Maigret-re.

– Mit jelentsen ez az egész? – kérdezte, miközben a személyzeti bejárat portását várták, aki egy kis üvegezett fülkében teljesített szolgálatot.

– Semmit, vagy majdnem semmit, ahogy maga is megjegyezte.

– Remélem, nem arra gyanakszik, hogy netán...

A „bűntény” a hoteltulajdonosok rémálma, a legegyszerűbb motelek vezetőitől kezdve a paloták igazgatóiig, így még a szó is megakadt a torkán, túl súlyosnak bizonyult, hogy kiejtse.

– Hamarosan kiderül.

Mortimer-Levingston asszony tűnt fel, és megkérdezte:

– Van valami hír?

A szállodavezető odahajolt hozzá, mormogott valamit. A folyosó végén piszkos szakállú, alacsony öregember tűnt fel, túlméretezett ruhában; egyáltalán nem illett a hotelbeli környezethez.

Ő természetesen a kulisszák mögött végezte a dolgát, különben csinos egyenruhát viselt volna, és minden reggel megborotválkozik.

– Látott távozni valakit?

– Mikor?

– Pár perccel ezelőtt...

– A szakácsok közül ment ki valaki, ha nem tévedek... Nem figyeltem. Egy férfi sapkában.

– Alacsony, szőke? – érdeklődött Maigret.

– Igen, azt hiszem... nem néztem meg jobban... sietve ment ki.

– Rajta kívül senki?

– Nem tudom. Elmentem a sarokig, hogy vegyek egy újságot, az *Intran*...

Mortimer-Levingston asszony elvesztette a hidegvérét.

– Hát ez... Maga ezt hívja nyomozásnak? – tört ki belőle, ahogy Maigret felé fordult. – Nekem azt mondták, hogy a rendőrségtől jött! Lehet, hogy megölték a férjemet! Mégis mire vár?

Jellemző volt Maigret-re a pillantás, amellyel a nő felé fordult. Teljes nyugalom. Teljes egykedvűség! Mintha csak egy légy

zümögését hallgatná, vagy egy közömbös tárgyat venne szemügyre.

Mortimer-Levingston asszony nem volt hozzászokva, hogy így bánjanak vele. Az ajkába harapott, elvörösödött a púder alatt, és türelmetlenül toppantott egyet a padlón.

A férfi továbbra is a szemébe nézett.

Mivel ez már sok volt neki, vagy talán nem akadt más ötlete, Mortimer asszony idegösszeomlást kapott.

3. A hajtincs

Éjfél felé járt, mikor Maigret megérkezett a Quai des Orfèvres-n lévő irodájába. A vihar hatalmas erővel tombolt. Hevesen tépázta a rakparti fák koronáját, a mosoda-hajó oldalát hullámok csapkodták.

A rendőrség épülete szinte teljesen elhagyatott volt. Jean azonban még mindig a helyén ült a kis előszobában, innen áttekinthette a folyosókat, amelyekről az üres irodák hosszú sora nyílt.

Az örök felől hangfoszlányok hallatszottak. Néhol egy ajtó mögül fény szűrődött ki: egy felügyelő vagy nyomozó irodájából, aki valamely ügyön dolgozott. Az udvaron a kapitányság egyik autója berregett.

– Torrence visszaért már? – érdeklődött Maigret.

– Mostanában kell megjönnie.

– A kályhám?

– Muszáj volt kicsit kinyitnom az ablakot, olyan meleg volt magánál. A falakon folyt le a víz!

– Rendelj nekem pár pohár sört és szendvicseket. De ne kicsiket, jól megpakolva kérem!

Benyitott egy ajtón, és beszólt:

– Torrence!

Torrence őrnagy követte az irodájába. Mielőtt eljött volna a Gare du Nord-ból, Maigret felhívta, hogy folytassa az ottani nyomozást.

A felügyelő negyvenöt éves volt. Torrence épphogy csak harminc. Ám már kialakult benne valami keménység, ami szinte Maigret hasonmásává tette.

Sok nyomozásban vettek részt együtt, anélkül, hogy egy felesleges szót szóltak volna egymáshoz.

A felügyelő levette kabátját, felöltőjét, meglazította nyakkendőjét. Odaállt a kályha mellé, háttal a tűznek, hagyta, hogy kicsit átmelegedjen a teste, majd megkérdezte:

– Nos?

– Az ügyészség sürgősséggel ült össze. A helyszínelők fotókat készítettek, de nem találtak ujjlenyomatot. Az áldozatét kivéve, természetesen! Nem egyezik semelyikkel a nyilvántartásból.

– Ha jól emlékszem, a szolgálatnak nincs meg a lett ujjlenyomata.

– Csak a személyleírása. Nincs róla sem ujjlenyomat, sem a testméretei.

– Tehát nincs bizonyíték arra, hogy a halott valaki más volna, mint Pietr, a lett.

– De arra sem, hogy ő az!

Maigret előhalászta a pipáját, és egy dohányzacskót, amelyben csak egy kis barna törmelék maradt. Torrence automatikus mozdulattal egy csomag szürke dohányt nyújtott felé.

Csendben voltak, csak a dohány zizegése hallatszott. Majd léptek és egymáshoz koccanó üvegek zaja hallatszott az ajtó mögül, ezért Torrence odament, és kinyitotta.

A Brasserie Dauphine pincére lépett be, és egy tálcát tett az asztalra, hat pohár sörrel és négy jól megtömött szendviccsel.

– Ennyi elég lesz? – kérdezte, mert látta, hogy Maigret nincs egyedül.

– Elég.

A felügyelő enni és inni kezdett, nem hagyva abba a dohányzást sem, és egy pohár sört az őrmester felé tolt.

– Szóval?

– Kikérdeztem a vonat személyzetének minden tagját. Kiderült, hogy egy férfi jegy nélkül utazott. A halott vagy pedig a gyilkos! Úgy vélik, hogy Brüsszelben szállt fel a vonatra, az átellenes peronról. A pullmankocsikban könnyebb elrejtőzni, mint a többiben, mert nagy tárolóhely van a csomagoknak. A lett teát ivott Brüsszel és a határ között, és átnézett egy halom francia és angol nyelvű újságot, több gazdasági lapot is. Maubeuge és Saint-Quentin között kiment a mosdóba. A pincér emlékszik rá, mert mikor elment mellette, rendelt egy whiskyt.

– És aztán visszament a helyére?

– Negyedóra múlva ott ült a whiskyje előtt. De a pincér nem látta visszamenni.

– Később senki se próbált kimenni a vécére?

– De igen! Egy utas rázni kezdte a kilincset. Nem működött a zár. Csak mikor megérkeztek Párizsba, akkor sikerült az egyik kalauznak kifizetnie, és akkor vették észre, hogy reszelékkel tömték el a zárat.

– Egész addig senki se látta a másik Pietrt?

– Senki! Pedig biztos figyeltek volna rá, mert olyan ócska ruhát viselt, amelyben nem szokás luxusvonaton utazni.

– A golyó?

– Közvetlen közléről érte. Hat milliméteres automata pisztoly. Olyan mély égést okozott, hogy az orvos szerint önmagában az elég lett volna, hogy beálljon a halál.

– Dulakodásra utaló nyomok?

– Egyáltalán nincsenek! A zsebei üresek.

– Tudom...

– Viszont ezt találtam! A kabát egy kis belső zsebében, gombbal lezárva.

Torrence elővett a tárcájából egy kis selyempapír tasakot, amelyben barna hajtincs lapult.

– Kérem...

Maigret tovább falatozott és ivott.

– Női hajszálak vagy gyereké?

– Női, a törvényszéki orvos szerint. Otthagytam nála pár hajszálat, megígérte, hogy alaposan megnézi.

– A boncolás eredménye?

– Tízkor már vége volt. Valószínű életkor: harminckét év. Magasság: 1 méter 68 centi. Nincs örökölt testi hiba. Az egyik vese elég rossz állapotban van, amiből alkoholizmusra lehet következtetni. A gyomorban teát találtak, és majdnem teljesen megemésztett ételt, azt nem lehetett a helyszínen kielemezni. Holnap fogják megvizsgálni. A vizsgálat után a törvényszéki orvostani intézetben tárolják majd a testet, lefagyasztva.

Maigret megtörölte a száját, elfoglalta kedvenc helyét a kályha előtt, kinyújtotta kezét, amelybe Torrence reflexszerűen beletette a dohányzacskót.

– Én pedig – mondta a felügyelő – láttam Pietrt, illetve azt, aki a helyébe lépett. Bejelentkezett a Majesticbe, Mortimer-Levingstonnal vacsorázott, úgy tűnik, megbeszélte találkozót.

– A milliárdossal?

– Igen! A vacsora után Pietr visszament a szobájába. Figyelmeztettem az amerikaiakat. Mortimer is felment. Alighanem közös programot terveztek estére hármasan, mert rögtön ezután Mortimer asszony kiöltözve jelent meg odalent. Tíz perccel később derült ki, hogy a két férfi eltűnt. A lett kevésbé feltűnő öltözetre cserélte a szmokingját. Kalapot is tett fel, így a portás konyhai dolgozónak nézhette. Levingston pedig abban az esti öltönyben távozott, amiben vacsorázott.

Torrence nem mondott semmit. Hosszú csend következett, hallani lehetett az ablaküvegeket megrezegtető szél süvítését, és a kályha mormolását is.

– A csomagok? – kérdezte végül Torrence.

– Átnéztük. Semmi. Csak ruha, alsónemű, a nagy luxusban utazók minden holmija. De semmilyen személyes irat. Mortimer asszony megesküdne rá, hogy a férjét megölték.

Valahol harangoztak. Maigret kinyitotta íróasztalának fiókját, ahová délután a lettel kapcsolatos sürgönyöket tette.

Aztán megnézte a térképet. Ujját végighúzta a Krakko-Bréma-Amszterdam-Brüsszel-Párizs vonalon.

Saint-Quentin környékén várakozni kell: egy halottat találtak.

Párizsban a vonat útja megszakad. Két férfi eltűnik a Champs-Élyséeses kellős közepén.

Mindössze bőröndök maradnak egy lakosztályban, és Mortimer-Levingston asszony, akinek éppolyan üres a feje, mint a lett bőröndje a szoba közepén. Maigret pipája bosszantó, bugyborékoló hangot hallatott, ezért a felügyelő egy másik fiókból elővett egy tyúktollas ládikát, kipucolta a pipa csutoráját, majd kinyitotta a kályha ajtaját, és bedobta a piszkos tollakat.

Négy pohár sört ittak meg, csak némi hab maradt a poharakban. Valaki kijött egy szomszédos irodából, kulcsra zárta az ajtót, és végiment a folyosón.

– Ő már végzett! – jegyezte meg Torrence. Lucasra utalt. Kollégájuk aznap éjjel két drogkereskedőt tartóztatott le, mivel egy újgazdag fiacskája kitálalt az illetőkről.

Maigret megpiszkálta a tüzet, és kivörösödött fejjel egyenesedett fel. Gépiesen megfogta a selyempapír tasakot, kivette a tincset, és a fény elé tartotta. Majd ismét megállt a térkép előtt, amelyen a lett utazásának láthatatlan vonala valódi görbét, szinte félkört írt le.

Miért ment el Krakkóból Brémáig, mielőtt elutazott Párizsba?

Maigret-nek még mindig a kezében volt a selyempapír tasak.

– Arckép lehetett benne – mormolta.

Valóban, egy olyan tasak volt, amiben a fényképészek adják oda a fotót az ügyfeleknek. Olyasféle tasak, amelyet már csak vidéken és kis falvakban használnak, egykor *album méretnek* hívták. A fotó, amelyet egykor ebbe a tasakba tettek, bizonyára egy nagyobb karton, fél képeslap nagyságú, amelyre a portrét vékony, elefántcsontszínű réteggel vitték fel.

– Van még valaki a laboratóriumban? – kérdezte egyszer csak a felügyelő.

– Azt hiszem, igen. A vonaton talált hulla ügyén dolgozhatnak, most hívhatják elő a negatívokat.

Már csak egyetlen pohár sör maradt az asztalon. Maigret egy hajtásra kiitta, és felvette a felöltőjét.

– Elkísér? Ezekre a fotókra általában rányomják a fényképész nevét és címét.

Torrence rájött, mit akar a felügyelő. Bonyolult elágazású folyosókon és lépcsőkön mentek a főkapitányság padlásteréig, ahol az ügyészségi nyomozók laborjába értek.

Egy szakértő elvette a papírt, megtapogatta, mintha meg is szagolta volna. Ezt követően egy erős nagyítólencse alá tette, és maga felé húzott egy guruló tálcán álló, különös kinézetű szerkezetet.

Az elv egyszerű: egy fehér papírlapra, amely bizonyos időn át egy dombornyomású vagy tintával írt lappal érintkezik, végül rárakódik valami a másik lap betűiből. Ennek jelei szabad szemmel nem láthatóak. Ám a fényképész képes megjeleníteni a lenyomatot. Volt egy kályha is a szobában, így Maigret el volt látva minden szükségessel. Egy óráig maradt mellette, pipázva, míg Torrence a fel-lejáró fényképészt követte.

Végül kinyílt a sötétkamra ajtaja. Egy hang bejelentette:

– Megvan!

– Valóban?

– Az arckép felirata: *Léon Moutet, művészi fotó, Belga rakpart, Fécamp.*

Szükség volt a szakértő tapasztalt pillantására, hogy kisilabizálja a felirat alig látható nyomait a papíron, amelyen Torrence csak halvány foltokat látott.

– Akarják látni a holttest fotóit? – kérdezte jókedvűen a fényképész. – Jól sikerültek! Pedig alig volt hely a vonat mosdójában. Képzeljék, a plafonra kellett felakasztani a készüléket!

– Csatlakozik a városi hálózatra? – mutatott Maigret a telefonra.

– Igen... Kilenc óra után nincs ott a telefonos kisasszony. Akkor közvetlen tudom hívni a várost.

A felügyelő felhívta a Majesticet, egy tolmács vette fel a telefont.

– Mortimer-Levingston úr visszaért már?

– Utánanézek, uram! Kihez van szerencsém?

– Rendőrség!

– Még nem jött vissza.

– Oswald Oppenheim úr sem?

– Nem, ő sem.

– Mit csinál Mortimer asszony?

Csönd.

– Azt kérdem, mit csinál Mortimer felesége?

– A hölgy... azt hiszem, a bárban tartózkodik...

– Vagyis be van rúgva?

– Ivott pár koktélt, igen. Azt mondja, addig nem megy fel a szobájába, míg vissza nem ér a férje. Maga szerint...

– Igen?

– Halló! Itt az igazgató! – szól a kagylóba egy másik hang. – Van valami új fejlemény? Mit gondol, az újságok lehozzák majd az esetet?

Maigret minden további nélkül letette a kagylót. A fényképész kedvéért vetett egy pillantást a száradni kiakasztott fotókra, amelyek még nedvesen csillogtak.

Ugyanakkor beszélni kezdett Torrence-hez.

– Maga, öregem, menjen vissza a Majesticbe. Ne zavartassa magát az igazgató akadékoskodása miatt.

– És maga, főnök?

– Én az irodámban leszek. Fél hatkor indul egy vonat Fécampba. Nincs értelme hazamenni, és felébreszteni a feleségem. Mondja csak... A sörözőnek még nyitva kell lennie. Ha arra megy, rendeljen nekem egy pohárral.

– Eggyel? – ismételte meg Torrence ártatlan hangon.

– Lekötelezne, öregem! A pincér úgyis elég ravasz ahhoz, hogy három vagy négy pohárnak értse. És pár szendvicset is kérek hozzá.

Egymás mögött lépdeltek le a végeérhetetlen lépcsőn.

A fekete inget viselő fényképész, ahogy magára maradt, elégedetten nézegette a fotókat, amelyeket lassan leszedett, és elkezdte megszámozni őket.

A fagyos udvaron a két rendőr elvált egymástól.

– Ha valami miatt ott kell hagynia a Majesticet, hívjon közülünk valakit, aki helyettesíti – rendelkezett a felügyelő. – Ott fogom keresni, ha szükség lesz rá...

Majd visszament az irodájába, és felszította a tüzet, olyan erővel, hogy kis híján eltört a színek tartó rács.

4. A Seeteufel másodtisztje

La Bréauté pályaudvara, ahol reggel fél hétkor Maigret felügyelő leszállt a Párizs-Le Havre között közlekedő vonatról, ízelítőt adott abból, mire számíthat a látogató Fécamp-ban. Rosszul kivilágított büfé, piszkos falakkal, a pulton száraz sütemények penészedtek, arrébb három banánból és öt narancsból álló csalé piramis. Itt a vihart is erősebben lehetett érezni. Az esőt mintha dézsából öntötték volna. Ha valaki átkelt az egyik peronról a másikra, térdig sáros lett.

Csúf kis vonat állt a sínen, csupa kiszuperált vagon. A halvány hajnali fényben homályosan rajzolódtak ki a házak körvonalai, szinte teljesen eltűntek az eső oszlopai mögött.

Fécamp! Átható tökehal- és heringszag. Rakásban álló hordók. Póznák a mozdonyok mögött. A távolban vijjogó sziréna.

– Merre van a Belga rakpart?

Egyenesen kellett mennie. Elegendő volt a sárban a tócsák mentén haladnia, amelyekben halpikkelyek csillogtak.

A fotográfus butikos és újságárus is volt egy személyben. Árult vízhatlan, széles karimájú kalapokat, vörös vitorlavászonból készült tengerészingeket, kenderköteleket és újévi képeslapokat.

Sápadt bőrű és beteges kinézetű férfi volt, aki rögtön maga mellé hívta a feleségét, amint elhangzott a rendőrség szó. A csinos normann nő Maigret szemébe nézett, mintha provokálni akarná.

– Meg tudná mondani, melyik fénykép volt ebben a borítékban?

Némi időbe telt a válasz. A fényképészből harapófogóval kellett kihúzni a szavakat, egyenként, helyette kellett gondolkodni.

Először kiderült, a kép legalább nyolcéves, mivel a fotós nyolc éve nem csinált effajta képeket. Új gépet vásárolt a képeslap formátum számára.

Ki készítetett magáról húsz éve fényképet? Moutet úrnak negyedórába telt, míg eszébe jutott, hogy van egy albuma, amely minden általa készített fotót tartalmaz.

A feleségét küldte az album keresésére. Az üzletbe néha betért egy tengerész, olykor gyerekek, akik egy sou-s bonbont kértek. Odakint a hajótörzsek recsegték. Hallani lehetett a gátra kavicsokat sodró hullámok moráját.

Maigret az albumot lapozgatva megjegyezte:

– Fiatal nő, barna, finom szálú hajjal...

Ennyi elég is volt.

– Swaan asszony! – kiáltott fel a fényképész.

Azonnal megtalálta az arcképet. Ez volt az egyetlen fotója, amelyen igazán tetszetős modell szerepelt. A nő szép volt. Húszévesnek tűnt. A fénykép pontosan illett a borítékba.

– Ki ez a hölgy?

– Még mindig Fécamp-ban lakik. Most már van egy villája, a parti sziklafal szélénél, öt percre a kaszinótól.

– Házas?

– Akkoriban még nem volt az. Pultosként dolgozott a Chemin de Fer Hotelben.

– Szemben a pályaudvarral, ugye?

– Igen, biztos látta idefelé jövet. Árva kislány volt, egy apró közeli faluból. Les Loges... Hallott róla? A hotelben ismerkedett meg egy utazóval, egy külföldivel... *Házasság lett belőle. Most a villában él, a két gyerekével és egy cselédlánnyal.*

– Swaan úr nem Fécamp-ban lakik?

Csend következett, a fényképész és a felesége egymásra néztek. Végül a feleség szólalt meg.

– Maga a rendőrségtől jött, jobb, ha mindent elmondunk, nem igaz? Úgyis kiderítené... Csak azt tudjuk, amit pletykálnak róluk. Swaan úr szinte sosincs Fécamp-ban. Ha ide is jön, csak pár napra. Néha csak átutazóban... Először nem sokkal a háború után járt erre. Új-Zélandon próbálta újraindítani a halászatot, mert ott öt éven át nem lehetett. Úgy mondta, körül akar nézni, mi a helyzet, és befektet a halászatba, ha lát valami lehetőséget. Norvégnak mondta magát. A vezetékneve Olaf. A halászaink szerint, akik Norvégiáig hajóznak, ez arra gyakori név. Mégis terjedni kezdett a pletyka, hogy igazából német, és kémkedni akar. Ezért, miután megnősült, a helyiek kerülni kezdték a feleségét.

Később azt beszéltek, hogy a férfi tengerész, és másodtiszként szolgál egy német teherhajón, ezért jön olyan ritkán. Végül már nem nagyon törődött vele senki, de azért gyanakvó fajta vagyunk...

– Ha jól értettem, vannak gyerekeik is?

– Kettő. Egy hároméves kislány, és egy pár hónapos baba.

Maigret kivette az arcképet az albumból, és megtudakolta, merre található a villa. Még kissé korai volt, hogy látogatást tegyen.

Két óra hosszat egy kikötői kocsmában várakozott, hallgatta, ahogy a halászok a fogásról diskuráltak, hisz épp a heringszezon közepe volt. Öt fekete halászbárka állt kikötve a mólónál.

Tonnaszám öntötték ki a halat a partra, és a levegő az erős szél ellenére bűdös volt.

A villához igyekvő Maigret végigment az elhagyatott rakparton, megkerülte a bezárt kaszinót, amelynek falain még az előző nyári plakátok voltak kitéve. Majd felkapaszkodott a sziklafal aljától induló, meredek emelkedőn. Itt-ott villák kerítéseit pillantotta meg.

Végül megtalálta házat; vörös téglából épült, közepes méretű, kényelmes villa. Látható volt, hogy amíg a szebb idő tartott, gondosan rendben tartották a kertet, amelyet fehér kavicsos ösvények szeltek át. Az ablakokból bizonyára messzire el lehetett látni.

Csengetett. Egy dán dog ugatás nélkül, ám annál harciasabban a kerítéshez caplatott, és szimatolni kezdett. Egy cseléd jelent meg a második csöngetésre, előbb bezárta a kutyát, majd megkérdezte:

– Az úr kicsoda?

Helybeli akcentussal beszélt.

– Swaan urat keresem, hölgyem.

A cselédlány habozott.

– Nem tudom, itthon van-e... Megkérdezem.

Nem nyitotta ki a kaput. Az eső még mindig ömlött, Maigret bőrig ázott.

Látta, ahogy a cseléd felsiet a lépcsőn, és eltűnik a házban. Majd az egyik ablaknál megmozdult a függöny. Egy kicsit később a lány visszatért.

– Az úr csak hetek múlva jön megint haza. Brémába ment.

– Ebben az esetben Swaan asszonnyal szeretnék beszélni.

A cselédlány megint elbizonytalanodott, végül kinyitotta a kaput.

– A kegyelmes asszony nincs felöltözve. Kérem, várjon egy percet.

Egy előkelő szalonba vezette a csuromvizes Maigret-t. Az ablakokat fehér függönyök fedték, a padlót csiszolt parketta.

A kispolgári otthonokra jellemző, újnak tűnő bútorok álltak a szobában, minőségi darabok, az 1900-as években még modernnek számítottak. Világos színű tölgyfából készültek. Az asztal közepén egy „művészi” homokkő vázában virágok illatoztak. A bútorokon kis terítők angol hímzéssel. A dohányzóasztalon egy pompás mintájú ezüstszamovár állt, amely egymaga többet érhetett, mint a többi berendezési tárgy együttvéve.

Valahonnét az első emeletről zaj hallatszott. Máshol, a földszint egyik fala mögött egy kisbaba sírt, és egy másik hang mormolt valamit halk, monoton hangon, nyugtatgatni próbálta.

Végül halk, csoszogó léptek zaja hallatszott a folyosón. Nyílt az ajtó. Fiatal nő lépett a szobába, aki sietve magára kapott valamit, hogy fogadhassa a felügyelőt.

Közepes magasságú volt, inkább gömbölyded, mint sovány testalkattal. Szép, komoly arca éppen a pillanatban némi nyugtalanságról árulkodott.

Mégis mosolygott, és így szólt:

– Miért nem foglal helyet?

Maigret kabátjáról, nadrágjáról, cipőjéről a fényezett padlóra csöpögött a víz, és kis tócsákba gyűlt.

Ilyen állapotban nem ülhetett le a világoszöld bársonnyal bevont kanapékra.

– Swaan asszonyhoz van szerencsém?

– Igen, uram.

A nő kutató szemmel nézett rá.

– Elnézést kérek a zavarásért. Egyszerű formalitásról van szó. Az idegenrendészet munkatársa vagyok. Jelenleg összeírást végzünk...

Az asszony nem szólt semmit. Nem tűnt már olyan nyugtalannak, ám teljesen nyugodtnak sem.

– Hajói tudom, Swaan úr svéd származású, így van?

– Pontosabban norvég. De egy franciának ez egyre megy... Eleinte én is...

– Tengerésztiszt?

– Másodtisztként szolgál a brémai Seeteufel fedélzetén.

– Így van... Tehát egy német társaságnak dolgozik.

A hölgy halványan elpirult.

– A tulajdonos német, igen. Legalábbis papíron.

– Ez mit jelent?

– Nem hinném, hogy el kellene titkolnom maga elől... Bizonyára tudja, hogy a háború után a tengeri halászat válságba került. Itt nálunk is sorolni lehet a neveket, akik megbízás híján másod- vagy harmadtisztnek álltak. Mások Új-Zélandra vagy az Északi-tengerre mentek halászni.

Kicsit hadarva beszélt, de lágy, egyenletes hangon.

– A férjem nem akart a Csendes-óceánra szerződni, hiába van ott több lehetőség, mert csak két évente tudna hazajönni Európába. Nem sokkal az esküvőnk után amerikai üzletemberek elindították a Seeteufelt egy német hajótulajdonos neve alatt. És

Olaf azért jött Fécamp-ba, hogy körülnézzon, nincs-e még eladó hajó a környéken. Most már talán érti. Alkoholcsempészetet szerveztek az Egyesült Államokba. Nagy társaságokat alapítottak, amerikai tőkével. A székhelyt Franciaországba, Hollandiába vagy Németországba tették. A férjem valójában ezeknek a társaságoknak dolgozik. A Seeteufel a „Rum-út” nevű útvonalon közlekedik. Tehát Németországhoz semmi köze sincs.

– Jelenleg is a tengeren tartózkodik? – kérdezte Maigret, anélkül, hogy levette volna a szemét a csinos arcról, amely őszinte volt, olykor szinte megindító.

– Nem hiszem. Tudni kell, hogy ezek az utak nem olyan menetrendszerűek, mint az utasszállítóké. De én mindig próbálom megbecsülni a Seeteufel helyzetét. Most éppen Brémában kell lennie, vagy hamarosan megérkezik oda.

– Ön járt már Norvégiában?

– Soha! Úgyszólván sose hagytam el Normandiát. Csak két vagy három alkalommal, rövid utakra Párizsba.

– A férjével utazott?

– Igen. Például a nászutunkon.

– A férjének szőke a haja, nemde?

– Igen. Miért kérdi?

– Van egy kis szőke bajsza is, szorosan a szája fölött levágva?

– Igen... De tudok róla mutatni egy arcképet.

Kinyitott egy ajtót, távozott. Maigret hallotta, hogy a szomszéd szobában matat. Tovább volt távol, mint ahogy logikus lett volna. A villában nyitódó és csukódó ajtók zaja hallatszott, nehezen megmagyarázható fel-alá járkálásé. Végül ismét megjelent az asszony, kicsit habozva.

– Elnézését kérem – kezdte –, sehol se találok azt az arcképet. .. Ahol gyerekek vannak, ott mindig nagy a rendetlenség.

– Még egy kérdést, ha megengedi. Hány embernek adta oda ezt az arcképét?

Maigret megmutatta a fotót, amelyet a fényképésztől kapott. Swaan asszony elpirult, és dadogni kezdett:

– Nem értem...

– A férjének bizonyára van belőle egy példánya?

– Igen... Jegyben jártunk, mikor...

– Senki más nem birtokolja ezt a fényképet?

A hölgynek nem sok hiányzott, hogy sírva fakadjon. Ajkának remegése elárulta zavarát.

– Senki...

– Köszönöm a felvilágosítást, asszonyom.

Ahogy kifelé ment, egy kislány surrant az előszobába. Maigretnek nem volt rá szüksége, hogy pontosabban megnézzze a vonásait. Pietr, a lett élő képmása volt!

– Olga! – szólt rá az anyja, és egy félig nyitott ajtó felé tuszkolta. A felügyelő ismét odakint volt, az esőben és a szélben.

– Viszlát, asszonyom.

Látta még a nőt egy pillanatig az ajtóban állva, és úgy érezte, hogy teljes bizonytalanságban hagyja őt maga mögött, miután hivatlanul megzavarta jól fűtött villájában.

Több más, meghatározhatatlan, ám alapvetően félelemmel vegyes érzés is tükröződött az ajtót bezáró asszony szemében.

5. A részeg orosz

Vannak dolgok, amelyekkel nem dicsekszik az ember, amelyek megmosolyogtatóak, ha beszélünk róluk, és mégis, bizonyos hősiességre van szükség a végrehajtásukhoz.

Maigret semmit sem aludt aznap éjjel. Reggel fél hattól nyolcig huzatos vagonokban rázkódott.

Már La Bréautében elázott. A cipőjében most minden lépésnél tocsogott a sáros lé, keménykalapja behorpadt, kabátja és felöltője is teljesen átázott.

Az eső hevesen csapkodta az arcát. A kis ösvény elhagyatott volt, egyszerű kitaposott út a kertek falai között. A közepén kis mélyedésben folyt lefelé az esővíz.

Maigret egy ideig mozdulatlan maradt. Még zsebében lapuló pipája is nedves volt. A villa közelében nem lehetett elrejtőzni. Mindössze annyit tehetett, hogy szorosán a falhoz lapult, és várt. Ha erre járna valaki, észrevenné, megfordulna utána. Talán hosszú órákon át itt kell maradnia. Nem volt rá semmi kézzelfogható bizonyíték, hogy egy férfi is van a házban. És még ha így is volt, vajon akadt-e halaszthatatlan dolga, hogy elhagyja az épületet?

Mindezek ellenére Maigret morogva megtömte nedves pipáját, és ahogy tudott, behúzódott egy kis bemélyedésbe.

Ez nem a Bűnüldözési Osztály tisztjének való feladat. Legfeljebb egy kezdő nyomozóé. Százszor is állt hasonló őrségben huszonkét és harmincéves kora között.

Sokáig kínlódott a gyufa meggyújtásával. A doboz foszforcsíkja használhatatlan volt. Ha végül, valami csoda folytán nem gyullad ki az egyik gyufaszál, talán meg is elégte volna az álldogálást.

Ahol állt, onnét nem látott semmit, csak egy alacsony falat, és a villa zöldre festett kapuját. Egy erősebb szellőkés fújt végig a nyakán.

Fécamp alatta terült el, de nem látott le a faluig. Csak a tenger zúgását hallotta, és néha egy duda tülkölését vagy egy autó berregését.

Úgy fél órája állt leshelyén, mikor egy fiatal, szakácsnő-forma lány kapaszkodott fel az emelkedőn, kezében bevásárlókosárral. Csak akkor vette észre Maigret-t, mikor már közel ért hozzá. A szélfutta ösvényen a fal mellett mozdulatlanul álló hatalmas alak annyira megijesztette, hogy futni kezdett.

Bizonyára a dombtetőn álló villák valamelyikében dolgozott. Néhány perc múlva egy férfi bukkant fel a kanyarban, és messziről figyelte Maigret-t. Kicsit később egy nő is csatlakozott hozzá, majd mindketten hazamentek.

Nevetséges volt az egész. A felügyelő tudta, hogy még egy a tízhez esélye sincs rá, hogy eredményes legyen az őrködése.

Mégis kitartott, egy homályos ösztönzésnek engedve, amelyet még előérzetnek se lehet nevezni.

Azaz inkább egy elmélet alapján, amelyet sose dolgozott ki, körvonalazatlan maradt a fejében, de magában a szakadék elméletének hívta. Minden bűnözőben, minden gonosztevőben ott rejlik az ember. Ám ettől eltekintve és mindenekelőtt szerencsejátékos, ellenfél, és a rendőrség hajlamos kizárólag az utóbbit figyelni, általában ez ellen indít haj tó vadászatot.

Súlyos bűncselekmény történt vagy csak valami törvénybe ütköző? Megkezdődik a küzdelem a többé-kevésbé objektív adatok alapján. Egy- vagy többismeretlenes egyenletet állítanak fel, amelyhez az értelemnek kell megtalálnia a kulcsot.

Maigret is úgy járt el, ahogy a kollégái. Hozzájuk hasonlóan ő is használta a rendkívüli eszközöket, amelyeket Bertillon, Reiss, Locard és a többi szakértő adtak a rendőrség kezébe, és amelyek egy valódi tudomány elemeinek mondhatók.

Ám ő mindenekelőtt a *szakadékot* kereste, ezt várta, figyelte. Másképp mondva azt a pillanatot, mikor a játékos mögött feltűnik az ember.

A Majesticben a játékosal találkozott.

Itt valami mást szimatolt. A békés és rendben tartott villa nem tartozott Pietr, a lett háborújának színterei közé. Főleg az asszony és a gyerekek, akiket a felügyelő látott vagy hallott odabent, egy másik fizikai és erkölcsi rend részei voltak.

Ezért döntött úgy, hogy várakozni fog, bár eléggé kedvetlenül, hiszen nagyon is jól érezte magát nagy öntöttvas kályhája mellett, irodájában, a habos söröspoharakkal az asztalon, és boldogtalan volt ebben a lucskos ítéletidőben.

Tíz óra körüljárt, mikor elfoglalta leshelyét. Fél egy volt, mikor lépések csikorgása ütötte meg a fülét az egyik ösvény kavicsán, és valaki pontos, gyors mozdulatokkal kinyitotta a kaput, majd egy alak tűnt fel tíz méterre a felügyelőtől.

Maigret nem tudott hova elrejtőzni. Tehát a helyén maradt, mozdulatlanul, vagy inkább tehetetlenül, lába szinte a földbe gyökerezett, rátapadt az átázott nadrág. A villából kilépő férfi

ócska viharkabátot viselt övvel körülfogva, kopott gallérját felhajtotta. A fejét szürke sapka fedte.

Ebben az öltözetben nagyon fiatalnak tűnt. Zsebre dugott kézzel, behúzott vállal és a hirtelen hőmérsékletváltozás miatt dideregve sietett le a domboldalon.

Alig egy méterre a felügyelőtől kellett elhaladnia. Ezt a pillanatot választotta ahhoz, hogy lassítson léptein, elővegyen zsebéből egy doboz cigarettát, és rágyújtson. Mintha csak meg akarta volna mutatni magát jól láthatóan, hogy a felügyelő tanulmányozhassa az arcvonásait!

Maigret pár lépés előnyt adott neki, majd elindult mögötte, összevont szemöldökkel. A pipája kialudt. Lerítt róla az elégedetlenség, egyúttal a türelmetlen vágy, hogy megértse, mi történik.

Mert a viharkabátos férfi hasonlított a lettre, és mégse hasonlított rá! A magasság megegyezett: nagyjából egy méter hatvannyolc centi. Szigorúan nézve a kor is megegyezett, noha ebben az öltözékben inkább huszonhatnak nézett ki, mint harminckettőnek. Mindenesetre megfelelt a személyleírásnak, amelyet Maigret fejből tudott és a zsebében hordott.

És mégis egy másik ember haladt el előtte! A tekintete például lágyabb, ábrándozóbb volt. A szeme színe is világosabbnak tűnt, mintha az eső átmosta volna a pupilláját. Nem viselt a száj vonala fölött levágott bajuszt. De nem ez volt az egyetlen, ami megváltoztatta.

Maigret más részleteket is különösnek talált. Az öltözéke egyáltalán nem illett egy tengerészhez. De a villához sem, illetve a ház által képviselt polgári jóléthez. A cipője régi volt, a sarka kitaposott. Mivel a férfi a sár miatt felhajtotta a nadrágja alját, a felügyelő láthatta kifakult, szürke, stoppolt pamutzokniját.

A viharkabát is sok helyen toldozott volt. Az összbenyomás egy tipikus európai csavargóé, Maigret ismerte ezt a fajtát. Szinte mind keletről érkezik, Párizs legrosszabb lakásaiban húzza meg magát, néha a pályaudvarokon alszik, csak ritkán merészkedik vidékre, akkor is harmadik osztályon utazik, vagy potyázik a peronon, a tehervonatokon.

Néhány perc múlva megerősítést nyert a felügyelő benyomása. Fécamp-ban nincsenek igazi lebujsok. A kikötő mögött áll két vagy három piszkos italmérés, amelyeket inkább a fűtők látogatnak szívesen, nem a halászok.

E létesítményektől tíz méterre tisztos, tiszta és hangulatos kocsmá üzemelt.

A viharkabátos férfi meg sem állva ellépdelt előtte, és megszokott mozdulattal benyitott a legőcskébb italmérésbe, és olyan gesztussal könyökölt a pultra, amely szemernyi kétséget sem hagyott Maigret-ben. Automatikus, egyszerű és közönséges gesztus volt, a felügyelő, ha akarta, se tudta volna utánozni.

Ő maga is belépett a csapszékbe. A férfi valami álabszintot rendelt, és a pultnál maradt, egy szót se szólt, kifejezéstelen tekintettel bámult maga elé, ügyet se vetett Maigret-re, aki éppen mellette foglalt helyet.

A félig nyitott kabát alatt a felügyelő elnyűtt inget pillantott meg. Ez sem lehetett pusztán az álcázás része! Az inget, a rongyos gallért hosszú napokon, heteken át viselte tulajdonosa. Ebben aludt, Isten tudja, hol! Beleizzadt, átítatta az eső.

Az öltöny nem volt minden elegancia híján, de ugyanazokat a jegyeket viselte, ugyanarról a nyomorúságos csavargólétról árulkodott.

– Még egyet!

A pohara üres volt. A pultos megtöltötte, és egy konyakot szolgált fel Maigret-nek.

– Megint errefelé hajózik?

A férfi nem válaszolt, egy hajtásra kiitta a tömény szeszt, ahogy az első adagot is, visszatette a poharat a pultra, és intett, hogy töltsék újra.

– Nem éhes? Ecetes heringünk van...

Maigret egy kis kályhához húzódott, esernyőként csillogó hátát fordítva felé. A kocsmáros nem adta fel. Egy pillantást vetett a felügyelőre, és a viharkabátoshoz fordulva újrakezdte:

– Jut eszembe, a múlt héten járt itt egy honfitársa... egy arhangelszki orosz. Egy svéd háromárbocon szolgált, de a vihar miatt nem maradhattak a kikötőben. Még be se tudott rúgni rendesen, esküszöm magának! Pokoli kemény dolguk volt, két vitorlarúd eltört, és az egész hajó úgy dülöngélt, mint a fene...

A férfi, aki a negyedik abszintnél tartott, mohón ivott. A pultos újratöltötte a poharát, amint kiürült, és minden alkalommal cinkosán pillantott Maigret felé.

– Ami Swaan kapitányt illeti, ő nem jött vissza azóta, hogy, utoljára láttam magát...

A felügyelő összerezzen. A viharkabátos férfi, aki az ötödik pohár tartalmát hajtotta le víz nélkül, bizonytalan léptekkel a

kályhához lépett, nekiütközött Maigret-nek, és a meleg felé tartotta a tenyerét.

– Mégis kérek egy heringet – szólalt meg.

Elég erős akcentusa volt, oroszos, amennyire a felügyelő meg tudta ítélni.

Ott álltak egymás mellett, úgyszólván szemtől szemben. A férfi több alkalommal végigsimított kezével az arcán, és a tekintete egyre zavarosabbá vált.

– Hol a poharam? – kérdezte morogva.

A kezébe kellett nyomni. Ivás közben Maigret-t figyelte, és kelletlenül felmordult.

Ezt az arckifejezést nem lehetett félreérteni. Majd, mintegy nyomatékot adva ellenérzésének, a földhöz vágta az üveget, megtámaszkodott egy szék támlájában, és ismeretlen nyelven morogni kezdett.

A kicsit nyugtalanná vált tulaj úgy intézte, hogy Maigret mellett haladjon el, és odasúgta neki, halkán, ám a lett számára is jól érthetően:

– Ne is figyeljen rá! Mindig így viselkedik.

A férfi artikulatlanul, részegen felnevetett. Lerogyott egy székre, a kezébe temette a fejét, és mozdulatlan maradt, míg egy tányéron elé nem toltak egy marinált heringet.

A csapos megrázta a vállát:

– Egyen! Jót fog tenni.

A másik megint felnevetett, de ez inkább keserű harákolásnak hallatszott. Megfordult, Maigret-t kereste a szemével, leplezetlenül méregette, majd a földre söpörte a tányért, a heringgel együtt.

– Inni akarok!

A tulaj az égnek emelte a kezét, és mintegy mentségül azt mormolta:

– Ezek az oroszok...

Közben a homlokához emelte a mutatóujját.

Maigret a fejébe nyomta a kemény kalapját. Ruhájából szürke vízcseppek csepegtek. Ő még csak a második pohár konyaknál tartott.

– Én kérek egy heringet! – mondta.

Mikor nekilátott a heringnek, egy szelet kenyérral, az orosz ingadozva felállt, körülnézett, mintha nem tudná, mit is akar, majd harmadjára is felnevetett; Maigret-t figyelte.

Aztán a pulthoz botorkált, levett egy poharat a polcról, kiemelt egy üveget az ónvödörből, ahol a hideg vízben állt.

Kiszolgálta magát, meg se nézte, mit iszik, közben csettintett a nyelvével.

Végül kihúzott a zsebéből egy százfrankos bankjegyet.

– Ennyi elég, te gazember? – kérdezte a tulajtól.

A levegőbe hajította a pénzt. A pultosnak a mosogatóból kellett kihalásznia.

Az orosz rázni kezdte a kilincset, amely sehogy se akart kinyílni. Majdnem összekülönböztek, mert a kocsmáros segíteni akart a vendégnek, ám az a könyökével visszalökte.

A viharabát végül lassan összerosódott a rakpart ködével és az esővel, ahogy a férfi az állomás felé távolodott.

– Szörnyű egy alak! – sóhajtott a tulaj Maigret felé fordulva, aki kifizette, amit fogyasztott.

– Gyakran betér ide?

– Néhanapján. Egyszer itt aludt éjszaka, azon a padon, amin az előbb maga ült. Orosz! Az orosz matrózok szerint, akik vele egy időben voltak Fécamp-ban... Egyébként tanult embernek tűnik... Látta a kezét?

– Nem gondolja, hogy hasonlít Swaan kapitányra?

– A, szóval ismeri a kapitányt! Tényleg hasonlít. Nem lehetne őket összekeverni, de végül is... Sokáig azt hittem, hogy testvérek.

A szürkés alak eltűnt egy kanyarban. Maigret szaporábbra fogta a lépteit. Akkor érte utol az orosz, mikor belépett a harmadosztály várótermébe, és lerogyott egy padra, ismét a kezébe temetve a fejét.

Egy órával később ugyanabban a kocsiban ültek, egy yvetot-i marhakereskedővel, aki remek adomákat mesélt Maigret-nek normann tájszólással, és néha oldalba bökte könyökével, hogy felhívja a figyelmet útitársukra.

Az orosz szép csendben összecsuklott, végül elterült a fapadon, sápadt feje a mellére hanyatlott, résnyire nyitott szájából dőlt az alkohol szaga.

6. A Roi de Sicile Hotelben

La Bréautéól kezdve, ahol felébredt, az orosz nem aludt vissza. Igaz, hogy a Le Havre-Párizs-expressz tömve volt. Maigret és beszélgetőtársa a peronon álltak, egy-egy ajtó előtt, és nézték az ablak előtt elrohanó tájat, amelyet lassan elnyelt a sötétség.

A viharkabátos férfi nem zavartatta magát a felügyelő miatt. A Saint-Lazare pályaudvaron nem próbált meg eltűnni a tömegben. Ellenkezőleg, lassan lépdelt le a fölépcsőn, mikor észrevette, hogy nedves lett a cigarettája, vett egy új csomagot az állomás trafikjában, aztán mintha töprengett volna, hogy bemenjen-e az italmérésbe. Végül meggondolta magát, és elindult az utcán, bizonytalan léptekkel, görnyedten, teljesen közömbösen, olyan letargikus állapotban, hogy a felügyelő semmilyen emberi reakciót nem nézett volna ki belőle.

A Saint-Lazare-tól messze van a Hotel de Ville. Át kell szelni az egész városközpontot, ahol este hat és hét között a járókelők sűrű hullámokban lepik el a járdát, kocsik sora kígyózik az utakon, olyan szakadatlanul, ahogy a vér kering az artériákban.

A férfi sovány vállával, az övvel összefogott esőkabátban, amelyet sár- és zsírfoltok borítottak, kitaposott sarkú cipőjében botladozott az utcalámpák fényénél a tolongásban, nekiütközve a járókelőknek, dülöngélve, megállás nélkül, hátra se nézve.

A legrövidebb utat választotta, a Szeptember 4. utcán, a Les Halles-on keresztül, amiből látszott, hogy nem először jár erre.

Elérkezett a párizsi gettóba, amelynek középpontja a Rosiers utca, elhaladt a jiddis feliratú üzletek sora előtt, a kóser hentesek, az élesztő nélküli kenyeret kínáló kirakatok előtt.

Egy kanyarhoz érve, egy hosszú és sötét árkád közelében, amely csatornára hasonlított, egy nő bele akart karolni, de aztán rögtön ott is hagyta, alighanem megilletődött a furcsa férfitől.

Végül a Roi-de-Sicile kanyargó utcájára jutott, ahonnan zsákutcák, sikátorok, nyüzsgő udvarok nyíltak, félig zsidónegyed, félig már lengyel kolónia volt ez. Kétszáz métert tett meg itt, és belépett egy hotel ajtaján.

Fajanszbetűk hirdették: *Roi de Sicile Hotel*.

Alatta feliratok sorakoztak héber, lengyel és más érthetetlen nyelveken, valószínűleg oroszul is.

A hotel mellett építési terület, egy ház maradványaival, amely összedőlt volna a tartógerendák nélkül.

Még mindig esett. De a kis utcácskáig a szél már nem hatolt el.

Maigret hallotta egy gyorsan bezáruló ablak csapódását a hotel harmadik emeletén. Akárcsak az orosz, habozás nélkül belépett.

A bejárati folyosóról egy ajtó se nyílt. Szemben lépcső. A lépcsőfordulóban üvegezett fülke, ahol egy zsidó család evett.

A felügyelő kopogott, ám az ajtó helyett egy pénztáráblak redőnye csapódott fel. Áporodott szag csapta meg az orrát. A férfi fejét fekete kipa fedte. Kövér felesége tovább evett.

– Ki az?

– Rendőrség! Hogy hívják a lakót, aki az előbb jött be?

A férfi mormolt valamit a saját nyelvén, aztán egy fiókból előkeresett egy piszkos füzetet, és szó nélkül áttolta az ablakon.

Maigret-nek olyan érzése támadt, mintha valaki figyelne a ki-világítatlan lépcsőházból. Gyorsan megfordult, és elkapta egy szempár villanását egy tucat lépcsőfokkal feljebb.

– Melyik szoba?

– 32-es.

Belelapozott a füzetbe, ezt olvasta benne:

Fedor Jurovics, 28 éves, születési helye Vilna, segédmunkás és Anna Gorszkin, 25 éves, születési helye Odessza, foglalkozás nélküli.

A zsidó férfi visszaült az asztalhoz, és enni kezdett, mint akinek nyugodt a lelkiismerete. Maigret bekopogott az üvegen. A hotel tulajdonosán lassan, kelletlenül felállt.

– Mióta lakik itt ez a férfi?

– Majdnem három éve.

– És Anna Gorszkin?

– Ő már korábban is itt lakott. Talán négy és fél éve.

– Miből élnek?

– Oda van írva. A férfi fizikai munkás.

– Komolyan? – kérdezte Maigret olyan hangon, amely elég volt ahhoz, hogy beszélgetőpartnere modora megváltozzon.

– A többihez semmi közöm, nem igaz? – mondta készségesebben a tulaj. – Pontosan szokott fizetni. Jön-megy, nem az én dolgom, hogy felügyeljem.

– Vannak látogatói?

– Néha... Több mint hatvan bérlőm van, nem tudom mindet ellenőrizni. Amíg nem tesznek semmi rosszat... Mellesleg, miután maga a rendőrségtől jött, ismerheti is a házam. Semmilyen

panasz nincs rólunk a nyilvántartásban! Megkérdezheti Vermouillet tizedestől. Ő minden héten benéz.

Maigret egyszer csak megfordult, és felkiabált:

– Jöjjön le, Anna Gorszkin!

A lépcsőházból halk hang hallatszott, majd léptek. Végül egy nő lépett be a lámpa fény körébe.

Idősebbnek tűnt a füzetben feltüntetett huszonöt évnél. Kétségtelenül a származása miatt. Mint sok más zsidó asszony az ő korában, kissé kikerekedett, de nem veszítette el a vonzerejét. Feltűnő volt sötét pupillája és szemének rendkívül világos, ragyogó fehérje.

Ám volt valami lomposág a lényében, amely elrontotta ezt a hatást. Fekete, zsíros, fésületlen haja vastag tincsekben hullt a nyakába. Régi pongyolát viselt, amely kissé szétnyílt, és látni engedte a vonalait. Harisnyáját vastag térde fölé húzta.

– Mit csinált ott a lépcsőn?

– Amit akarok, itthon vagyok.

Maigret rögtön sejtette, miféle nővel van dolga. Szenvedélyes, pimasz, keresi a vitát. A legkisebb ügyből is botrányt csinál, felzavarja az összes lakót, éles hangon kiabálásba kezd, és a legképtelenebb dolgokkal vádolja azt, aki feldühítette.

Talán biztos volt benne, hogy itt nem érheti baj? Akárhogy is, kihívóan méregette ellenfelét.

– Jobban tenné, ha a szeretőjével törődne.

– Ehhez semmi köze.

A tulaj az ablakocska mögött szomorú, rosszálló arccal csóválta a fejét, de a szeme nevetett.

– Mikor ment el utoljára Fedor?

– Tegnap este tizenegykor.

Hazudott, ez világos! De nem volt értelme összeveszni vele. Bár akár el is kaphatta volna a vállánál fogva, hogy szépen bekísérje a kapitányságra.

– Hol dolgozik a barátja?

– Ahol akar.

Melle remegett a rosszul felöltött pongyola alatt. Ajkát megvetően lebiggyesztette.

– Mit akar a rendőrség Fedortól?

Maigret halkan azt felelte:

– Fáradjon közelebb, kérem.

– Majd ha le akarok menni, lemegyek! Maga nekem ne parancsoljon!

Mi értelme lett volna felelni erre, kínos jelenetet rendezni, amely csak hátráltatná a nyomozást?

Maigret becsukta a füzetet, visszaadta a tulajdonosnak.

– Minden rendben van, ugye? – kérdezte amaz, és intett a fiatal nőnek, hogy maradjon csendben.

Ám a nő nem visszakozott, ökölbe szorított, csípőre tett kézzel figyelt. A teste egyik felét megvilágította a fürkéből áradó fény, a másik fele homályban maradt.

A felügyelő még egyszer ránézett. A nő állta a tekintetét, és önkéntelenül is azt mormolta:

– Nem ijedek meg magától!

Maigret vállat vont, és lement a lépcsőn, válla súrolta a szűk folyosó mindkét meszelt falát.

A folyosón két lengyel asszonyba botlott, akik utána bámultak. Odakint az úttest nedves volt, a járdán fények tükröződtek.

Minden sarokban, az árnyba borult házak legkisebb szögletében, a sikátorokban, a lépcsőházakban sejteni lehetett az emberi jelenlét nyomait, homályos, szégyellni való életüket. Árnyak kúsztak a falakra. A boltosok olyan árukat kínáltak, amelyeknek a franciák még a nevét se ismerik.

Alig száz méterrel arrébb következett a Rivoli és a Saint-Antoine utca, szélesek, világosak, trolijaikkal, kirakataikkal, csendőreikkel...

Maigret megállt, és megragadta egy elrohanó suhanc vállát, akinek olyan volt a füle, mint a káposztalevél.

– Keress nekem egy rendőrt a Saint-Paul tér környékén!

Ám a fiú rémülten meredt rá, és érthetetlen szavakkal felelt. Egy kukkot se értett franciául!

A felügyelő egy hajléktalanhoz fordult.

– Tessék, száz sou... Vidd el ezt a cetlit a Saint-Paul téri rendőrnek.

A csavargó megértette. Tíz perccel később egyenruhás rendőr érkezett.

– Telefonáljon a bűnüldözési osztályra, hogy azonnal küldjenek egy felügyelőt. Ha lehet, Dufour legyen az...

Még vagy jó fél óráig járkált fel-alá. Lakók érkeztek a hotelbe, mások elhagyták. De még mindig égett a villany a harmadik emeleten, balról a második ablakban.

Anna Gorszkin jelent meg a küszöbön. Zöldes kabátot vett a pongyolája fölé. Nem volt rajta fejfedő, és az eső ellenére vörös szaténszandált viselt.

Csattogó léptekkel kelt át az utcán. Maigret elrejtőzött az árnyékban.

A nő egy kisboltba tartott, ahonnét pár perc múlva rengeteg kis fehér csomaggal és két üveggel a hóna alatt lépett ki, majd ismét eltűnt a házban.

Végül megérkezett Dufour felügyelő. Harmincöt éves volt, és három nyelven beszélt elég folyékonyan, ami igen értékessé tette, noha megrögzött hajlama volt arra, hogy a legegyszerűbb ügyeket is túlbonyolítsa.

Egy közönséges betörésből vagy zsebmetészből titokzatos drámát kerekített, amelyet a végén már ő maga se tudott követni.

Ám ha konkrét feladattal látták el, mint a megfigyelés vagy egy gyanúsított követése, akkor remekül tette a dolgát, rendkívüli kitartásának köszönhetően.

Maigret megadta neki Fedor Jurovics és a szeretője személyleírását.

– Küldeni fogok egy kollégát. Ha valamelyikük kijön a hotelből, kövesd, de egyikőtöknek itt kell maradnia örködni. Értetted?

– Még mindig az Északi Csillag ügye? A maffia is benne van, ugye?

A felügyelő jobbnak látta, ha elindul. Negyedóra múlva megérkezett a Quai des Orfèvres-re, ahol kirendelt egy tisztet Dufour mellé, és a kályha fölé hajolt, magában szidva Jeant, aki nem fűtötte fel eléggé.

Nedves kabátja mereven függött a fogason, megtartotta a válla formáját.

– Hívott a feleségem?

– Ma reggel. Mondtuk neki, hogy egy nyomozás miatt van távol.

Az asszony már hozzászokott ehhez. Maigret tudta, hogy mikor végre hazaér, a felesége megelégszik annyival, hogy megölelje, a tűzhelyre pakolja a lábasait, és egy tálba finom illatú pörköltet szedjen. Csak később, mikor már asztalhoz ültek, és az asszony állát a kezére támasztva figyelte férjét, látta elérkezettnek az időt, hogy megkérdezze tőle: Hogy vagy?

Akár délben ért haza, akár este ötkor, mindig készen várta az ennivaló.

– Torrence? – kérdezte Maigret Jeantól.

– Reggel hétkor hívott.

– A Majesticből?

– Nem tudom. Azt kérdezte, hogy maga elment-e.

– Aztán?

– Újból telefonált délután öt óra tízkor. Azt üzeni, hogy várja magát.

Maigret reggel óta csak egy heringet evett. Pár pillanatig megállt a kályha előtt, amely mormolni kezdett, mert a felügyelő el tudta rendezni a széndarabokat úgy, hogy még a legmakacsabbak is elégjenek.

Majd súlyos léptekkel a faliszekrényhez lépett, itt volt a zománcozott csap, a törölköző, egy tükör és egy bőrönd. Az íróasztal közepére tette a bőröndöt, levetkőzött, száraz ruhát, tiszta alsóneműt vett, kezét habozva végighúzta borotvátlan állán.

– Eh!

Vágyakozó pillantást vetett a kályha feléledő tüzére, két széket tett mellé, és rájuk terítette vizes ruháit. Még maradt az asztalán egy szendvics az előző napról, állva ette meg, készen rá, hogy távozzon. De a sör elfogyott, és kicsit száraz volt a toroka.

– Ha bármilyen ügyben keresnek, a Majesticben leszek – mondta Jeannak. – Hívjatok csak fel. – Azzal behuppant egy taxi hátsó ülésére.

7. A harmadik szünet

Maigret az előcsarnokban nem látta kollégáját, Torrence-t. Egy első emeleti szobában akadt rá, ahol remek vacsorát szolgáltak fel neki. Az őrnagy az érkező felé kacsintott.

– Az igazgató hozatta az ételt! – magyarázott. – Jobban örül neki, ha itt vagyok, mint odalent. Szinte könyörgött, hogy fogadjam el ezt a szobát és az ennivalót, amit felszolgálnak.

Suttogva beszélt. Egy ajtó felé mutatott.

– Mortimeréké a szomszéd szoba.

– Visszajött már Mortimer?

– Reggel hat körül, csuromvizesen, sárosan, mérgesen, a ruhája csupa kréta volt vagy mész.

– Mondott valamit?

– Semmit. Próbált észrevétlenül bejutni a szobájába. De szóltak neki, hogy a felesége a bárban vár rá. Várta is! Mortimer asszony közben meghívott egy italra egy brazil házaspárt. A bár csak miattuk maradt nyitva. A jóasszony iszonyúan berúgott.

– Aztán?

– A férje elsápadt, húzta a száját. Hidegen köszönt a két brazilnak, aztán megfogta a felesége karját, és szó nélkül elvezette. Szerintem a nő délután négyig egyfolytában aludt. Addig semmi zaj nem volt a szobájukban. Aztán suttogást hallottam. Mortimer leszólt, hogy vigyék fel neki az újságokat.

– Remélem, az újságok semmit se írtak az esetünkről?

– Semmit! Ahogy meghagytuk nekik. Csak egy rövid hírt közöltek arról, hogy egy holttestet találtak az Északi Csillagon, és a rendőrség öngyilkosságra gyanakszik.

– Aztán?

– A boy citromlevet vitt nekik. Hatkor Mortimer körülnézett a hallban, párszor elment mellettem, aggódónak tűnt. Kódolt táviratokat küldött a New York-i bankjának és a titkárának, aki pár napja Londonban van.

– Ez minden?

– Egyelőre igen. Most fejezik be az ebédet. Kagyló, sült csirke, saláta. A személyzet mindenről értesít. Az igazgató örül, hogy el tudott ide dugni, nem győz a kedvemben járni. Az előbb is bejött, és mondta, hogy Mortimerék jegyet vettek a Gymnase-be. *L'Épopée*. Négyfelvonásos darab, a fene tudja már, ki írta.

– Pietr lakosztálya?

– Semmi! Senki se ment be. Kulcsra zártam az ajtót, és egy kis viaszt nyomtam a kulcslyukba, így mindenképp észreveszem, ha bemegy valaki.

Maigret elvett egy csirkecombot, fésztelenül elfogyasztotta, miközben a kályhát kereste a szobában, ám hiába. Végül leült a radiátorra, és megkérdezte:

– Innivaló nincs?

Torrence töltött neki egy pohár kitűnő macon fehérbort, amelyet egy hajtásra megivott. Ekkor kopogtak az ajtón: az egyik alkalmazott lépett be, egy összeesküvő arckifejezésével.

– Az igazgató úr megkért, hogy közöljem önökkel, a Mortimer házaspár kérette a kocsiját.

Maigret a finomságokkal teli asztalra pillantott, éppolyan szomorúan, ahogy az imént irodájában a kályhát nézte.

– Majd én megyek – mondta lemondóan. – Maga maradjon itt!

Kicsit rendbe szedte magát a tükör előtt, megtörölte a száját és az állát. Nem sokkal később már egy taxiban várta, hogy Levingstonék helyet foglaljanak a limuzinjukban.

Hamarosan fel is tűntek. A férfin fekete kabát volt, amely alatt öltönyt viselt, a hölgy szőrmébe burkolózott, mint előző este. Fáradt lehetett, mert férje diszkréten, fél karjával támogatta. Az autó zajtalanul elindult.

Maigret nem sejtette, hogy a Gymnase-ban aznap premier van, kis híján kívül rekedt. A rendőrök sorfalat álltak a bejárat előtt. Az eső ellenére bámészkodók álltak körül a kocsijukból kilépő vendégeket.

A felügyelőnek a színigazgatótól kellett engedélyt kérnie, őt keresve végigsétált a folyosókon, ahol kilógott a többi vendég közül, mert csak ő viselt egyszerű felöltőt.

Az igazgató dühösen integetett a kezével.

– Lekötelez az érdeklődése, uram! De maga a huszadik, aki azt kéri, hogy szorítsak neki egy kis helyet. Nincs több hely! És az öltözéke sem alkalomhoz illő!

Az igazgatót mindenfelől szölongatták.

– Látja? Most képzelje magát a helyembe!

Maigret végül egy ajtó mellett állt meg, a jegy szedő hölgyek és a programfüzetek mellett.

Mortimer-Levingstonék egy páholyban ültek. Hatan foglaltak helyet benne, köztük egy hercegnő és egy miniszter is. Az emberek jöttek-mentek, kezet csókoltak, egymásra mosolyogtak.

A színpadi függöny mögül napfényes kert tűnt elő. Pisszegések, suttogás, lábak topogása. Végül megszólalt a színész, eleinte bizonytalanul, majd bátrabban, megteremtette a hangulatot.

Ám a késők még ekkor is érkeztek, így újrakezdődött a pisszegés. Valahol felkacagott egy nő.

Mortimer nagyobb úrnak nézett ki, mint eddig bármikor. Csodás frakkot viselt. A fehér ingmell kiemelte bőrének elefántcsontszínét.

Vajon látta Maigret-t? Vagy nem? Az egyik jegyszedő ülőalkalmatosságot hozott a felügyelőnek, amelyet egy fekete selyemruhát viselő, kövér hölgygel kellett megosztania, az egyik színésznő mamájával.

Első szünet, majd a második. Nagy jövés-menés a páholyokban. Színlelt lelkesedés. Üdvözlő gesztusok a földszinten és az emeleten ülők között.

A folyosón, az előtérben és az oszlopok között felbolydult méhkasként zsongott a tömeg. Neveket suttoztak, maharadzsákét, bankárokét, államférfiakét, művészekét.

Mortimer háromszor hagyta ott a páholyát, feltűnt egy másikban a színpad mellett, aztán a földszinten, egy korábbi miniszterelnökkel társalgott, akinek öblös nevetését húsz sorral arrébb is hallani lehetett.

A harmadik felvonás vége. Virágok a színpadon. Lelkes taps egy soványka színésznőnek. Az összecsukódó ülések zaja, cipők kopogása a parketten.

Mikor Maigret visszafordult az amerikaiak páholya felé, Mortimer-Levingstonnak nyoma veszett.

A negyedik, egyben utolsó felvonás előtti szünet. Néhány kivételezett néző ekkor juthatott be a kulisszák mögé, a színészek, színésznők öltözőibe. Mások a ruhatárhoz siettek. Nyugtalanzkodás a kocsik és taxik miatt.

Maigret tíz értékes percet vesztegetett el azzal, hogy a színházban kereste az amerikaiit. Majd hajadonfőtt, kabát nélkül ment ki érdeklődni az épület elé, kikérdezte a rendőröket, a biztonsági őroket, a rendfenntartókat.

Végül kiderült, hogy Mortimer olívazöld kocsija az imént hajtott el. Megmutatták neki, hol parkolt: egy bisztró előtt, amelyet a jegy árusok látogattak.

Az autó a Porté Saint-Martin felé indult. Az amerikai nem kérte ki a kabátját.

Odakint a nézők kis csoportokban álldogáltak a friss levegőn, mindenütt, ahová behúzódhattak az eső elől.

A felügyelő zsebre dugott kézzel, gondterhelt arccal pipázott. Megszólalt a gong. A tömeg visszaáramlott a nézőtérre. A rendfenntartók is eltűntek, hogy megnézzék az utolsó felvonást.

A körutak kezdtek elnéptelenedni, ahogy este 11 körül megszokott. A lámpák fényénél kirajzolódó, szitáló eső ritkábbá vált. Egy moziból az utcára tódultak a látogatók, lekapcsolták a fényeket, és bezárták az ajtót, miután bevitték a reklámtáblákat az utcáról.

Egy zöld csíkkal jelölt lámpa alatt többen buszra vártak. Mikor megjött, kis vita alakult ki, mivel elfogytak a jegyek. Egy rendőr beavatkozott, és még akkor is egy felháborodott, kövér férfival vitatkozott, mikor a busz már régen elment.

Végül egy limuzin gördült az aszfaltra. Az ajtó abban a pillanatban kinyílt, ahogy a sofőr fékezett. Mortimer-Levingston frakkban és fejfedő nélkül, fűrgén lépdelt fel a lépcsőn a bejáratnál kiszűrődő meleg fénybe.

Maigret a sofőrt nézte, egy száz százaléig amerikainak tűnő, zord képet vágó férfit, kiugró állkapoccsal; mozdulatlanul ült, mintha megmerevedett volna egyenruhájában.

A felügyelőnek csak egy párnázott ajtón kellett benyitnia. Mortimer a páholya hátuljánál állt. Egy szarkasztikus színész hadarta el végső mondatait. Legördült a függöny. Virágok, tapsorkán.

Tolakodás a kijárat felé, pisszegések. A színész elkiáltotta a szerző nevét, és érte ment a nézőtérig, hogy a színpad közepére kísérje.

Mortimer néhány hölgynek kezét csókolt, néhány úrral kezét fogott, és öt frank borralalót hagyott a ruhatárosnak, aki odaadta a kabátját.

A felesége sápadt, szeme alatt lila táskák. Mindketten beültek az autóba, ám egy kis ideig nem indultak el. A pár vitatkozni kezdett. Levingston asszony idegesen tiltakozott valami ellen. A férje cigarettára gyújtott, öngyújtóját ingerült mozdulattal oltotta el.

Végül bementek valamit a hangosbemondóban, és az autó elindult, Maigret-vel a nyomában.

Este fél egy. La Fayette utca. A Szentháromság-templom fehér tornyait állványok vették körbe. Clichy utca.

A limuzin a Fontaine utcában állt meg, a Pickwick's bárral szemben. A portás kék és arany díszítésű ruhát viselt. Ruhatár. Vörös, fodros függönyök, tangó dallamfoszlányai.

Maigret is belépett, és az ajtó mellett telepedett le, egy asztalnál, amely bizonyára mindig szabad volt, mert a leghuzatosabb helyen állt.

Mortimerék a dzsesszzenekar közelében foglaltak helyet. Az amerikai megnézte az étlapot, és kiválasztotta a menüt. Egy előtáncos meghajolt a felesége előtt, aki elfogadta a felkérést. Levingston mereven figyelte a táncoló párt. Az asszony váltott pár szót a partnerével, de egyszer se fordult a sarok felé, ahol Maigret ült.

Itt, az estélyik és frakkok között pár hétköznapi ruhát viselő külföldi is helyet foglalt. A felügyelő egy kézmozdulattal elhárította a személyzet egyik hölgytagját, aki le akart ülni mellé az asztalhoz. Letettek elé egy üveg pezsgőt, amelyet nem illet visszautasítani.

Mindenütt szerpentinek lógtak. Kis pamutlabdák repkedtek. Az egyik orron találta a felügyelőt, aki mérgesen pillantott az öreg hölgy felé, aki megcélozta.

Mortimerné időközben visszaült a helyére. A táncos egy ideig téblábolt a parketten, aztán a kijárat felé indult, és rágyújtott.

Majd hirtelen széthúzta a vörös függönyt, és eltűnt. Úgy három perc múlva Maigret-nek eszébe jutott, hogy körülnézzen odakint, de a táncos már nem volt ott.

Ezután hosszú, unalmas percek következtek. Mortimerék bőségesen vacsoráztak: kaviárt, szarvasgombát pezsgőben, homárt amerikai módra és sajtot.

Mortimer asszony nem táncolt többet.

Maigret ki nem állhatta a pezsgőt, de mivel szomjas volt, apró kortyokban mégis ivott belőle. Evett az asztalra tett pörkölt mandulából, ami csak növelte a szomját.

A karórájára pillantott: két óra volt.

A szórakozóhely kezdett kiürülni. Egy táncosnő a lehető legnagyobb egykedvűséggel mutatta be a produkcióját. Egy részeg külföldi, akinek három nő ült az asztalánál, egymaga hangosabb volt, mint az összes többi vendég együttvéve.

Az előtáncos, aki csak negyedórát maradt távol, még felkért pár hölgyet. Lassan véget is ért az este. Mindenki fáradt volt már.

Mortimer asszony arca ólomszínűvé, szemhéja kékessé vált. A férje intett a pincérnek, aki odavitte nekik a szőrme kabátot, a felöltőt és a keménykalapot. Maigret-nek az volt a benyomása, hogy a táncos, aki a szaxofonos mellett állt és beszélgetett, őt méregeti, láthatóan feszülten.

Felhívta a hotel tulajdonosát, aki megváratta. Pár elvesztegetett másodperc.

Mikor a felügyelő végre távozhatott, az amerikaiak kocsija épp befordult a Notre-Dame-de-Lorette utca sarkán. A járda mellett fél tucat üres taxi várakozott.

Elindult az egyik felé.

Ekkor egy lövés tompa csattanása hallatszott, és Maigret a mellkasához kapta a kezét. Körülnézett, nem látott semmit, ám lépteket hallott, amelyek a Pigalle utca felé távolodtak. Futott pár métert, mintha a kapott lövés taszította volna meg. A portás odasietett hozzá, és elkapta. Többen kitódultak az utcára a Pickwick's-ből, hogy lássák, mi történt. Maigret felismerte köztük a táncost, aki riadt arccal bámult rá.

8. *Maigret nem tréfál többet*

A Montmartre éjszakai sofőrjei félszavakból is értik az embert, sőt, néha a nélkül is.

Amint eldördült a lövés, az egyikük, aki a Pickwick's bár előtt parkolt, kinyitotta kocsija ajtaját, hogy Maigret beszállhasson. Nem ismerte őt. Talán a viselkedésén látta, hogy rendőrrel van szó?

Egy szemben lévő kis bár vendégei is összecsendültek. Pár pillanat múlva embergyűrű vette körül a sebesültet. Egy férfi a Maigret-t támogató portás mellé lépett, de fogalma sem volt, mit tehetne. Fél perc múlva a kocsi elhajtott. Maigret a párnázott hátsó ülésen ült.

Az autó úgy negyedórán át haladt, majd megállt egy elhagyatott utcában. A sofőr kiszállt, kinyitotta az ajtót, és látta, hogy a sebesült úgy ül ott, mint bármelyik hétköznapi utasa, egyik kezét a kabátja alá dugva.

– Látom, csak egy karcolás, ahogy sejtettem. Hová vihetem? Maigret ennek ellenére kicsit tétova képet vágott, éppen azért, mert a seb csak felszínesnek tűnt. A golyó átütötte a húst a mellkasán, súrolta az egyik bordáját, és az egyik lapockája mellett távozott.

– A rendőrkapitányságra...

A sofőr valamit mormolt, de nem értette. Ahogy elindultak, a felügyelő újra a gondolataiba mélyedt.

– Inkább a Majestichez... Tegyen ki a Ponthieu utcai személyzeti bejáratnál.

A sebre tette összehajtogatott zsebkendőjét, és látta, hogy már elállt a vérzés.

Ahogy közeledtek Párizs szívéhez, arcán a fájdalmat felváltotta a nyugtalanság.

A sofőr segíteni akart neki kiszállni a taxiból, ám Maigret egy mozdulattal elhárította, biztos léptekkel kelt át a járdán. Egy szűk folyosón az ablak előtt találta a félálomban lévő portást.

– Nem történt semmi?

– Mire gondol?

Maigret visszafordult, hogy kifizesse a sofőrt, aki morgolódott egy kicsit, mert csak száz frankot kapott az imént végrehajtott mutatványért.

Maigret most is impozáns látványt nyújtott. A zsebkendő szorító keze még mindig a mellkasán, a ruhája alatt nyugodott. Az egyik vállát magasabbra húzta, mint a másikat, és a körülmények ellenére igyekezett összeszedni magát. Egy kicsit kába volt. Néha úgy érezte, mintha lebegne, és erőfeszítést kellett tennie, hogy ne lankadjon el, hogy visszaszerezze az észlelése tisztaságát és a gesztusai határozottságát.

Elindult egy vaslépcsőn, amely az emeletre vezetett, majd benyitott egy ajtón, és egy folyosón találta magát, amely azonban labirintusnak bizonyult. Végül egy újabb lépcsőnél lyukadt ki, pont olyan volt, mint az előző, ám másik számot viselt.

Így kóválygott egy darabig a hotel kulisszái mögött. Szerencsére talált egy fehér sapkás szakácsot, aki rémülten figyelte a közeledését.

– Vezessen az első emeletre. Mortimer úr szobájához.

A szakács azonban nem ismerhette a vendégek nevét, ráadásul összezavarta az öt vérfolt, amely Maigret arcán maradt, miután végighúzta rajta a kezét.

A szakács nem tudta hová tenni a szolgálati folyosók szűk hálójában felbukkanó behemót alakot, aki fekete kabátját hanyagul a vállára vetette, kezét makacsul a mellére szorította, ezzel összegyűrve felöltőjét és ingét.

– Rendőrség! – mondta türelmetlenül Maigret.

Érezte, hogy bármikor elszédülhet. A sebe égett, mintha hosszú tűkkel szurkálták volna.

A szakács elindult, hátra se fordult közben. Kicsit később Maigret szőnyeget érzett a lába alatt. Rájött, hogy maguk mögött hagyták a szolgálati helyiségeket, és már a hotelbe értek. A szobák számait nézte. A páratlan oldalon jártak.

Végül felfedezett egy szobalányt, aki megrémült, mikor meglátta.

– Merre van Mortimer szobája?

– Lent... De hisz maga...

Maigret lesietett a lépcsőn, közben a személyzet között már elterjed a híre, hogy egy ismeretlen, sebesült férfi bolyong kísértetként a szállodában.

Egy pillanatra a falnak dőlt, vérfoltot hagyott rajta, három sötétvörös vércsepp a szőnyegre csöppent.

Végül megpillantotta Mortimer lakosztályát, mellette a szobával, ahol Torrence rejtőzött el. Egy kicsit oldalazva lépkedett, így ért el a szobához, benyitott...

– Torrence!

Odabent fel volt kapcsolva a villany. Az asztalon még mindig ott álltak az ételek és az üvegek.

Maigret összevonta sűrű szemöldökét. Nem látta a kollégáját. Ám a levegőben fojtó kórházzzagot érzett.

Tett pár bizonytalan lépést. Egyszerre megállt a kanapé mellett. Egy fekete bőrcipő lógott ki alóla.

Háromszor is levette a kezét a sebről, ám a vér riasztó hevességgel kezdett folyni belőle.

Végül felvett egy szalvétát az asztról, és a mellénye alá szorította. Bántotta az orrát a szobában terjengő szag.

Erőlködve felemelte a kanapé egyik oldalát, és két lábra állította. Ahogy várta, Torrence feküdt alatta, kiterítve, fél karja kitekerve, mintha eltörték volna a tagjait, hogy szűk helyen elférjen. Az arc alsó felét egy kendő takarta, de nem volt megkötve. Maigret letérdelt Torrence mellé.

Minden mozdulata nyugodt volt, sőt, nagyon lassú, kétségtelenül saját testének állapota miatt. Keze habozott, mielőtt megérintette volna társa mellkasát. És mikor elért a szívig, a felügyelő megdermedt. Mozdulatlanul térdelt a szőnyegen, szemét Torrence-re szegezve.

Torrence halott volt. Maigret szája lassan eltorzult, keze ökölbe szorult. És míg a szeme elhomályosult, az üres szobában szörnyű káromkodás hagyta el a száját.

Ez akár komikus is lehetett volna. De nem, szörnyű volt! Tragikus, ijesztő!

Maigret vonásai megkeményedtek. Nem sírt. Talán nem is lett volna rá képes. Ám akkora harag ébredt benne, akkora fájdalom, és egyúttal olyan megdöbbenés, amely már az önkívülettel határos.

Torrence harmincéves volt. Öt éve kizárólag a felügyelő mellett dolgozott.

Nyitva volt a szája, mintha kétségbeesetten próbált volna levegőt venni.

Egy emelettel feljebb, épp a halott fölött egy utazó vette le a cipőjét. Maigret körülnézett, ellenséget keresve. Zihálva lélegzett.

Így telt el pár perc, és mikor a felügyelő felállt, érezte, hogy még mindig pusztító folyamat zajlik a szervezetében.

Az ablakhoz lépett, kinyitotta, látta a Champs-Elysées üres úttestét. Egy ideig hagyta, hogy a szél felfrissítse az arcát, majd visszament, és levette a Torrence arcát takaró kendőt. Egy damasztterítő volt, a Majestic monogramjával. Még mindig erős

kloroformszagot árasztott. Maigret állva maradt, üres fejjel, pár határozatlan gondolat fájón visszhangzott a semmiben.

Ahogy korábban a folyosón, ismét a falhoz támaszkodott a vállával, és az arca egyszerre beesettnek tűnt. Mintha megöregedett volna, mintha elszállt volna a bátorsága. Talán közel állt ahhoz, hogy könnyekben törjön ki? De túl nagydarab volt és testes, túl kemény fából faragták.

A kanapé ferdén állt, hozzáért a megrakott asztalhoz; a tálban a csirkecsontok között cigarettacsikkek meredeztek.

A felügyelő a telefon felé nyúlt. Ám nem érintette meg, idegesen ropogtatta az ujjait, majd visszatért a holttesthez, és tovább nézte.

Ironikus és keserű fintorral gondolt a szabályzatra, az ügyészségre, a formalitásokra és az elvégzendő feladatokra. De mit számított mindez? Torrence-ről volt szó. Mintha Maigret-vel magával végeztek volna!

Torrence-szel, akivel együtt dolgoztak, aki...

Kigombolta a mellényét, látszólagos nyugalma ellenére olyan lázas sietséggel, hogy letépett róla két gombot. Az elé táruuló látványtól elsápadt.

Az ingen, *a szív magasságában* egy kis barna pont látszott. Egy borsószemnél is kisebb. Egyetlen csepp vér buggyant ki a sebből, és gombostűnyi ponttá alvadt.

Maigret tekintete elködösült, arcát felháborodás torzította el, amelyet lehetetlen lett volna kifejezni.

Aljas tett volt, egyúttal a bűnözői ügyesség csúcsa. Nem kellett tovább vizsgálódnia. Ismerte a módszert, amelyről pár hónapja egy német bűnügyi szemlében olvasott.

Először is a kloroformmal átítatott kendővel húsz-harminc másodperc alatt tehetetlenné teszik az áldozatot. Majd a gyilkos sietség nélkül hosszú tűt szúr be két borda között a szív irányába, és megszűnik az élet, hangtalanul, nyomok nélkül.

Ugyanilyen bűneset történt Hamburgban, hat hónappal korábban. Egy golyó célt téveszthet, vagy megsebesítheti az áldozatot, Maigret maga volt rá a bizonyíték. A lőfegyver hangos, és mindent összepiszkít.

A tű, amelyet egy tehetetlen ember szívébe szúrnak, hajszálpontosan öl, a hibázás lehetősége nélkül.

A felügyelőnek eszébe jutott egy apró részlet. Aznap éjjel, mikor az igazgató hírt adott Mortimer távozásáról, éppen egy csirkecombot rágcsált a fűtőtesten ülve, és mivel kényelembe

helyezte magát, már-már arra gondolt, hogy saját magának választja az öröködést, és Torrence-t küldi a színházba.

Ez a gondolat nyugtalanította. Szégyenkezve nézte kollégáját. Általános rosszullét fogta el, amelyről nem tudta, hogy a sebe, a zaklatottság vagy a kloroform szaga okozta-e.

Eszébe se jutott, hogy szabályos, előírás szerinti nyomozásba kezdjen. Hisz Torrence feküdt előtte! Akivel az elmúlt évek összes nyomozását vezette. Akinek elég volt egy szó, egy mozdulat, hogy megértse őt!

Torrence, akinek most nyitva volt a szája, mintha próbált volna oxigénhez jutni, hogy tovább élhessen. És mellette állt Maigret, képtelen volt sírni, rosszul érezte magát, elviselhetetlen teher nehezedett a vállára, a gyomra émelygett.

Megint elindult a telefon felé, és olyan halkán szólt bele, hogy kétszer is el kellett ismételnie a kérését.

– A kapitányságot. Igen... Halló? A kapitányságot kérném... Kivel beszélek? Hogyan?... Tarraud? Figyelj, öregem... gyorsan értesítsd a főnököt... Igen, őt... Mondd meg... mondd meg, hogy jöjjön a Majesticbe... azonnal! Nem tudom, hányas szoba, felkísérik a portáról... Hogyan?... Nem, ennyit mondj neki.

Letette, hogy ne kérdezősködjön tovább kollégája, aki furcsának találta a hangját, és még furcsábbnak a kapott utasítást.

Egy pillanatig csüggedten állt. Nem nézett arra, ahol Torrence feküdt. Meglátta magát egy tükörben, és észrevette, hogy a vér átütött a zsebkendőn. Nagy nehezen levette a kabátját.

Mikor egy óra múlva a Bűnüldözési Osztály igazgatója bekopogott, a hotelszemélyzet egy tagjának társaságában, már az ajtó szűk nyílásán át felismerte Maigret alakját.

– Távozhat! – mondta a felügyelő szárazon az alkalmazottnak.

Csak akkor nyitotta ki az ajtót, mikor a férfi már elment. Ekkor vette észre az igazgató, hogy Maigret felsőteste meztelen. A fürdőszoba ajtaja szélesre nyitva állt. A padlón vöröses vízfoltok fénylettek.

– Gyorsan csukja be! – mondta a felügyelő, nem törődve azzal, hogy a felettesével beszél.

Nagyon hosszú, duzzadt seb volt a jobb mellkasán. Nadrágtartója a combja mellett lógott.

Fejével a sarok felé intett, ahol Torrence feküdt, és a szája elé emelte egy ujját.

– Pszt!

Az igazgató megremegett. Idegesen kérdezte:

– Halott?

Maigret bólintott.

– Segítene, főnök? – kérdezte tompán.

– De maga... súlyosan...

– Pszt! A fő, hogy a golyó távozott! Segítsen bekötözni a terítővel....

A földre tette a terítéket, és kettétépte a terítőt.

– A lett bandája tette – magyarázta. – Nem találtak el... Torrence-t viszont elintézték.

– Fertőtlenítette a sebet?

– Igen, először szappannal lemostam, aztán jódtinktúrával.

– Gondolja, hogy...

– Egyelőre megteszi! Egy tűvel, főnök! Egy tűvel ölték meg, miután elkábították.

Egészen megváltozott. Mintha egy elé húzott, áttetsző függöny letompította volna az alakját és a hangját.

– Adja ide az ingem.

Közömbös hang. Kimért, pontatlan mozdulatok. Kifejezéstelen arc.

– Muszáj volt magát idehívnom. Hiszen Torrence közülünk való. Arról nem is beszélve, hogy nem akartam nagydobra verni. Azonnal el kell vinni innét. Az újságoknak egy szót sem. Megbízik bennem, ugye, főnök?

Ám a hangja alig észrevehetően remegett. Ez megindította az igazgatót, kezét nyújtott neki.

– Ej, Maigret. Mire készül?

– Semmire. Nyugodt vagyok, esküszöm. Talán sose voltam még ennyire nyugodt. De mostantól ez az én ügyem, én állok szemben velük... Ugye megérti?

Az igazgató segített neki felvenni a mellényt és a felöltőt. Maigret alakja szélesebbnek, formátlanabbnak tűnt a kötéssel, mintha vastag hájréteg lett volna rajta.

Megnézte magát egy tükörben, és a szája fanyar mosolyra húzódott. Pontosan érezte, hogy erőtlenséget sugall a megjelenése. Már nem keltette többé egy nehéz, rendíthetetlen kőszikla benyomását, amelyet úgy szeretett ellenfelei elé állítani.

Sápadt, vörös foltokkal tarkított arca puffadtnak tűnt, a szemei alatt már megjelentek a táskák.

– Köszönöm főnök! Ami Torrence-t illeti, elintézhető, hogy...

– A nyilvánosság nem fog megtudni semmit... Az ügyészséget majd értesítem. Személyesen fogom felkeresni a főügyészt.

– Jó! Én pedig munkához látok.

Miközben ezt mondta, kicsit megigazította kócos haját. Majd Torrence holtteste felé indult, habozva megállt fölötte, és megkérdezte a felettesétől:

– Ugye lecsukhatom a szemét? Azt hiszem, ő is jobban szeretné, ha én tenném.

Megremegtek az ujjai. Egy ideig gyengéden a halott szemhéján nyugtatta őket. Az igazgató nyugtalanabb volt, és kérlelő hangon szólalt meg:

– Maigret...

A felügyelő felállt, még utoljára körülnézett.

– Viszlát, főnök. A feleségemnek nehogy elárulják, hogy megsebesültem.

Egy pillanatra az egész ajtókeretet kitöltötte az alakja. A Bűnüldözési Osztály igazgatója kis híján visszahívta a felügyelőt. Aggódott miatta.

A háborúban mondtak így búcsút neki a bajtársak, éppen ilyen nyugalommal, ezzel a különös hangsúllyal, mielőtt rohamra indultak.

Sohasem tértek vissza.

9. A gyilkos

A nagystílű csalásra szakosodott nemzetközi bandák ritkán gyilkolnak. Kijelenthető, hogy egyáltalán nem ölnek embert, legalábbis azokat nem, akiket meg akarnak szabadítani pár milliótól. Kifinomultabb módszereket alkalmaznak a lopáshoz, és legtöbb tagjuk nem hord fegyvert a zsebében.

Ám ha le akarnak számolni valakivel, néha mégis gyilkossághoz folyamodnak. Minden évben előfordult egy-két megmagyarázhatatlan bűntény valahol. Leggyakrabban nem lehet azonosítani az áldozatot, vagy nyilvánvalóan álnév alatt temetik el.

Ilyen esetekben a bandák egy árulót tesznek el láb alól, illetve egy olyan tagjukat, akit az alkohol túl beszédessé tett, és gondatlanul cselekedett, esetleg egy kisstílű riválist, aki túl törekvő, és veszélyezteti a kialakult erőviszonyokat.

Amerikában, a szabványosított módszerek országában ezeket a kivégzéseket nem a banda valamelyik tagja hajtja végre. Szakértőket, bérgyilkosokat bíznak meg, akiknek a hivatásos hóhérokhoz hasonlóan megvannak a segédek és a tarifáik.

Európában néha hasonló módon zajlik a kivégzés, például a híres lengyel banda, amelynek főnökei a vesztőhelyen végezték, több ízben vette igénybe más bűnözők segítségét, mivel nem kívánta vérrel beszennyezni a kezét.

Mindez megfordult Maigret fejében, ahogy lesétált a lépcsőn, és a Majestic irodája felé indult.

– Mikor egy vendég ételért csönget, hová fut be a kérése? – kérdezte.

- Egy pincérhez, akinek a lakosztályok kiszolgálása a feladata.
- Éjszaka is?
- Este kilenc után egy éjszakai alkalmazott veszi át a helyét.
- Ő hol tartózkodik?
- Az alagsorban.
- Vigyenek hozzá!

Ismét az ezer vendégre tervezett luxusméhkas eldugott szintjeire hatolt be. Egy helyiségben a konyhák mellett megtalálta a telefonközpontos alkalmazottat. Előtte az asztalon jegyzék. Csendes időszakban kereste fel.

- Hívta magát Torrence őrnagy kilenc és reggel két óra között?
- Torrence?

– A nyomozó a hármaskörös lakosztály melletti kék szobából – magyarázta el szakszerűen az irodai alkalmazott.

– Nem hívott.

– És senki sem ment fel hozzá?

A következtetés kézenfekvő volt. Torrence-re a szobájában támadtak rá, vagyis az illetőnek be kellett jutnia. Ahhoz, hogy a kenderőt az áldozat arcához szorítsa, a gyilkosnak mögé kellett kerülnie. Torrence pedig nem fogott gyanút. Csak egy szállodai alkalmazott felelt meg ezeknek a feltételeknek, akár a felügyelő hívta, akár ő maga jelent meg, hogy leszedje az asztalt.

Maigret megfontoltan másképp tette fel a kérdést.

– A személyzet melyik tagja távozott a szolgálati ideje lejárt előtt?

A telefonszolgálat vezetője meglepődött.

– Honnét tudja? Véletlenül történt... Pepito telefonszolgálatot kapott, hogy a testvére megbetegedett.

– Hánykor?

– Úgy tíz körül.

– Hol tartózkodott ekkor?

– Odafönt.

– Melyik készüléken fogadta a hívást?

Feltárcsázták a telefonszolgálatot. Az ottani ügyeletes közölte, hogy semmilyen üzenetet nem továbbított Pepitónak.

Ez gyorsan ment! Maigret mégis közömbös és komor maradt.

– Megvannak az adatai a nyilvántartásukban? Meg kell hogy legyenek...

– Nincs rendes adatlapja... Az éttermi alkalmazottokról nem tartunk, túl gyakran cserélődnek.

Át kellett menni a titkárságra, ahol ilyenkor nem volt már senki. Maigret ennek ellenére megkapta a könyveket, és megtalálta, amit keresett:

Pepito Moretto, Beauséjour Hotel, Batignolles utca 3. Belépés ideje:...

– Hívja fel nekem a Beauséjourt.

Ezalatt kikérdezett egy másik alkalmazottat, és megtudta, hogy Pepito Morettót egy olasz főpincér ajánlására három nappal Mortimer-Levingstonék érkezése előtt vették fel. Kifogástalanul végezte a munkáját. Először az étteremben szolgált fel, majd kérésére áthelyezték a szobai kiszolgálók közé.

A vonal másik végén a Beauséjour Hotel jelentkezett.

– Halló! Idehívna a telefonhoz Pepito Morettót? Halló? Mit mond?... A csomagjával együtt? Hajnali háromkor?... Köszönöm!

Halló? Még valami... A postája a hotelba érkezett? Sosem kapott levelet? Köszönöm. Ez minden.

Maigret letette a telefont, ugyanazzal a természetellenes egykedvűséggel.

– Hány óra van? – kérdezte.

– Öt óra tíz...

– Hívjanak egy taxit.

Megadta a sofőrnek a Pickwick's bár címét.

– Tudja, hogy négykor bezárnak?

– Nem számít!

A kocsi megállt a bár előtt, amelynek le volt húzva a redőnye. Az ajtó alatt fény szűrődött ki. Maigret tudta, hogy a legtöbb éjszakai lokálban a személyzet általában eszik valamit, mielőtt hazamenne, ez néha negyvennél is több főt jelent.

A vacsorára abban a helyiségben kerül sor, amelyet a vendégek nemrég hagytak el, közben már elkezdik leszedni a szerpentineket, és a takarítónők is munkához látnak.

Mégsem csöngetett be a Pickwick'sbe. Hátat fordított a lokálnak, és egy kocsmá felé indult a Fontaine utca sarkán, ahol az éjszakai bárokban dolgozók találkoznak két dzsesszműsor között vagy munka után.

A bisztró még nyitva volt. Mikor Maigret belépett, három férfi támasztotta a pultot, kávéval ittak, és az ügyes-bajos dolgairól beszélgettek.

– Pepito nincs itt?

– Már rég elment! – felelte a tulaj.

A felügyelő észrevette, hogy az egyik vendég, aki talán felismerte őt, intett a kocsmárosnak, hogy hallgasson.

– Kettőre beszéltem meg vele találkozót... – folytatta.

– Akkor még itt volt...

– Tudom! Egy táncossal üzentem neki, aki itt szemben dolgozik.

– Joséval?

– Vele. Meg kellett mondania Pepitónak, hogy nem érek rá.

– José tényleg átugrott. Azt hiszem, dumáltak is valamiről.

A vendég, aki az imént jelzett a kocsmárosnak, ujjával dobolni kezdett a pulton. Elsápadt dühében, mert ez a pár elejtett szó a bisztróban elég volt ahhoz, hogy megmagyarázza a történeteket.

Este tízkor vagy kevéssel tíz előtt Pepito megölte Torrence-t a Majesticben.

Alighanem részletes utasításokat kapott, mert azonnal elhagyta a posztját, a beteg testvéréről kapott telefon ürügyén, majd a Fontaine utca sarkán lévő bárba ment, és várt.

Egy bizonyos időpontban a táncos, akit ezek szerint Josénak hívtak, átkelt az üttesten, és átadott egy üzenetet, amelyet Maigret könnyedén kitalált: rá kell löni a felügyelőre, amint kilép a Pickwick'sből.

Másképp szólva néhány órán belül két bűntényre is sor került. És azt a két embert, akik veszélyt jelenthettek volna a lett bandájára, kivonták a forgalomból.

Pepito lő, majd elmenekül. A szerepének vége. Nem látta senki. Elmehet tehát a bőröndjéért a Beauséjour Hotelbe...

Maigret kifizette az italát, kiment, visszafordult, és látta, hogy a három iddögáló alak szemrehányásokkal árasztja el a csapost.

Bekopogott a Pickwick's bárba. Egy takarítónő nyitott ajtót.

Ahogy gondolta, a személyzet az egymáshoz tolt asztaloknál vacsorázott. Csirkék, foglyok, sütemények maradékát ették, amit a vendégek meghagytak. Harminc fej fordult a felügyelő felé.

– José régen ment el?

– Igen! Rögtön azután, hogy...

Ám az üzletvezető felismerte a felügyelőt, akit ő maga szolgált ki, és intett a beszélő felé.

Maigret nem szállt be a színjátékba.

– A címét! De a valódit, hallja? Különben megemlegeti...

– Nem tudom.... csak a főnök...

– Hol van?

– La Varenne-ben, a birtokán.

– Kérem az alkalmazottak nyilvántartását!

– De...

– Csönd!

Úgy tettek, mintha keresgélnének egy kis íróasztal fiókjaiban, amely a zenekar színpada mögött állt. Maigret félretolta őket, és rögtön megtalálta a nyilvántartást, amelyben ezt olvasta:

José Latourie, Lepic utca 71.

Úgy távozott, ahogy benyitott, nehéz léptekkel, a pincérek pedig – bár kissé nyugtalanul – folytatták a vacsorájukat.

Hamar odaért a Lepic utcához, de a 71. szám elég magasan volt a meredek lejtőn. Kétszer is meg kellett állnia kapaszkodás közben, mert kifulladt.

Végül egy, a Beauséjour Hotelhez hasonló, csak még lerobbantabb épület előtt találta magát. Mikor becsöngetett, az

ajtó automatikusan kinyílt. Bekopogott egy kémlelőablakon, és végül az éjjeli portás feltápászkodott az ágyából.

– José Latourie?

A férfi a tábori ágya felé akasztott táblára pillantott.

– Még nem ért haza! Itt van a kulcsa.

– Adja ide! Rendőrség...

– De...

– Gyorsan!

Tény, hogy aznap este senki sem mert ellentmondani neki. Pedig hiányzott a szokásos szigorúsága és keménysége. Talán megsejtették, hogy valami még kíméletlenebb dolgozik benne?

– Hányadik emelet?

– A negyedik!

A hosszú, szűk szobában áporodott levegő fogadta. Nem volt megágyazva. José, mint sorstársai többsége, bizonyára délután négyig aludt, és ettől későbbi időpontban a főbélők már nem hajlandók rendbe tenni a szobát.

A lepedőre hajítva egy nyakánál és könyökénél kopott, régi pizsama. A földön egy pár tánccipő, kopott sarokkal, lyukas talppal, a gazdája nyilvánvalóan papucsként használta. Egy műbőr utazózsákban régi újságok, és egy fekete, foltozott nadrág.

Az asztalon egy darab szappan, egy kenőcs, aszpirintabletták és egy doboz veronál.

A földön egy gombóccá gyúrt papírdarab, amelyet Maigret felvett, és gondosan széthajtogatott. Elég volt kicsit közelebbről megszagolnia, hogy tudja, heroint tartalmazott.

Negyedórával később, mikor a felügyelő már mindent átkutatott, az egyetlen fotel kárpitjában felfedezett egy lyukat. Beledugta az ujját, és egymás után tizenegy csomagot vett ki ugyanabból a drogból, egygrammos adagokat.

Betette őket a tárcájába, és lement a lépcsőn. A Blanche téren egy rendőrhöz lépett, utasításokat adott neki, mire az őrmester a 71. szám közelébe tette át a posztját.

Maigret emlékezett a fekete hajú fiatalemberre: beteges külsejű, bizonytalan tekintetű szépfiú, aki izgalomban nekiment Maigret asztalának, mikor visszatért találkozójáról Morettóval.

A büntettet követően a férfi nem mert hazamenni, inkább otthagyta három ruháját és tizenegy kis csomagját, amelyek pedig egyenként is jó ezer frankot értek.

Egyszer még meg fogja járni, nem elég rámenős. Bizonyára folytonos félelemben él.

Pepito ellenben hidegvérrel cselekedett. Ő már talán egy pályaudvaron várja az első vonat indulását. Esetleg a külvárosban bújt meg valahol, vagy egyszerűen átköltözött egy másik negyed másik hotelébe.

Maigret megállított egy taxit, és majdnem megadta a Majestic címét. De aztán úgy számolta, hogy az ottaniak még nem végeztek a teendőikkel. Másképp szólva Torrence még mindig a szobában volt.

– Quai des Orfèvres...

Mikor elhaladt Jean mellett, látta rajta, hogy már tud a történekről. Elfordította a fejét, mintha bűnös volna.

Nem foglalkozott a kályhával. Nem vette le se a kabátját, se a gallérját.

Két órán át ült mozdulatlanul íróasztalánál a könyökére támaszkodva, és már hajnalodott, mikor eszébe jutott, hogy elolvasson egy hírt, amelyet az éjszaka során tehettek oda.

Maigret felügyelő részére. Sürgős.

Egy frakkot viselő férfi lépett be fél tizenkettő körül a Roi de Sicile Hotelbe, tíz percig maradt. Limuzinban távozott. Az orosz nem lépett ki a hotelből.

Maigret egykedvű maradt. Egymás után érkeztek a hírek. Először a Courcelles negyed kapitányságáról keresték telefonon.

– Egy José Latourie nevű táncoktatót holtan találtak a Monceau park kapujának közelében. Három késszúrás van a mellkasán. A pénztárcáját nem lopták el. Nem tudni, mikor és milyen körülmények között követték el a gyilkosságot.

Nos, Maigret tudta! Azonnal látta maga előtt Pepito Morettót a fiatalember mögött, aki a Pickwick'sből kilépve túlságosan izgatott tűnt. Pepito félt, hogy lebuktatja őket. Ezért megölte, és még arra se vette a fáradságot, hogy ellopja a pénztárcáját és a papírjait – talán büszkeségből?

Mintha azt üzenté volna: azt hittétek, rajta keresztül megfoghattok minket? Nos, tessék!

Reggel fél kilenc. A telefonban a Majestic igazgatójának hangja.

– Halló? Maigret felügyelő? Ez hihetetlen, hallatlan! Pár perce hívott fel a 17-es szoba vendége... a 17-esé! Emlékszik? Az, aki...

– Oswald Oppenheim, igen. És?

– Felküldtem egy boyt... Oppenheim ott fekszik, mintha mi se történt volna, és a szobájába kérte a reggelijét.

10. Oswald Oppenheim visszatér

Maigret két órán át mozdulatlanul feküdt. Mikor fel akart kelni, alig bírta mozgatni a karját, és csöngetnie kellett Jeannak, hogy segítsen feladni a kabátját.

– Rendelj egy taxit!

Néhány perccel később már be is lépett dr. Lecourbe ajtaján, a Monsieur-le-Prince utcában. Hat páciens várt az előszobában, ám őt átvezették a lakáson, és amint szabaddá vált a vizsgáló, fogadták. Csak egy óra múlva távozott. Feszesebben tartotta a törzsét. A szeme körüli árok olyan mély lett, hogy megváltozott tőle az arca, mintha kisminkelték volna.

– Roi-de-Sicile utca! Majd szólok, hol álljon meg.

Már messziről látta két nyomozóját, akik fel-le járkáltak a hotel előtt. Kiszállt, és hozzájuk lépett.

– Nem jött ki azóta?

– Nem. Valamelyikünk mindig őrt állt.

– Ki hagyta el a hotelt?

– Egy hajlott hátú öregember, aztán két fiatalember, és egy harminc év körüli nő...

Maigret megvonta a vállát, és felsóhajtott:

– Az öregnek volt szakálla?

– Igen.

Egy szó nélkül otthagya őket, felment a szűk lépcsőn, és elsétált a portásfülke mellett. Egy kicsit később bezörgetett a 32. szoba ajtaján. Egy női hang válaszolt, ismeretlen nyelven. A kilincset lenyomva az ajtó engedett, és belépve meglátta a félmeztelen Anna Gorszkin, ahogy felkel az ágyból.

– A szeretőd? – kérdezte tőle.

Foghegyről beszélt, mint aki siet, körbe se nézett a szobában.

Anna Gorszkin kiabálni kezdett:

– Kifelé! Nincs joga...

Maigret egykedvűen felemelte a viharkabátot, amelyet már ismert. De úgy tűnt, hogy mást keres. Az ágy lábánál felfedezte Fedor Jurovics szürke nadrágját.

Ellenben nem volt a szobában férficipő.

A nő, aki éppen a fürdőköpenyét vette fel, gyűlölködő pillantást vetett rá.

– Azt hiszi, hogy csak mert bevándorlók vagyunk...

A felügyelő nem hagyott neki időt, hogy belelovallja magát a dühébe. A legnagyobb nyugalommal sarkon fordult, becsukta az

ajtót, ám a nő megint kinyitotta, Maigret még nem ért le az előző emeletre sem. Anna Gorszkin zihálva állt a lépcsőfordulóban, egy szót sem szólt. A korlátra támaszkodva követte szemével a férfit. Egyszerre csak nem bírta tovább, muszáj volt tennie valamit. Maigret felé köpött.

A nyál tompa csattanással ért földet a felügyelőtől pár centiméterre.

– Mi legyen? – kérdezte Dufour nyomozó.

– Te tartsd szemmel a nőt. Nehogy ő is öregembernek öltözzön...

– Azt akarja mondani, hogy...?

Dehogy! Nem akart ő mondani semmit. Nem volt beszédes kedvében.

– A Majestichez.

A nyomozó zavarban, szégyenkezve figyelte, ahogy elhajt.

– Tartsd nyitva a szemed! – kiáltotta oda neki Maigret. Nem volt semmi kedve felelősségre vonni kollégáját. Nem röhögte fel neki, hogy hagyta magát átverni. Maigret talán nem hagyta, hogy megöljék Torrence-t?

Az igazgató a küszöbön állva várt rá, ami egészen új hozzáállásról tanúskodott.

– Végre itt van! Nézze, én már nem tudom, mit tegyek... Itt jártak, hogy elvigyék a... barátját. Biztosítottak róla, hogy az újságok nem említenek semmit az esetről... de az a *másik* itt van! Itt van a hotelben!

– Senki se látta visszajönni?

– Senki! Éppen ez az, ami... Figyeljen! Ahogy a telefonban is említettem, csöngetett. Mikor a pincér belépett, egy kávé rendelt tőle. Az ágyában feküdt.

– Mortimer?

– Gondolja, hogy neki is köze van az esethez? Kizárt dolog! Mortimer közismert férfi. Itt a hotelben is látogatták őt miniszterek, bankárok.

– Mit csinál Oppenheim?

– Fürdőt vett, azt hiszem, most öltözködik.

– És Mortimer?

– Mortimerék még nem csöngettek... Biztosan alszanak.

– Kérem, adja meg Pepito Moretto személy leírását!

– Igen... Hallottam róla... Személyesen sose láttam... Úgy értem, nem tűnt fel a sok alkalmazott között. De kérdezősködtem róla. Egy alacsony, barna bőrű, fekete hajú férfi, zömök, naphosszat nem szólt senkihez.

Maigret felírta mindezt egy papírra; egy borítékba tette, és a főnökének címezte. Az újjlenyomatokkal együtt, amelyeket kétségtelenül azonosítani lehet a szobában, ahol Torrence meghalt, elégnek kell lennie.

– Kérem, ezt küldje be a kapitányságra.

– Igen, felügyelő úr!

Az igazgató egyre alázasabb lett, mert érezte, hogy az ügynek csúnya következményei lehetnek.

– Mit fog tenni?

Ám a felügyelő már hátat fordított neki, nehézkes léptekkel a hall közepére lépett, mint az ódon templomok látogatói, akik a sekrestyés kísérete nélkül szeretnék felfedezni az épület érdekességeit.

Egy napsugár besütött az ablakon, és a Majestic hallja aranyszínűvé vált.

Reggel kilenckor az előcsarnok szinte teljesen elhagyatott volt. Pár utazó reggelizett magában a különálló asztaloknál, mind az újságokat olvasta.

Maigret végül egy nádfotelben helyezkedett el, a szökőkút közelében, amely aznap valamilyen okból nem működött. A kerámiamedence aranyhalai makacs mozdulatlansággal lebegtek, csak szájuk nyílt és csukódott be időnként.

A felügyelőnek erről eszébe jutott Torrence nyitott szája. Az emlék alighanem nagy hatást tett rá, mert sokáig fészkelődött a fotelben, míg megfelelő testhelyzetet talált.

A hallban csak pár alkalmazott lézengett. Maigret követte őket tekintetével, annak tudatában, hogy bármikor elsülhet egy pisztoly.

Eléggé kiéleződött a helyzet a nyomozás során.

Az, hogy Maigret felfedte Oppenheim, vagyis Pietr, a lett kilétét, nem járt semmilyen következménnyel, a felügyelő ezzel nem kockáztatott sokat.

A lett nem vette a fáradságot, hogy álcázza magát, megvetette a rendőrséget, mivel biztos volt benne, hogy semmilyen vádat nem tudnak felhozni ellene.

Ezt a telegramok sora is bizonyította, amelyek szorosan követték a nyomát, Krakkóból Brémáig, Brémából Amszterdamig, Amszterdamból Brüsszelig és Párizsig.

Ám ott volt a hulla az Északi Csillagon! És mindenekelőtt Maigret felfedezése: a lett és Mortimer-Levingstonék szokatlan kapcsolata.

Márpedig ez a felfedezés döntő fontosságú!

Pietr bűnöző, ezt nem is titkolta, és a nemzetközi rendőrségnek ennyit üzent a viselkedése: próbáljatok meg tetten érni!

Mortimert ezzel szemben mindenki becsületes embernek ismerte.

Két ember volt képes rá, hogy kiderítse, milyen kapcsolat fűzte egymáshoz Pietrt és Mortimert.

Ugyanazon az éjjelen kivégezték Torrence-t, Maigret-re pedig revolverrel lőtték rá a Fontaine utcában.

Egy harmadik, az ügybe rángatott személyt, aki kétségtelenül nem tudott szinte semmit, ám egy újabb nyomozás alapjául szolgálhatott volna, kivégeztek: José Latourie előtáncost.

Így hát Mortimer és a lett, akik bizonyára be voltak avatva a hármaskivégzésbe, ismét elfoglalták helyüket. Odafent trónoltak luxusszállókabjaikban, a telefonon át egy palota kiszolgáló személyzetének parancsoltak, lefürödtek, reggeliztek, öltözködtek.

Maigret egymaga várt rájuk a kényelmetlen nádfotelben ülve, mellkasának egyik fele megmerevedett, és szaggatás járta át, jobb karját szinte mozdítani se bírta az erős fájdalomtól.

Letartóztathatta volna őket. De tisztában volt vele, hogy azzal nem érne el semmit. Legfeljebb Pietr, a lett, vagy Fedor Jurovics, vagy Oswald Oppenheim ellen talált volna tanúkat, aki talán még egyéb neveket is használt, például Olaf Swaanét.

De hogyan találhatott volna fogást Mortimer-Levingstonon, az amerikai milliárdoson? A letartóztatása után egy órával máris tiltakozott volna az amerikai követség! A francia bankok, a pénzügyi és ipari társaságok, amelyek igazgatótanácsának tagja volt, mozgósították volna érdekében a politikusokat.

Milyen bizonyíték, milyen gyanús jel szólt ellene? Hogy a lettchez hasonlóan ő is órákra eltűnt?

Hogy a Pickwick'sben vacsorázott, és a felesége táncolt José Latourie-vel? Hogy egy rendőrnnyomozó látta őt belépni a Roi de Sicile nevű olcsó hotelbe?

Mindez könnyen félresöpörhető. Hivatalos bocsánatkérést kellene küldeni az Egyesült Államoknak, elégtételt adni, intézkedéseket tenni, félreállítani Maigret-t, legalábbis a látszat szerint.

Torrence halott!

Alighanem a halion keresztül vitték el hordágyon, aznap, a hajnal első fényénél. Kivéve, ha az igazgató a személyzeti bejárat felé küldte a mentősöket, hogy ne tegye ki a kínos látványnak a korán kelő vendégeket. Valószínűleg így történt. A szűk folyosók,

a spirálban futó lépcsők, ahol a hordágy néha a rácsokhoz koccan...

Megcsörrent a telefon a mahagónipult mögött. A vendégek jöttek-mentek. Sietős rendelések. Az igazgató a felügyelőhöz lépett.

– Mortimer-Levingston asszony elutazik... Most szóltak, le kell hozni a csomagját. Már kint áll a kocsija.

Maigret halványan elmosolyodott.

– Milyen vonattal megy? – kérdezte.

– A berlini gépre száll fel, a Bourget reptéren.

Még be se fejezte a mondatot, mikor feltűnt a hölgy, szürke utazókabátban, kezében krokodilbőr táskával. Gyors léptekkel haladt át a halion. A forgóajtóhoz érve nem tudta megállni, hogy hátra ne pillantson.

Mivel a nő jól látta őt, Maigret erőlködve felállt. Mortimer asszony bizonyosan ezért harapott az ajkába, még sietősebb léptekkel távozott, és a sofőrhez fordulva élénken gesztikulálva parancsokat osztott.

Az igazgatót elszólították. A felügyelő egyedül maradt a szökőkút előtt, amely hirtelen működni kezdett. Alighanem egy meghatározott időpontban kapcsolták be a vízsugarat.

Tíz óra volt.

Maigret elmosolyodott, csak úgy magában, majd nehézkesen, óvatosan leült, mert egyre érzékenyebbé váló sebe a legkisebb mozdulatra is fájni kezdett.

– A gyengéket kiiktatják...

Mert erről volt szó! José Latourie után, akit túl labilisnak ítélték, és akit a mellkasán ejtett három késszűrással tüntettek el a harctérről, a hisztérikus Mortimer asszonyt is eltávolították. Berlinbe küldték. Ő kivételes elbánásban részesül!

Maradtak az erősek: Pietr, a lett, aki még nem öltözött fel, Mortimer-Levingston, aki semmit se vesztett arisztokratikus viselkedéséből, és Pepito Moretto, a banda gyilkosa.

Mindhárman, láthatatlan szálakkal összekötve, készültek a harcra.

Az ellenség ott volt köztük, a hall közepén, ahol kezdett megindulni az élet; mozdulatlanul ült egy nádfotelben, kinyújtott lábbal, a sípoló hangot kiadó szökőkútból az arcára permetező vízcseppekkel.

Egy lift érkezett a földszintre.

Elsőként Pietr, a lett tűnt fel, előkelő öltönyben, ajkai közt Henry Clay szivarral.

Otthon érezte magát. Hisz megfizetett érte. Felszabadultan, magabiztosan járkált a hallban, itt-ott megállt a kirakatok előtt, amelyeket a nagy kereskedőházak rendeznek be a luxushotelekben; tüzet kért az egyik boy tói, egy táblát nézegetett, amely a legújabb valutaárfolyamokat tüntette fel, megállt a szökőkútnál, alig három méterre Maigret-től, tekintetét az aranyhalakra szegezte, amelyek mintha műanyagból lettek volna, végül egy ujjmozdulattal a medencébe rázta a hamut a szivarjáról, és az olvasóterem felé indult.

11. Jövés-menés

Pietr, a lett átlapozott pár újságot, a legtovább a *Revaler Bote* kötötte le a figyelmét, egy észet magazin, amelyből csak egy régi példány volt a Majesticben, valószínűleg egy utazó hagyta hátra.

Röviddel tizenegy előtt ismét rágyújtott, átkelt a halion, és a sapkájáért küldött egy boyt.

A Champs-Elysées egyik oldala napsütésben fürdött, kellemes volt az idő.

A lett felöltő nélkül távozott, szürke nemezkalapban, és elsétált az Étoile térig, mint aki csak levegőzni akar egyet.

Maigret szorosan követte, nem próbált meg elbújni előle. A kötése miatt, amely akadályozta a mozgásban, nem élvezte túlságosan a sétát.

A De Berry utca sarkán hallotta, halkan füttyent valaki pár lépéssel odébb, ám nem törődött vele. A futtyögés folytatódott. Erre már megfordult, és Dufour felügyelőt pillantotta meg, aki titokzatos jelbeszédet mutatott be, hogy főnöke értésére adja: fontos közlendője van.

A nyomozó a De Berry utcában állt, és úgy tett, mintha egy gyógyszerész kirakatát tanulmányozná; úgy tűnt, egy ott látható női viaszfejre mutogat, amelynek fél arcát ekcéma csúfította.

– Jöjjön ide! Gyerünk, gyorsan!

Dufour elszomorodott és meg is sértődött. Már egy órája ólálkodott a Majestic körül, a legravaszabb trükkökkel álcázva magát, és erre a felügyelő csak úgy odaszólítja magához!

– Mi történt?

– A zsidó asszony...

– Kijött?

– Itt van... és mivel maga felfedte a kilétem, ebben a pillanatban is lát minket.

Maigret körülnézett.

Hol van?

– A Selectben... beült. Látja? Mozog a függöny.

– Folytassa a megfigyelést.

– El se rejtőzzek?

– Igyon egy felest a szomszédos asztalnál, ha jólesik.

A küzdelemnek ezen a pontján már felesleges volt bújócskázni. Maigret újra elindult, kétszáz méterrel a lett mögött, aki meg se próbálta kihasználni a csevegésüket arra, hogy felszívódjon.

Miért is szökött volna el? A játszma új módon zajlott. A résztvevő felek látták egymást. A kártyák szinte mind az asztalon heverték.

Pietr kétszer is körbejárta az Étoile-tól a Rond-Point-ig vezető utat, és a végén Maigret már a legapróbb részletekig ismerte a külsejét, sikerült megragadnia a karakterét.

A férfi karcsú volt, élénk, alapjában véve előkelőbb kinézetű, mint Mortimer, megjelenése az északi emberek méltóságát tükrözte.

A felügyelő találkozott már hasonló északiakkal, mind értelmiségi volt. A latin negyedben ismerte meg őket, félbeszakított orvosi tanulmányai során, és zavarba hozták őt, a latin férfit.

Eszébe jutott az egyikük, egy sovány és szőke lengyel. Már huszonegy évesen kopaszodott, és anyja odahaza takarító volt. A lengyel hét éven át járt a Sorbonne-ra, harisnya nélkül, és mindössze egy szelet kenyeret és egy tojást evett minden nap. Nem volt pénze a tankönyvekre, ezért a közkönyvtárakban kellett tanulnia.

Nem ismert semmit Párizsból, nem ismerte a nőket, sem a francia jellemet. Ám ahogy befejezte tanulmányait, fontos katedrát kapott Varsóban. Öt évvel később Maigret találkozott vele, mikor visszalátogatott Párizsba. A lengyel ugyanolyan kimért volt és hideg. Egy külföldi tudósokból álló küldöttséggel érkezett, és az Élysée-ben vacsorázott.

A felügyelő másokat is ismert. Voltak köztük tehetségesek és kevésbé tehetségesek. De szinte mindegyik meglepően sokféle dolgot akart tanulni, vagy már tanult is.

Tanulni, csak a tanulás kedvéért! Mint egy belga egyetemi professzor, aki rengeteg távol-keleti nyelvet ismert (vagy negyvenet), de sose járt Ázsiában, és mellesleg egyáltalán nem érdekelték azok a népek, amelyeknek törve beszélte a nyelvét.

Maigret a lett szürkészöld szemében is ezt a szívós akaratot látta meg. Ám mielőtt egy skatulyába sorolta volna az említett értelmiségiekkel, más tulajdonságokat is észrevett rajta, amelyek feltevéseit megkérdőjelezték. Valamiképp Fedor Jurovics, a viharkabátos csavargó árnyékát vélte felfedezni rajta, ez vetült a Majestic vendégének erőteljes alakjára.

A két férfi azonossága közvetlen bizonyosság volt Maigret számára, egyúttal szinte szemmel látható bizonyosság is.

Pietr eltűnt érkezésének éjszakáján. Maigret másnap reggel talált rá, Fedor Jurovics képében.

Visszatért Párizsba, a Roi-de-Sicile utcába. Néhány órával később Mortimer is felbukkant a hotelben. Majd többen elhagyták az épületet, többek között egy szakállas öregember. És másnap reggel Pietr, a lett újra elfoglalta lakosztályát a Majesticben.

A legmeglepőbb az volt, hogy a feltűnő fizikai hasonlóság ellenére nem volt semmi közös a két hasonmásban.

Fedor Jurovics tipikus szláv csavargónak tűnt, nosztalgikus és indulatos természetű számkivetett. Minden rezdülése erről árulkodott. Egyetlen oda nem illő mozdulat sem zavarta meg a képet, például jellemző volt, ahogy a kocsmapultra könyökölt Fécamp-ban.

A lett személyiségében sem volt semmi hiba, tetőtől talpig kifinomult értelmiséginek tűnt, attól kezdve, ahogy tüzet kért a boy-tól, vagy ahogy a legjobb angol nemezsapkát viselte, addig a szenvtelenségig, amellyel levegőzni indult a Champs-Élysées-n, vagy akár szemügyre vett egy kirakatot.

És ez a tökéletesség nem csak a felszínen jelent meg! Maigret is játszott már szerepeket munkája során. Bár a rendőrök ritkábban maszkírozzák el magukat és viselnek álruhát, mint gondolnánk, néha kénytelenek ehhez folyamodni.

Ám az álruhás Maigret némely személyiségjegye a régi maradt, a tekintete, egynémely megszokott mozdulata.

Például mikor húskereskedőnek adta ki magát (erre volt szükség, és sikerre is vitte az ügyet), *eljátszotta* a húskereskedőt, úgy tett, mintha az lenne. De nem volt az. Az eljáró személyiség külső maradt a számára.

Pietr-Fedor viszont hol Pietr volt, hol Fedor, és *belülről* volt az.

A felügyelő benyomásai így foglalhatók össze: a férfi két személyiséggel rendelkezett, és nem csupán a ruházat alapján, hanem lényegénél fogva.

Felváltva élte a két életet, kétségtelenül régóta már, talán mindig is így élt.

Ezek nem voltak többek kósza gondolatoknál, amelyek felötlöttek Maigret-ben, míg lassú léptekkel sétált könnyű, merengő hangulatban.

A lett személyisége azonban egyszer csak darabokra esett.

Jellemző volt, hogy milyen körülmények között zajlott mindez. Megállt az utcán a Fouquet's magasságában, és már el is indult a túloldalra, azzal a nyilvánvaló szándékkal, hogy ennek a luxusétteremnek a bárjában fogyassza el az aperitifet.

Ám meggondolta magát, továbbment a járdán, és lépteit felgyorsítva befordult a Washington utcán.

Üzemelt itt egy bisztró, mindenhol találni ilyeneket a gazdagabb negyedekben. Vendékkörét a taxisofőrök és a háztartási alkalmazottak tették ki.

Pietr ide tartott, a felügyelő pedig követte. Éppen akkor lépett be, mikor a második abszintot rendelte.

A patkó formájú bárpultnál állt, amelyet egy kék kötényes pincér időről időre letörölt egy piszkos ronggyal. A balján poros ruhájú kőművesek csoportja. Jobbján egy pénztárosnő a gázművektől.

A lett általános feltűnést keltett választékosságával, ruhája legkisebb részleteinek kifinomult luxusával.

A vendégek megtekinthették kicsi, hirtelenszőke, fogkefeszzerű bajszát, vékony szemöldökét. Ő maga Maigret-t figyelte, nem szemből, hanem egy tükörben.

A felügyelő észrevette, hogy a lett ajka megremeg, és összehúzódnak az orrcimpái.

Pietrnek össze kellett szednie magát. Lassan kezdett inni, ám hamarosan egy húzásra kiürítette a pohara maradékát, és ujjával intett a következő adagért.

Maigret vermutot rendelt. A nem túl tág helyiségben még nagyobbnak és masszívabbnak tűnt, mint máshol. Nem vette le a szemét a lettről.

Bizonyos értelemben két különböző jelenetet élt át egyszerre. Ahogy az előbb is, a képek átfedték egymást. A fécamp-i ócska csapszék látványa sejlett fel előtte a jelenlegi környezet mögött. Pietr alakja pedig megkettőződött. Maigret egyszerre látta őt barna öltönyében és kopott viharkabátjában.

– Nem fognak még egyszer átverni! – jelentette ki az egyik kőműves, és keményen a pulthoz csapta pohara alját.

Pietr a harmadik opálszínű aperitifet itta, az ital ánizsos illata megcsapta a felügyelő orrát.

A gáztársaság alkalmazottja arrébb csúszott ülésén, aminek következtében a két férfinak közelebb kellett húzódnia egymáshoz, szinte összeért a válluk.

Maigret két fejjel magasabb volt, mint a másik. Mindketten a tükörrel szemben ültek, ennek szürke felszínén néztek farkasszemet.

A lett arca elváltozott, először a tekintete kezdett elhomályosodni. Száraz, fehér ujjával csettintve a poharára mutatott, és tenyerével végigsimított a homlokán.

Lassanként valamiféle belső küzdelem ült ki az arcára. A tükörben Maigret éppúgy látta a Majestic vendégének vonásait, mint Anna Gorszkin szeretőjének zaklatott ábrázatát.

Ám ez az utóbbi sosem kerekedett egészen felül. Az izmok kétségbeesett munkája elnyomta. Csak a tekintet maradt az orosz tekintete. A bal keze a bárpult szélébe kapaszkodott, a törzse ide-oda dülöngélt.

Maigret késztetést érzett egy apró kísérletre. A zsebében volt Swaan asszony arcképe, amely a fécamp-i fényképész albumából származott.

– Mennyi lesz? – kérdezte a pincértől.

– Negyvennégy sou.

Úgy tett, mintha a pénztárcájában kotorászna, és elejtette a fényképet, amely egy kis tócsába esett a pult szélén.

Nem törődött vele, odanyújtott a pultosnak öt frankot. Ám pillantása a tükörrre tapadt.

A pultos felvette a portrét, sajnálkozott, és a kötényébe törölte. Pietr, a lett szorosabban markolta a poharát, merev tekintettel, mozdulatlan arccal.

Ekkor rövid, váratlan roppanás hallatszott, elég hangos ahhoz, hogy a kasszánál foglalatostkodó pultos azonnal megforduljon.

A lett keze szétnyílt, és a pultra hullottak az üvegszilánkok. Szép lassan összenyomta a poharat. A mutatóujján egy apró sebből vér csordult ki.

Maga elé vetett a pultra száz frankot, majd kiment. Egy pillantást se vetett Maigret-re.

Egyenesen a Majestic felé tartott. Semmi jelét nem adta, hogy részeg volna. A tartása ugyanolyan volt, mint mikor kilépett a hotelből, a lépései ugyanolyan határozottak.

Maigret nem tágitott a sarkából. Ahogy a hotelhez értek, egy ismerős autót látott elhajtani. A helyszínelőké volt, ezzel szállították a fényképezés és az ujjlenyomatvétel kellékeit.

A találkozás lelohasztotta a felügyelő lendületét. Elszállt az önbizalma, mint aki támaszték, biztos pont nélkül maradt.

Elhaladt a Select előtt. Dufour felügyelő az ablakon keresztül jelzett neki, visszafogottnak szánt mozdulattal, ám annál egyértelműbben a világ tudtára adva, hogy a zsidó asszony asztala felé mutat.

– Mortimer? – kérdezte a felügyelő, ahogy odaért a hotel recepciójához.

– Épp most vitte el a kocsit az Egyesült Államok nagykövetségére, ott fog reggelizni.

Pieter, a lett az asztalához lépett az üres ebédlőben.

– Maga is ebédel? – kérdezte az igazgató Maigret-t.

– Terítsenek meg nekem is az ő asztalánál, igen.

Az igazgatónak elakadt a lélegzete.

– Az övénel? Lehetetlen! Az étterem üres, és...

– Mondom, az ő asztalánál.

Az igazgató nem adta fel ilyen könnyen, és a felügyelő után szaladt.

– Nézze! Bizonyára botrányt fog csapni a vendég... Leülhet egy közeli asztalnál, ahonnét éppolyan jól láthatja.

– Mondom, az ő asztalánál.

Ahogy a hallban kószált, egyszerre rádöbbsent, hogy mennyire fáradt. Mély kimerültség volt, az egész lényét legyűrte, testet és lelket egyaránt.

Ugyanabba a nádfotelbe dőlt le, mint reggel. Egy idős asszonyság meg egy rendkívül elegáns fiatalember alkotta pár azonnal felállt a szomszédos fotelekből, és a hölgy jól érthetően, lornyonját idegesen forgatva megjegyezte:

– Ezek a hotelek egyre kibírhatatlanabbak. Nézd csak ezt itt...

Ez itt Maigret volt, aki még csak el se mosolyodott a megjegyzésen!

12. A zsidó asszony és a revolver

– Halló! Maga az, ugye?

– Maigret, igen! – sóhajtott fel a felügyelő, aki felismerte Dufour hangját.

– Pszt! Csak röviden mondom, főnök... Kiment a mosdóba... Táská az asztalon... Belenéztem, revolver van benne.

– A hölgy még mindig ott ül?

– Éppen eszik.

Dufour a telefonfülkében bizonyára beleélte magát az összeesküvő szerepébe, és titokzatos, kapkodó gesztusokat tett. Maigret nem felelt semmit, letette. Nem volt ereje válaszolni. Az apró ügyetlenkedések, amelyek máskor szórakoztatták, most szinte rosszul éltet okoztak neki.

Az igazgató kénytelen-kelletlen beleegyezett, hogy a lett asztalánál, vele szemben tegyék le az új terítéket. Pietr, aki már leült, megkérdezte a főpincért.

– Kinek lesz ez a hely?

– Nem tudom, uram. Utasítást kaptam, hogy terítsek meg.

A lett ebbe belenyugodott. Egy öttagú angol család vonult be az ebédlőbe, enyhítve kicsit a rideg légkörön.

Maigret leadta kalapját és nehéz kabátját a ruhatárban, majd lassan végigment a helyiségen. Megállt, mielőtt leült volna, és még egy biccentésfélére is telt tőle.

Ám Pietr mintha meg se látta volna. Úgy tűnt, a négy vagy öt aperitifet már elfelejtette. Hideg volt, udvarias, mozdulatai kimértek.

Egy pillanatig sem adta jelét a legkisebb nyugtalanságnak sem, távolba vesző tekintetével egy technikai problémán tűnődő mérnök benyomását keltette.

Keveset ivott, ám az elmúlt húsz év legjobb burgundi boraiból válogatott.

Könnyű ételeket evett: finomfüves omlettet, borjúszeletet, sajtot.

A fogások között nyugodtan várakozott, a kezét maga elé téve az asztalra, nem törődött azzal, mi zajlik körülötte.

Az étterem lassan megtelt.

– Le fog esni a bajusza – szólalt meg váratlanul Maigret.

A lett meg se rezzent, bár később hanyagul végighúzta két ujját az ajkán. Valóban levált kicsit a szőr, még ha alig észrevehetően is.

A felügyelő, aki a kapitányságon híres volt a nyugalmáról, most alig tudta megőrizni a hidegvérét.

Pedig aznap délután még keményebb próbák is vártak rá.

Nem valószínű, hogy a lett, akit egy pillanatra sem veszített szem elől, megkockáztasson valami kompromittáló lépést.

De aznap reggel vajon nem az összeomlás kezdeti jeleit mutatta-e? És vajon nem remélhette-e Maigret, hogy előbb-utóbb kétségbeesik az őt követő alaktól, aki megállás nélkül közé és a fény közé tolakodott?

A lett a hallban itta meg a kávé, hozatott magának egy könnyű kabátot, végigsétált a Champs-Élysées-n, és majdnem két óra múlva elment a negyed egyik mozijába. Már este hat óra volt, mikor indult, anélkül, hogy beszélt volna valakivel, írt volna valamit, vagy megkockáztatta volna a legkisebb gyanús mozdulatot.

Odabent kényelmesen elhelyezkedett a foteljében, és figyelmesen nézte a bugyuta cselekményű filmet.

Ha visszafordul, miközben az Opera tér felé tartott, ahol megivott egy aperitifet, akkor észrevehette volna, hogy most Maigret vesztette el a nyugalmát.

Talán azt is megérezte volna, hogy a felügyelő kezdett kételkedni magában.

Valóban, az árnyékban töltött órák alatt, a mozivászon előtt gubbasztva, a felügyelő végig az azonnali letartóztatás lehetőségét latolgatta, meg se próbálta követni a pergő képeket.

De nagyon is jól tudta, mi történt volna, ha megteszi! Nem találtak semmilyen kézzelfogható, tárgyi bizonyítékot! A másik oldalon befolyásos ismeretlenek, akiknek hatalmukban állt megállítani a vizsgálóbíró, az ügyészséget, még a külügyminisztert és az igazságügy-minisztert is!

Kissé hajlott háttal lépkedett. A sebe hasogatott, és a jobb karja egyre tehetlenebbé vált. Pedig az orvos nyomatékosan kérte tőle: „Ha jobban kezdene fájni, késlekedés nélkül keressen fel! Elfertőződhet a seb!”

És aztán? Megengedheti magának a fényűzést, hogy ilyesmin töprengjen?

„Nézd csak ezt itt!” – jegyezte meg aznap reggel a Majestic egyik vendége.

A mindent neki! „Ez” egy rendőr volt, és épp nemzetközileg ismert bűnözőket próbált megakadályozni abban, hogy folytassák sötét üzemeiket. Elszánta magát, hogy megbosszulja egy kollégája halálát, akit éppen ebben a hotelben gyilkoltak meg!

„Ez” egy olyan férfi volt, akit nem angol szabók öltöztettek, akinek nem volt ideje minden reggel manikűröshöz menni, és akinek a felesége három napja hiába készítette el az ételt, hiába aggódott érte, semmit se tudott róla.

„Ez” elsőrangú felügyelő volt, havi kétezer-kétszáz frankos fizetéssel, akinek egy ügy lezárásával, amikor a gyilkosok már rács mögé kerültek, le kellett ülnie egy papír elé, összeírni a költségei listáját, a számlákkal vagy igazolásokkal együtt, s a tetejébe még vitatkozni is kellett a pénztárossal!

Maigret-nek nem volt se autója, se milliói, nem állt rendelkezésére beosztottak serege. És ha igénybe is vett egy-két nyomozót, utólag számot kellett adnia arról, miért alkalmazta őket.

Pietr, a lett három lépéssel arrébb ötvenfrankos bankjeggyel fizette ki az aperitifjét, s a visszajárót el se tette. Ez vagy megrögzött szokása volt, vagy egyszerű blöff. Aztán betért egy fehérneműboltba, és – kétségtelenül pusztán időöltésből – fél órán át válogatott a nyakkendők között, majd félretett tizenkettőt, és három fürdőköpenyt. A pultra helyezte a csekkfüzetét, míg egy kifogástalan külsejű eladó buzgólkodott körülötte.

A seb elfertőződött, ez már bizonyosnak tűnt. Maigret néha úgy érezte, mintha az egész vállát törökkel szurkálták volna, és a mellkasa is sajgott, sőt, mindezek mellé még a hasa is fájni kezdett.

Rue de la Paix, Place Vendôme, Faubourg-Saint-Honoré! Pietr, a lett csak sétált, sétált...

Végül visszaért a Majestichez, ahol a boyok elé siettek, hogy kinyissák az ajtót.

– Főnök...

– Megint te vagy az?

Dufour felügyelő lépett elő az árnyékból, bizonytalanul, ideges tekintettel.

– Nézze... a nő eltűnt!

– Mit beszélsz?

– Megtettem, ami tőlem telt, esküszöm! Kijött a Selectből. Utána rögtön betért az 52. szám alá, egy divatüzletbe. Egy órán át vártam, aztán kikérdeztem a portást. Fel se ment az első emeletre, ahol a ruhák vannak. Egyszerűen átment a házon, aminek a De Berry utcára is nyílik kijárata...

– Előfordul.

– Mit tegyek most?

– Pihend ki magad!

Dufour a felügyelő szemébe nézett, majd gyorsan elfordította a fejét.

– Esküszöm magának, hogy...

Nagy megdöbbenésére Maigret vállon veregette.

– Bátor fickó vagy, Dufour! Ne is törődj velem.

Azzal belépett a Majesticbe, ahol az igazgató fancsali ábrázatát egy mosollyal viszonzta.

– A lett?

– Most ment fel a lakosztályába.

Maigret elindult egy lift felé.

Második emelet.

Megtömte a pipáját, és egy újabb mosollyal, amely kicsit keserűbb volt az előzőnél, nyugtázta, hogy órák óta megfeledkezett a dohányzásról.

A 17-es ajtó előtt egy pillanatig sem habozott. Bekopogott. Egy hang kiszólt, hogy beléphet. Így is tett, és becsukta maga mögött az ajtót.

A szalonban a radiátorok ellenére, pusztán a hangulat kedvéért, begyújtottak a kandallóba. A lett a fűtőtestre könyökölt, fél lábával egy papírdarabot tolt a tűzre, amely fellángolt, segítve a fa égését.

Maigret első pillantásra látta rajta, hogy nem olyan kiegyensúlyozott, mint korábban, de a felügyelő kis önuralommal elleplezte e felett érzett örömét.

Nagy tenyerével megfogta egy aranyozott szék támláját, és a kandallótól egy méterre helyezte el. Itt visszatette törekeny lábaira, és lovaglólásban rátelepedett.

Talán a pipa segített, amelyet újra a foga közé vehetett? Talán az, hogy az órákig tartó letörtség, jobban mondva bizonytalanság után mintha újra élet áramlott volna a tagjaiba? Bárhogya is, abban a pillanatban erősebbnek érezte magát, mint valaha. Úgyszólván kétszeresen is Maigret volt. Egy öreg tölgyből vagy inkább tömör sziklából faragott súlyos tömeg.

Könyökét a szék támlájára támasztotta. Látszott rajta, hogy végső esetben képes lenne megszorongatni a férfi nyakát egyik széles kezével, és a falhoz csapni a fejét.

– Mortimer visszajött? – kérdezte.

A lett, aki az égő papírt nézte, lassan felé fordította a fejét.

– Nem érdekel.

Ujjai görcsösek voltak, ami nem kerülte el Maigret figyelmét. Sőt, egy bőrönd sem a hálószoba közelében, amely korábban nem volt a szobában.

Közönséges utazótáska volt, legfeljebb száz frank értékű, és kirítt ebből a környezetből.

– Mi van benne?

Semmi válasz. Csak az arc ideges rándulása. Majd egy kérdés:

– Letartóztat?

Úgy tűnt, mintha némi megkönnyebbülés bujkált volna a férfi feszült hangjában.

– Egyelőre nem...

Maigret felállt, és lábával az előszobáig tolt a bőröndöt, majd kinyitotta.

Egy szürke konfekcióöltöny volt benne, egészen új, még az árcédula is rajta volt.

A felügyelő felvette a telefonkagylót.

– Halló? Visszajött már Mortimer? Nem? És nem jött valaki, aki a 17-es szobának hozott egy csomagot?... Halló?... Igen. Az egyik körüti fehérneműboltból?... Felesleges felhozni...

Letette, és nyers hangon megkérdezte:

– Hol van Anna Gorszkin?

Végre úgy érezte, hogy jut valamire!

– Keresse meg.

– Másképp szólva nincs itt a lakosztályban. De járt itt... Elhozta ezt a bőröndöt, és egy levelet.

A lett kapkodó mozdulattal szétszórta az elégett papír hamuját, így már csak por maradt belőle.

A felügyelő megértette, hogy most jobb, ha hallgat, mert előnyre tett ugyan szert, de a legkisebb hibával elveszítheti.

A megszokástól vezetve felállt, és olyan fűrgén lépett a kandallóhoz, hogy Pietr megrezzent, kezét védekezőn felemelte, de félúton abbahagyta a mozdulatot, és elvörösödött.

Maigret ugyanis mindössze a hátát akarta melengetni a tűznél. Kis, sűrű szippantásokkal szívta pipáját.

Olyan nyomasztó és súlyos csend állt be, amelyet nehezen lehet bírni idegekkel.

A lett mintha izzó parázson állt volna, ám próbált nyugalmat erőltetni magára. Mintegy válaszul Maigret pipájára, szivarra gyújtott.

A felügyelő elkezdett le-fel járkálni, és mikor rátenyerelt az asztalkára, amelyen a telefon állt, kis híján összetörte.

A másik nem látta, hogy megnyomta a készüléken a gombot anélkül, hogy felvette volna a kagylót. Az eredmény azonnal

hallható volt: a készülék csengeni kezdett. Az irodából érdeklődtek:

– Halló! Hívott minket?

– Halló! Igen... Tessék? Mit mondott?

– Halló! Itt a hotel irodája beszél.

Maigret nem zavartatta magát.

– Halló! Igen... Mortimer? Köszönöm!... Azonnal átmegyek hozzá!

– Halló, halló!

Alig tette le a kagylót, a készülék újból csörögni kezdett. Ismét az igazgató hangja hallatszott.

– Mi történik? Nem értem...

– Jól van, viszonthallásra! – torkolta le Maigret.

A lettre pillantott, aki sokkal sápadtabbá vált, és egy pillanatig úgy tűnt, az ajtó felé akart sietni.

– Semmiség! – nyugtatgatta a felügyelő. – Mortimer-Levingston érkezett vissza. Megkértem őket, hogy értesítsenek.

Izzadságcseppek jelentek meg a lett homlokán.

– A bőröndnél tartottunk, és a levélnél, amely kíséerte. Anna Gorszkintól.

– Annának ehhez semmi köze...

– Elnézést... Azt hittem... Nem tőle származik a levél?

– Figyeljen...

A lett szemmel láthatóan remegett. És szokatlanul ideges volt. Az egész arcán, az egész testén rángások futottak végig.

– Idehallgasson...

– Hallgatom! – biztatta Maigret, háttal a tűznek.

Keze a revolvertáskára csúszott. Egy pillanat alatt működésbe tudta hozni. Mosolygott, de mosolya mögött érezhető volt a végletekig fokozott figyelem.

– Nos? Mondja csak bátran...

Ám a lett csak felkapott egy üveg whiskyt, és a fogai közt szűrve a szavakat, azt felelte:

– Nem érdekes.

Teleöntött magának egy poharat, egy hajtásra kiitta, Fedor Jurovics zavaros tekintettel nézett a felügyelőre, ajkán egy csepp alkohol csillogott.

13. A két Pietr

Maigret soha nem látott még ilyen alapos lerészegedést. Valóban soha nem tapasztalt még olyat, hogy valaki egy húzásra kiürítsen egy whiskyvel teli vizes poharat, újratöltse, megint felhajtsa, harmadjára is megtöltse, megrázza, és mind egy cseppig megigya a hatvanfokos alkoholt.

A hatás látványos volt. Pietr, a lett kipirult, aztán egy pillanat múlva elfehéredett. Az arcán azonban itt-ott még mindig foltok piroslottak. Ajka színtelenné vált. Az asztalkának támaszkodott, támolyogva tett néhány lépést, és részeg közömbösséggel azt mondta:

– Ezt akarta, ugye?

Zavarodottan felnevetett, nevetésében volt minden: félelem, irónia, keserűség és talán elkeseredettség is. Felborított egy széket, miközben neki akart támaszkodni, majd megtörölte izzadt homlokát.

– Ne felejtse el, hogy egyedül nem jutott volna semmire.... Véletlen volt...

Maigret nem mozdult. Olyan kényelmetlenül érezte magát, hogy legszívesebben véget vetett volna a jelenetnek, és valamiféle gyógyírt nyújtott volna nyomorult beszélgetőpartnerének.

Ugyanannak az átváltozásnak volt szemtanúja, mint reggel, de tízszer, százszor erősebben.

Az egyik pillanatban még egy önmagán uralkodni tudó, eszes férfival állt szemben, akiben rendkívüli akaraterő munkált... aki otthon van a nagyvilágban, végletekig kifinomult.

Aztán hirtelen egy idegroncsot látott, zsinóron rángatott marionett-bábut, egy eltorzult, sápadt arcot, benne zavaros, tengerszín szempár.

A férfi nevetett! Közben szünet nélkül idegesen mozgolódott, a fülét hegyezte, előrehajolt, mintha a lába alól érkező zajokra fülelne.

Alatta ugyanis Mortimerék laktak.

– Szépen kiterveltük! – szólalt meg túl erőteljes hangon. – És maga nem tehetett volna semmit! Csak a véletlenül múlt, sőt, véletlenek sorozatán!

A falnak ütközött, nekitámaszkodva ott is maradt; teste oldalt dőlt, arca eltorzult, mert a mérgezéssel határos, mesterséges lerészegedéstől megfájdult a feje.

– Nos... Próbálja kitalálni, amíg még van időnk, hogy melyik Pietr vagyok! Az ön nyelvében a Pietr a pojáca szóra hasonlít, igaz?

Egyszerre nyújtott taszító és szomorú, komikus és utálatos látványt. És minden pillanattal ittasabb lett.

– Furcsa, hogy nem jönnek... Bejönni fognak! És akkor... Nos, gyerünk! Találja ki!... Melyik Pietr?

Viselkedése ekkor megváltozott: keze közé fogta fejét, arckifejezése fizikai fájdalomról árulkodott.

– Úgyse fogná fel soha... a két Pietr történetét. Kicsit olyan, mint Káin és Ábel története. Ön bizonyára katolikus... A mi országunk protestáns, mi a Biblia szerint élünk... Csak tudnám, minek... Biztos vagyok benne, hogy Káin jámbor, istenfélő ember volt... Viszont ez az Ábel...

Lépések visszhangzottak a folyosón, majd nyílt az ajtó.

Maigret maga is olyan izgatottá vált, hogy kénytelen volt pipáját jobban a fogai közé szorítani.

Ugyanis a szőrmekabátba öltözött Mortimer lépett be, kipirult arccal, mint aki nemrég költött el egy finom vacsorát jó társaságban.

Enyhe ital- és szivarillat lengte körül.

Alighogy beért a szalonba, pillantása megváltozott, arcából kifutott a vér. Maigret most aszimmetrikusnak látta a vonásait, bár nem tudta pontosan, hogy mitől, de ez alkalommal zavarodottnak tűnt.

Érződött, hogy Mortimer kintről érkezett, ruhája még hozott magával egy kis friss levegőt.

Két oldalon is folytak az események, és a felügyelő nem tudott mindent figyelemmel kíséreni.

Inkább a lettet nézte, aki első riadalmán túlesve megpróbálta visszanyerni józan ítélőképességét. De ezzel már elkésett, túl erős volt az adag. Ő maga is érezte, és elkeseredetten próbálta összeszedni akarateréje maradékát.

Arca eltorzult. Csak ködösen látta az embereket és tárgyakat. Amikor elengedte az asztalt, rosszul lépett, de valami csoda folytán visszanyerte egyensúlyát, noha szinte teljesen előrebukott.

– Kedves Mor... – kezdte.

Tekintete találkozott a felügyelőével, és más hangon folytatta:

– Mit számít már, nem igaz? Mit szá...

Ajtócsapódás, sietős lépések távolodtak. Mortimer meghátrált. Ugyanekkor a lett leroskadt egy fotelbe.

Maigret egy ugrással az ajtónál termett. Mielőtt az amerikai után eredt volna, fülelni kezdett.

A hotel zajai közül azonban már nem lehetett kivenni a lépéseit.

– Maga akarta így! – hebegte Pietr, majd akadozva, ismeretlen nyelven folytatta.

A felügyelő kulcsra zárta az ajtót, végigsietett a folyosón, és a lépcsőhöz futott.

Az első emelet lépcsőfordulójához ért, épp időben, hogy beleütközzön egy menekülő nőbe, akit ösztönösen feltartóztatott. Lőporszagot érzett.

Bal kezével megmarkolta a nő ruháját. Jobbjával a csuklóját ragadta meg; egy pisztoly esett a földre, ugyanekkor lövés dördült, amely ripityára törte a lift üvegét.

A nő vergődött. Rendkívüli erő volt benne. A felügyelő nem tudta másképp ártalmatlanná tenni, kénytelen volt kicsavarni csuklóját. Az asszony térdre zuhant, és azt lihegte:

– Engedjen el!

A hotel felbolydult. Lárma hallatszott mindenfelé a folyosókon.

Elsőként egy fekete-fehér ruhát viselő szobalány tűnt fel, az égre emelte karját, majd rémülten menekülni próbált.

– Ne mozduljon! – parancsolta Maigret, nem a szobalányhoz, hanem foglyához intézve szavait.

Mindketten megdermedtek. A szobalány felkiáltott:

– Ne bántsanak! Nem csináltam semmit...

A káosz egyre fokozódott. Minden irányból tódultak az emberek. Az igazgató egy kisebb csoport közepén érkezett, élénken gesztikulált. Estélyibe öltözött nők jelentek meg, az összecsődült tömeg hangosan lármázott.

Maigret lehajolt, és megbilincselte foglyát, Anna Gorszkint. A nő kapálódzott. A dulakodásban elszakította ruháját, mellének egy része kilátszott, bár a hanyag öltözködés egyébként is jellemző volt rá. Lenyűgöző volt a szikrázó szeme, dacosan elhúzott szája.

– Mortimer szobája... – vetette oda a felügyelő az igazgatónak.

Az utóbbi azonban azt sem tudta már, hol a feje. Maigret teljesen egyedül volt a sok egymást lökdöső, pánikba esett ember között, a nők ráadásul kiabáltak, sírtak, remegtek.

Az amerikai szobája csupán néhány lépésnyire volt. A felügyelőnek nem kellett kinyitnia az ajtót, mert nyitva állt. A padlón vérző testet pillantott meg. Még élt.

Felszaladt a legfelső emeletre, az ajtóba ütközött, amelyet ő maga zárt kulcsra. Semmit nem hallott, feltörte a zárat.

Pietr, a lett szobája üresen állt!

A bőrönd még mindig a földön hevert, az előszoba közelében, a konfekcióöltöny rajta keresztben.

Fagyos levegő áradt be a nyitott ablakon. Akkora térre nézett, mint egy kéménykürtő. Odalent három sötét ajtó négyszögét lehetett kivenni.

Maigret súlyos lépteivel lesietett a lépcsőn. Látta, hogy a tömeg némileg lecsillapodott. Akadt egy orvos a vendégek között. A doktor Mortimer fölé hajolt, sem a nők, sem a férfiak nem aggódtak már.

Minden tekintet a folyosón ülő, bilincsbe vert zsidó asszonyra szegeződött, aki szitkokat és fenyegetéseket zúdított a báméskodók felé.

Sapkája lecsúszott fejről. Fénylő tincsek hullottak az arcába.

Egy irodai tolmács lépett ki az összetört üvegű liftből egy rendőrbiztos kíséretében.

– Ürítették ki az épületet! – parancsolta Maigret.

Zavart tiltakozást hallott a háta mögött. Úgy tűnt, mintha egymaga betöltené az egész folyosót.

Mortimer testéhez közelített nehézkes léptekkel.

– Nos?

Az orvos német volt, alig tudott franciául. Hosszú magyarázatba fogott, keverve a két nyelvet.

A milliárdos arcának alsó része szó szerint eltűnt, helyén csupán nagy vöröses-feketés seb tátongott. Szája nyitva, bár igazából nem is lehetett már szájnak nevezni, szavak bugyogtak fel belőle, és vér.

Senki nem értette, se Maigret, sem az orvos – a Bonni Egyetem tanára, mint utóbb kiderült –, sem a két-három legközelebb álló ember.

A bundára rászóródott a szivar hamuja. A haldokló tenyere nyitva, ujjai szétálltak.

– Meghalt? – kérdezte a felügyelő.

Az orvos nemet intett, mindketten elhallgattak.

A zaj egyre távolodott a folyosón. A rendőr lépésről lépésre szorította hátrébb a kíváncsiskodókat, akik ellenálltak.

Mortimer ajkai összecsukódtak, majd megint szétnyíltak. Az orvos néhány másodpercre mozdulatlan maradt.

Ahogy felállt, mintha súlyos tehertől szabadulna, közölte:

– Meghalt, *ja...* Nehezen adta fel.

Valaki rátaposhatott a bunda szélére, látszott rajta a cipőtalp nyoma.

A nyitott ajtóban megjelent a rendőrbiztos alakja, ezüst rangjelzéssel, egy pillanatig csendben állt, majd tétován kérdezte:

– Mit... ?

– Vezessen el mindenkit, kivétel nélkül! – utasította Maigret.

– A nő ordít.

– Hadd ordítson.

Lecövekelt a kandalló elé, amelyben nem égett a tűz.

14. Az Ugala Társaság

Minden népnek megvan a maga jellegzetes szaga, amelyet a többi nép ki nem állhat. Maigret felügyelő kinyitotta az ablakot, és szünet nélkül pipázott, de a bűz még mindig zavarta.

Talán az egész Roi de Sicile Hotel volt vele átítatva? Vagy az utca? Már érezte korábban is, amikor a fekete kipás igazgató kinyitotta az ablakocskát. De a szag egyre erősödött, ahogy felfelé lépdelt a kalitkaszzerű lépcsőházban.

Anna Gorszkin szobájában már szinte harapni lehetett. Igaz, hogy mindenütt ételmaradék hevert. A furcsa, rózsás-vörös színű kolbászt nyilvánvalóan fokhagymával ízesítették. Egy tálcán sült hal, leöntve valami savanykás illatot árasztó szósszal.

Orosz cigaretták csikkjei. Fél tucat csésze alján tea.

A még nedvesnek tűnő lepedők, ágyneműk, a soha ki nem szellőztetett hálószoba savas levegője.

A felfeslett matrac alatt Maigret egy kis, szürke vászontáskát talált.

Néhány fénykép és egy oklevél kandikált ki belőle.

Az egyik fénykép lejtős utcát ábrázolt, macskaköves burkolattal, régi, holland stílusú, nyeregtetős házakkal szegélyezve. Nyersfehérre meszelték valamennyit, falaikon élesen kirajzolódtak az ablakok, ajtók és szegélypárkányok fekete vonalai.

A kép előterében lévő házon gótikus orosz stílusú felirat volt olvasható:

6

Rütsep

Max Johannson

Szabó

Az épület hatalmas volt. A szárny mestergerendáján csiga lógott, egykor ezzel húzták fel a búzát a magtárakba. Az ajtó előtt hatfokú lépcső, vaskorlással.

A lépcsőn egy alacsony, öszülő, negyvenes férfi – minden bizonnyal a szabó – állt, családjától övezve, komolyan és közömbösen.

Felesége faragott széken ült pattanásig feszülő szaténruhában. Vidáman mosolygott a fényképezőgép objektívjébe, ajkait kissé biggyesztve, hogy „előkelő” hatást tegyen.

Előttük két gyermek állt kézen fogva. Hat-nyolc év körüli fiúk, lábszárközépig érő nadrágban, fekete térdzokniban, fehér szegélyű matrózgalléros felsőben, hímzett ingujjal.

Ugyanolyan korúak! Ugyanolyan természetűek! Szembeötlő volt a hasonlóság egymással és a szabóval.

Ám éppilyen világosan látszott az eltérés a két jellem között.

Az egyik arckifejezése határozott volt, kihívóan, dacosan szegezte tekintetét a kamerára.

A másik lopva fivérére pillantott. Bizalommal, csodálattal figyelte.

A fényképész neve dombornyomással szerepelt a képen: K. Akel, Pszkov.

A második fotó nagyobb és még beszédesebb volt. Egy banketten készült. Három egymás mellé állított, hosszú asztal, rajtuk teríték, tányérok, üvegek. A háttérben a szürke falon hat, címerrel ellátott zászló függött, egy nehezen kivehető mintájú pajzs, két keresztbe rakott kard és egy vadászkürt.

A vendégsereg tizenhét-tizennyolc éves diákokból állt, jellegzetes, ezüst szegélyű fejfedőt viseltek, bársonykalapjuk színe bizonyára halványzöld volt, amelyet a németek és északi szomszédjaik annyira kedveltek.

Hajuk rövidre nyírva. Az arcok többsége élesen kivehető.

Egyesek anélkül mosolyogtak, hogy a fényképész felé néztek volna. Mások furcsa alakú fa söröskorsójukat emelték magasra, néhányan becsukták szemüket a vaku villanására.

Az asztal közepén, jól látható helyen tábla, rajta az alábbi felirattal:

*Ugala Társaság
Tartu*

A világ összes egyetemén alapítottak a diákok ilyen társaságokat.

A vérték előtt állott az egyik fiatal, ő első pillantásra kitűnt a többiek közül.

Először is kopaszra volt borotválva a feje, ami különös hatást kölcsönzött vonásainak.

Míg társai utcai viseletet hordtak, ő feketébe öltözött; kicsit esetlenül festett, mert még nem kapott váldíszot. A fehér mellényen nagy masni, mint a Becsületrend kokárdája.

Elnöki jelvények.

Furcsa módon, míg a résztvevők nagy része a kamerába nézett, a legfélénkebbek ösztönösen a fiatal vezetőre tekintettek.

Közelében ülő hasonmása bámulta a leginkább, szinte kitekerve a nyakát, nehogy szem elől veszítse.

A kokárdát viselő diák és a másik, aki majd felfalta tekintetével, kétségkívül a pszkovi ház két gyereke, Johannson szabó fiai.

Az oklevél latinul volt írva egy pergamenre, régi iratokat utánczolt. Archaikus szófordulatok sora méltatott egy bizonyos Hans Johannson filozófia szakos hallgatót, az Ugala Társaság tagját.

Aláírásként ez szerepelt: a Társaság Nagymestere, Pietr Johannson.

Ugyanabban a vászontartóban ráakadt egy másik átkötött csomagra, amely szintén fényképeket tartalmazott, és oroszul írt leveleket.

A képek egy vilnai kereskedőhöz tartoztak. Az egyik tizenöt év körüli zsidó lányt ábrázolt: gömbölyű, mogorva, gyöngyökkel ékesített, mint egy templomi ereklye.

Első pillantásra látni lehetett az Anna Gorszkinnal közös családi vonásokat. Egy másik arckép magát a fiatal lányt ábrázolta, körülbelül 16 évesen, hermelinkalapban.

A levelek három nyelven tartalmazták a cég megnevezését:

Ephraim Gorszkin
Szörme-nagykereskedő
A szibériai királyi prémek szakértője
Vilna-Varsó

Maigret nem tudta lefordítani az írásokat. Arra figyelt fel csupán, hogy az egyik mondat, mely több levélben is szerepelt, vastagon alá volt húzva.

A dokumentumokat a zsebébe csúsztotta, és önmaga megnyugtatóra még utoljára megvizsgálta a helyet.

Túl régen élhetett itt ugyanaz a lakó, így nem őrizte meg a hotelszobák személytelen jellegét.

A legkisebb tárgyak, a tapéta foltjai, de még az ágynemű is Anna Gorszkin történetéről meséltek. Mindenütt sűrű, vastag hajszálakat lehetett látni, tipikus ázsiai hajét.

Cigaretacsikkek százai. Régi kekszesdobozok és morzsa a földön. Egy üveg gyömbér. Egy nagy konzervdoboz, libamájpástétom maradványaival, lengyel márka. Kaviár.

Vodka, whisky, egy kis edény, amelyet Maigret megszagolt. Nyers ópium maradványait tartalmazta, préselt lapocskák lehettek benne.

Fél órával később a rendőrörsön lefordították neki a leveleket, és átfutva őket néhány mondat megmaradt benne:

...Édesanyád lába egyre jobban feldagadt...

...Édesanyád szeretné tudni, bedagad-e még a bokád, amikor sokat gyalogolsz, mert attól fél, ugyanaz a betegséged, mint az övé...

...Nálunk úgy-ahogy minden rendben, csak Vilna ügye még nem rendeződött. A litvánok és lengyelek közé szorultunk... Mind a kettő utálja a zsidókat...

...Szereznél információt M. Levassorról? A rue d'Hauteville 65. szám alatt lakik. Szőrméket rendelt tőlem, de bankadatokat nem adott meg...

...Miután befejezted tanulmányaidat, meg kéne házasodnod, beszállnod az üzletünkbe. Édesanyád már nem tud segíteni semmiben...

...Édesanyád már nem kel fel a fotelból... kibírhatatlanul zsémbes lett... Haza kéne jönnöd...

...Goldstein fia, aki immár 15 napja megérkezett, azt mondja, nem iratkozta be a párizsi egyetemre. Megmondtam neki, hogy nem igaz...

...Édesanyádnak injekciókra volt szüksége, mert...

...Hozzád nem illő társaságban láttak Párizsban. Szeretném tudni...

...Megint rossz híreket kaptam felőled. Amint itt tudom hagyni az üzletet, magam járok utána...

...Édesanyád nem akar egyedül maradni, és az orvos is tiltja. Ha ez nem lenne, azonnal utánad mennék. Megparancsolom, hogy azonnal gyere haza...

...Küldök ötszáz zlotyit a vonatjegyre...

...Ha nem jössz haza egy hónapon belül, kiátkozlak.

Újra szóba kerül az édesanya lába. Aztán egy Vilnába visszatérő zsidó diák beszámolója a fiatal lány párizsi életéről.

...Ha nem jössz haza azonnal, többé semmi közöd hozzánk...

Végül egy utolsó levél.

...Hogy élsz meg egy éve anélkül, hogy pénzt küldenék? Édesanyád nagyon szomorú. És engem hibáztat mindenért...

Maigret felügyelő egyszer sem mosolyodott el. Betette a dokumentumokat fiókjába, melyet kulcsra zárt, megírt néhány

táviratot, és az előzetes letartóztatásban lévő fogvatartottak börtönéhez sietett.

Anna Gorszkin több más rabbal közös cellában töltötte az éjszakát.

A felügyelő azonban elrendelte, hogy magánzárkában helyezték el, melynek most kinyitotta a kémlelőablakát. Anna Gorszkin egy zsámolyon ült, meg sem rezsent. Lassan az ajtó felé fordította fejét, és megvető fintorral a látogatóra szegezte tekintetét.

A férfi belépett, egy hosszú pillanatig figyelmesen nézett rá, anélkül hogy bármit is mondott volna. Tudta, nem érdemes cselhez folyamodnia, keresztkérdéseket feltennie, amelyek néha akaratlan vallomást csikarhatnak ki.

A nő túl hidegvérű volt ahhoz, hogy ilyenfajta csapdába sétáljon bele, és a nyomozó csak elveszítette volna előtte a tekintélyét.

Csupán ennyi mormolt:

– Beismered?

– Nem!

– Még mindig tagadod Mortimer meggyilkolását?

– Tagadom!

– Tagadod, hogy hétköznapi ruhákat vettél bűntársadnak?

– Tagadom!

– Tagadod, hogy a szobájába küldtetted őket a Majesticben, egy levéllel együtt, amelyben megírtad, hogy megölöd Mortimert, és amelyben találkat beszéltél meg vele a hotelen kívül?

– Tagadom!

– Mit csináltál a Majesticben?

– Goldstein asszony szobáját kerestem.

– Nem szállt meg ilyen néven vendég a hotelben.

– Nem tudtam...

– És miért találtam rád pisztollyal a kezedben, menekülés közben?

– Az első emelet folyosóján láttam egy férfit, aki rálőtt valakire, majd a földre ejtette fegyverét. Felvettem, mert féltem, hogy ellenem használná. Azért futottam, hogy értesítsem az alkalmazottakat.

– Soha nem láttad Mortimert?

– Nem.

– Pedig járt a Roi de Sicile-ben.

– Hatvan vendég lakik a hotelben.

– Nem ismered sem Pietrt, a lettet, sem Oppenheimet?

– Nem.

- Ez egyszerűen képtelenség!
- Hát aztán!
- Elő fogják keríteni a kereskedőt, akitől a szürke öltönyt vetted.
- Rajta, kerítsék!
- Értesítettem az édesapádat Vilnában...

A nő összerezsent, most először. Ám rögtön gúnyos mosolyra húzódott szája:

- Ha azt akarja, hogy meg is moccanjon, küldje el neki az utazás árát. Különben...

Maigret nem bosszankodott, kíváncsian nézte a foglyot, némi szimpátiával. Volt ebben a nőben bátorság!

Első látásra tanúvallomása nem tűnt következetesnek. A tények magukért beszéltek.

Azonban gyakran éppen az ilyen esetben bizonyul a rendőrség tehetetlennek, hogy a tagadással tárgyi bizonyítékokat szegezzen szembe.

Most sem volt ilyen! A pisztolyt nem ismerte egy párizsi fegyvergyártó sem. így semmi se bizonyította, hogy Anna Gorszkiné volt.

A Majesticben tartózkodott a bűntény pillanatában? A nagy hotelek folyosóin úgy járnak-kelnek az emberek, mint bármely közterületen. Azt állítja, hogy keresett valakit? Ezt nem lehet eleve kizárni.

Senki nem látta löni. Semmi nem maradt a levélből, amelyet Pietr, a lett elégetett.

Feltételezések? Annyit gyárthatnak, amennyit csak akarnak. Az esküdtszék azonban nem ítél el senkit feltételezések alapján; nem bíznak a mégoly egyértelmű bizonyítékokban sem, úgy félnek az igazságszolgáltatás hibázásának lehetőségétől, amit a védelem mindig kihasznál.

Maigret kijátszotta utolsó kártyáját.

- Értesítettek, hogy a lett Fécamp-ba utazott...

Ez alkalommal sikerült sokkhatást elérnie. Anna Gorszkin összerezsent. De magában arra jutott, hogy a felügyelő hazudik, így nyugalmát visszanyerve odavetette:

- És aztán?

- Egy névtelen levél, amelyet épp most vizsgálnak meg, okot ad annak feltételezésére, hogy egy villában rejtőzködik, egy bizonyos Swaannál...

Anna bánatos tekintetét a férfi felé fordította. Komolyságot, sőt, szinte tragikus szomorúságot sugárzott ez a szempár.

Maigret, aki szórakozottan bámulta Anna Gorszkin bokáját, megállapította, hogy az édesanya félelme beigazolódott: a lány örökölte a vizenyősséget.

A ritka haj, mely közül itt-ott kivillant a fejbőr, borzasan meredezett. Fekete ruhája bepiszkolódott. Felső ajkát jól kivehető pihék árnyékolták.

Mindennek ellenére szép volt, közönségesen, állatiasan szép. Szemét a felügyelőre szegezte, megvetően legörbülő ajakkal, a veszély ellen ösztönösen védekező, kissé összekuporodott testtel... Ezt mormolta:

– Ha ennyi mindent tud, minek kérdez engem?

Szeme szikrázott egyet, úgy tette hozzá sértő mosollyal:

– Hacsak nem attól fél, hogy kompromittálja azt a nőt... Erről van szó, igaz?... Haha... Én nem számítok sokat. Egy bevándorló... Egy lány, aki a gettóban nyomorog... De ő...

Szenvedélyesen beszélt. Maigret érezte, hogy figyelmével csak megriasztaná, így közömbösséget tettetve máshová nézett.

– Semmit nem szed ki belőlem... Érti? – vetette oda a nő. – Tűnjön el! Hagyjon nekem nyugtot! Semmit, megmondom magának... Semmit!

Anna Gorszkin a földre vetette magát, lehetetlen volt e tettét előre megjósolni, noha a felügyelőnek volt tapasztalata az efféle nőkkel.

Hisztériás roham! Arca eltorzult, végtagjai kicsavarodtak, teste vadul reszketett.

Egy pillanat alatt visszataszítóvá vált, csomóstól tépte ki haját, mit sem törődve a fájdalommal.

Maigret nem moccant. Már száz ilyen rohamot látott. Felvette a vizeskancsót a földről. Üresen állt.

Őrt hívott.

– Töltse fel gyorsan!

Kicsivel később ráöntötte a hideg vizet a lihegő nő arcára, aki mohón nyitotta szét ajkait, és nézte a férfit, anélkül, hogy felismerte volna, végül kábultságba zuhant.

Időnként meg-megremegett.

Maigret rácsapott a szabályszerűen fal mellé beállított ágyra, ellapogatta a vékony matracot, és felemelte Anna Gorszkit.

Mindezt a harag legkisebb jele nélkül tette, olyan gyengédséggel, amelyet senki nem nézett volna ki belőle. Lehajtotta a ruhát a szenvedő nő térdéig, megnézte a pulzusát, és az ágy fejénél állva, hosszasan figyelte a szerencsétlent.

Ebből a szögből egy harmincöt éves, meggyötört nő arcát látta. Főleg a homlokot barázdálták vékony ráncok, ezeket máskülönben nem lehetett észrevenni.

A duzzadt kezek ellenben – rossz minőségű körömlakktól piszkos körmökkel – finom vonalúak voltak.

Maigret megtömte pipáját, lassan nyomkodta mutatóujjával, mint aki nem igazán tudja, mit tegyen. Néhány pillanatig a cellában sétálgatott, melynek ajtaja félig nyitva maradt.

Hirtelen meglepetten megfordult, és alig hitt a szemének.

Anna Gorszkin az arcára húzta a takarót. A nő alaktalan kupaccá vált a csúnya, szürke színű lepel alatt. Rázkódni kezdett. Jobban fülelve elfojtott zokogás hallatszott.

Maigret csendesen távozott, bezárta az ajtót, elhaladt az őrlő előtt, majd tíz méter után visszafordult.

– A Dauphine étteremből hozzák neki az ételt! – rendelkezett gyorsan, morogva.

15. Két telegram

Maigret fennhangon olvasta fel őket Comélieau vizsgálóbírónak, aki bosszúsnak tűnt. Az első Mortimer-Levingston asszony válasza volt a sürgönyre, amely férje halálhírét közölte vele.

– *Berlin. Modern Hotel. Beteg, magas láza van, nem utazhat. Stones intézi a teendőket.* – Maigret keserűen mosolygott. – Érti ezt? Ellenben itt a Wilhelm Strassérol érkezett telegram. Polcoddal írták. Dekódolom: *Mortimer asszony repülön érkezett, a Modern Hotelben szállt meg, ahol a színházból visszatérve várta a párizsi sürgöny. Ágyba feküdt, és hívatta a Pelgrad nevű amerikai orvost. Az orvos a szakmai titoktartás mögé bújlik. Küldjünk ki egy szakértőt? A hotel személyzete semmilyen tünetet nem vett észre.* Látja, Comélieau úr, ez a hölgy nem töri magát azért, hogy a francia rendőrség kihallgassa. Megjegyzem, én nem feltételezem, hogy a félje tettestársa volna. Ellenkezőleg. Meg vagyok róla győződve, hogy Mortimer a tevékenysége kilencvenkilenc százalékát eltitkolta előle. Nem olyan férfi volt, aki megbízna egy nőben, főleg a feleségében nem. Mégis az asszony számlájára írandó egy üzenet, amelyet egy bizonyos estén ő adott át a Pickwick's bárban az előtáncosnak, aki már a törvényszéki orvosoknál fekszik bejégelve. Talán ez volt az egyetlen alkalom, hogy Mortimer kénytelen volt őt felkérni közvetítőnek.

– És ki ez a Stones? – kérdezte a vizsgálóbíró.

– Mortimer legbizalmasabb titkára. Ő az összekötő Mortimer és a vállalkozásai között. A büntett idején napok óta Londonban tartózkodott. A Victoria Hotelben szállt meg. Gondoskodtam róla, hogy ne tudja meg, mi történt. És felhívtam a Scotland Yardot, hogy helyezték megfigyelés alá. Hozzá kell tenni, hogy mikor az angol rendőrség megjelent a Victoriában, Mortimer haláláról nem tudtak Angliában, legfeljebb az újságok szerkesztőségeiben. De kirepült a madárka. Stones lelépett a rendőrök érkezése előtt pár perccel.

A bíró komor pillantást vetett az asztalán tornyosuló levelekre és telegramokra.

Egy milliárdos halála több ezer ember életét felforgatja. És a tény, hogy Mortimer erőszakos halált halt, mindenkit nyugtalanított, akinek dolga volt vele.

– Gondolja, hogy jobb lenne, ha hirtelen felindulásból elkövetett büntettként terjedne el a híre? – kérdezte Comélieau meggyőződés nélkül.

– Ez elővigyázatos lépés volna. Máskülönben azonnal pánik törne ki a tőzsdén, és tönkremenne számos tisztos vállalkozás, a francia cégekkel kezdve, amelyeket Mortimer nemrég tett rendbe.

– Nyilván, de...

– Figyeljen ide! Az Egyesült Államok követsége bizonyítékokat fog követelni magától... És nem tud előállni velük, ahogy én sem!

A bíró megtörölgette a szemüvegét.

– Akkor mit...

– Semmit! Egyelőre várom Dufour híreit, aki tegnap óta Fécamp-ban van. Rendezzen Mortimernek egy szép temetést. Mit számít? Beszédet mondanak majd, hivatalos küldöttségek érkeznek...

A bíró az utolsó pár mondatnál érdeklődve figyelte Maigret-t.

– Olyan furán beszél – jegyezte meg hirtelen.

A felügyelő elmosolyodott, bizalmas hangon közölte:

– A morfium.

– Hogyan?

– Ne ijedjen meg! Ez nem a legújabb ballépésem! Egy kis injekció a mellkasba. Az orvosok ki akarják venni két bordámat, mindenképp szükségesnek tartják... De ez rengeteg veszéllyel jár! Be kell feküdnöm a klinikára, nem tudom, hány hétre... Kértem tőlük hatvan óra haladékot. Úgy tűnik, legfeljebb egy harmadik bordát kockáztatok. Kettővel többet, mint Ádám! így van. És tessék, maga is tragédiának tartja... Látszik, hogy nem beszélt erről Cochet professzorról, aki a világ szinte minden királyának és hatalmasságának turkált már a belsőiséiben... Ő elmagyarázná, ahogy nekem is elmondta. Több ezer ember él úgy, hogy hiányzik valami a testéből. Itt van például a csehszlovák miniszterelnök. Cochet kivette az egyik veséjét. Én láttam is. Megmutatott mindent, tüdőket, gyomrokat... És a tulajdonosaik a világ minden táján tovább intézik az apró-cseprő dolgaikat.

Megnézte a karóráját, magában azt mormolta:

– Hol az ördögben van Dufour... – Ismét komorra vált az arca. A bíró szobája kékes volt a pipafüsttől. Maigret leült az íróasztal sarkára.

– Azt hiszem jobb lesz, ha én magam is lemegyek Fécamp-ba – sóhajtott végül. – Megy vonat egy óra múlva.

– Csúnya egy ügy! – szögezte le Comélieu, és arrébb tolt a dossziét.

A felügyelő a kékes füstöt bámulta merően, amely glóriaként vette körül. A csendet csak a pipája sercegése zavarta meg, vagy inkább hangsúlyozta ki.

– Nézze ezt a fényképet! – mondta hirtelen.

A pszkovi ház fényképét nyújtotta át neki; a szabó háza a fehér oromtetővel, a csigával a tető alatt, a hatfokú lépcsővel, és az ülő feleség, a feszes tartású férfi, a két, hímzett matrózruhás fiú.

– Ez Oroszországban van! Utána kell néznem egy atlaszban. Nem lehet messze a Balti-tengertől. Több kis ország is van arra: Észtország, Lettország, Litvánia... Ezeket zárja közre Lengyelország és Oroszország. A határok nem egyeznek a népek közti határokkal. Néha faluról falura változik a nyelv. Aztán ott vannak a zsidók, mindenhol elszórva, mégis egy népet alkotnak. És tegye hozzá a kommunistákat! A határokon összecsapások is előfordulnak! A szélsőséges nacionalisták seregei... Az emberek a fenyőerdőből élnek. A szegények szegényebbek, mint máshol. Éhen is halhatnak, meg is fagyhatnak. Némelyik értelmiségi a német kultúrát védi, mások a szlávot, megint mások a kisebb közösségeket és dialektusokat. Vannak parasztok, akiknek olyan az arcuk, mint a lappoké vagy a kalmükköké, aztán magas, szőke északiak és többféle zsidók, akik hagymát esznek, és másképp vágják le az állatokat, mint a többiek...

Maigret visszavette a fotót a bíró kezéből, aki különösebb érdeklődés nélkül tanulmányozta.

– Furcsák ezek a gyerekek – csak ennyit jegyzett meg.

A felügyelő újra odanyújtotta neki a képet, és megkérdezte:

– Meg tudná mondani, hogy melyiküket keresem?

Még volt háromnegyed órája a vonat indulása előtt. Comélieau úr megnézte a fiút, amelyik mintha dacolt volna a kamerával, és a testvérét, aki felé fordult, mintha tanácsot akarna kérni.

– Az efféle fényképek borzasztó sokatmondóak! – folytatta Maigret. – Felmerül a kérdés, hogy a szülők, a tanárok, akik látták, hogyhogy nem jöttek rá azonnal, mi lesz a gyerekek sorsa... Nézze meg jól az apát! Megölték egy estén, mikor zavargások törtek ki, a nacionalisták és a kommunisták összecsaptak az utcákon. Pedig ő nem tartozott egyik félhez sem... Egyszerűen kenyérért ment ki. Ezt csak a lehető legnagyobb véletlen folytán tudtam meg, mert a Roi de Sicile Hotel tulajdonosa Pszkovból származik... Az anyjuk azonban él, és még mindig ebben a házban lakik. Vasárnaponként nemzeti viseletet ölt, azzal a magas főkötővel, amelyik az arc két oldalán leomlik. A két fiú...

Itt elhallgatott.

– Mortimer – folytatta más hangon – egy ohioi farmon született, és cipőfűzőárasként kezdte Ohióban. Anna Gorszkin Odesszából

származik, Vilnában nőtt fel. Végül Mortimer felesége skót, még gyerek volt, amikor Floridába emigráltak. A közös történetünk a párizsi Notre-Dame árnyékában játszódik. Az én apám pedig vadőr volt az egyik legnagyobb Loire menti birtokon.

Megint az órájára pillantott, majd annak a fiúnak a képére mutatott, aki csodálattal nézte a testvérét.

– Most pedig az a dolgom, hogy elkapjam ezt a fiúcskát!

Kirázta a pipáját a szenesládába, és egy automatikus gesztussal majdnem rakott a szénből a tűzre.

Röviddel ezután így szólt Comélieau bíró a jegyzőhöz, míg aranykeretes szemüvegét törölgette:

– Nem gondolja, hogy Maigret változik? Nekem úgy tűnt, mintha... hogy is mondjam... egy kicsit idegesnek tűnt. Egy cseppet...

Nem találta a megfelelő szót, ezért témát váltott:

– Mi az ördögöt keres nálunk ez a sok külföldi?

Majd gyors mozdulattal újra kinyitva Mortimer dossziéját, diktálni kezdett:

– Írja: ezerkilencszáz-kettőben...

Ha Dufour felügyelő ugyanabban a falmélyedésben állt, ahol Maigret várta a viharkabátos férfi felbukkanását egy viharos reggelen, pusztán azért tette, mert ez az egyetlen búvóhely akadt a zsákutcában, amely előbb a domboldalon álló villák előtt haladt el, végül ösvényé szűkült, és elveszett a fűben.

Dufour fekete lábszárvédőt viselt, egy széles hátsó övű, rövid kabáttal, fején tengerészsapka, amelyet mindenki hordott Fécamp-ban, ezt bizonyára az érkezése után vásárolta.

– Nos? – kérdezte Maigret, miután hozzá lépett a homályban.

– Minden rendben, főnök.

Ez kicsit megijesztette a felügyelőt.

– Ezt hogy érted? Mi van rendben?

– A férfi nem ment be és nem jött ki... Ha előttem érkezett Fécamp-ba, és ha bement a villába, akkor még mindig ott kell lennie...

– Mondd el részletesen, hogy mi történt.

– Tegnap délelőtt semmi. A cselédlány elment a piacra. Este felváltott Bornier nyomozó. Éjjel senki se ment be, se ki. Tízkor lekapcsolták a villanyt.

– Aztán?

– Ma reggel újra őrségbe álltam, Bornier pedig ment lefeküdni. Nemsokára megint felvált. Kilenc körül, ahogy tegnap, a

cseléd lány a piacra ment. Egy fél órája a fiatalasszony is kijött. Szerintem hamarosan visszaérkezik. Gondolom, látogatóba ment.

Maigret nem mondott semmit. Érezte, hogy a megfigyelés így nem ér sokat. De hány emberre volna szükség, hogy valóban alapos legyen?

Csak a villa őrzéséhez legalább három ember kellene. Egy rendőrnek követnie kéne a cseléd lányt, egy másiknak a „fiatalasszonyt”, ahogy Dufour fogalmazott!

– Egy fél órája ment el?

– Igen... Nézzé! Már jön is Bornier. Akkor mehetek enni? Reggel óta csak egy szendvicset ettem, és lefagy a lábam.

– Menj csak.

Bornier nyomozó, aki nagyon fiatal volt, nemrég kezdett a Bevetési Osztályon.

– Találkoztam Swaan asszonnyal – mondta.

– Hol? Mikor?

– A rakparton... az előbb. A móló felé tart.

– Egyedül?

– Egyedül. Majdnem utánamentem. Aztán eszembe jutott, hogy Dufour vár rám. A móló nem vezet sehová, nem mehetett messzire.

– Hogyan volt öltözve?

– Sötét kabát... Nem nagyon figyeltem oda...

– Mehetek? – kérdezte Dufour.

– Mondtam már, hogy igen.

– Ha történik valami, ugye szólnak majd? Elég hozzá háromszor becsöngetni a hotel ajtaján.

Micsoda marhaság! Maigret alig figyelt rá.

– Maradj itt! – parancsolta Bornier-nek.

Majd hirtelen elindult a Swaan-villa felé, és kis híján leszakította a kapu melletti csengőzsinórt. Láta, hogy a földszinten ég a villany, egy szobában, amelyről tudta, hogy az étkező.

Öt percig várt, ám senki sem jelentkezett, így átmászott a falon, amely nem volt magas, és az ajtóhoz érve öklével bekopogott.

Egy ijedt, halk hang szólt ki odabentről:

– Ki az?

Ugyanekkor felhangzott a gyerekek sírása.

– Rendőrség! Nyissák ki!

Némi habozás. Lépések.

– Nyissa ki, gyorsan!

A folyosón homály fogadta. Belépve Maigret csak a cselédlány fehér kötényét tudta kivenni.

– Swaan asszony?

Ebben a pillanatban nyílt egy ajtó, és a kislány bukkant elő, akit Maigret az első látogatásakor is látott.

A cselédlány nem mozdult. Hátával a falhoz lapult, látszott, hogy megdermedt a félelemtől.

– Kivel találkoztál ma reggel?

– Esküszöm, felügyelő úr...

– Swaan úrral?

– Nem! Én... a kegyelmes asszony sógorával. Megkért, hogy adjak át egy levelet az asszonyomnak...

– Hol találkoztál vele?

– A hentes boltjával szemben. Ott várt...

– Máskor is adott hasonló megbízásokat?

– Nem... soha... még sose láttam a házon kívül.

– És azt tudod, hogy hová beszélt meg találkozót Swaan asszonnyal?

– Nem tudok semmit! A kegyelmes asszony egész nap ideges volt. Ő is kérdezősködött, mint maga... Tudni akarta, hogy nézett ki a sógora... Én megmondtam az igazat, hogy olyannak tűnt, mint aki valami gaztetten törte a fejét... Amikor odalépett hozzám, én is megijedtem.

Maigret sarkon fordult, és kisietett, be se csukta maga mögött az ajtót.

16. *Férfi a sziklán*

Bornier ügynök csak nemrég került a szolgálathoz, és nagyon meglepődött, mikor látta maga előtt elfutni főnökét, aki még neki is ütközött, ám nem mondott semmit, a villa kapuját pedig nyitva hagyta.

Kétszer is utána szólt:

– Felügyelő! Felügyelő!

Maigret nem fordult meg. Csak pár pillanat múlva lassított léptein, mikor elért az Étretat utcába, ahol néhány járókelő sétálgatott; jobbra fordult, átlépdelt a rakpart sáros földjén, és továbbfutott a móló felé.

Még száz métert se tett meg ebben az irányban, mikor egy női alakot pillantott meg. Irányt változtatott, hogy közelebb menjen el mellette. Épp egy halászhajót rakodtak ki, amelynek köteleiről karbidlámpa lógott.

Maigret megállt, arra várva, hogy a nő elérjen a fény körébe, és Swaan asszony zaklatott arcát pillantotta meg. A tekintete zavart volt, a léptei gyorsak, esetlenek, mintha pocsolyákat kellene kerülgetnie, és csak a csoda folytán tudna túljutni rajtuk.

A felügyelő már-már megszólította, és tett is felé pár lépést. Ám maga előtt látta az elhagyatott mólót, egy hosszú, fekete árnyat a sötétben, amelyet két oldalról hullámok nyaldostak.

Ebbe az irányba sietett. Elhaladt a halászhajó mellett, itt már nem látott egy lelket sem. Az éjszaka sötétjében csak a kikötő bejáratának zöld és piros jelzőlámpái égtek. A sziklán álló világítótorony tizenöt másodpercenként széles fénysávot vetett a tengerre, majd villámgyorsan a sziklás partra szórta sugarait, amely kísértetiesen bukkant fel, és tűnt el megint a sötétben.

Maigret sűrölte a kikötőoszlopokat, elért a cölöpökön álló stégre, ahol a hullámok lármája vette körül.

Tekintete a sötétséget kémlelte. Egy hajó kürtjének hangja ütötte meg a fülét, amely el akarta hagyni a kikötő öblét.

Vele szemben a tenger sötét, morajló tömege. Mögötte a falu a boltjaival, piszkos járdáival.

Gyors léptekkel haladt, néha megállt, és egyre növekvő aggodalommal nézett körül.

Nem ismerte a környéket, felesleges kerülőt tett, mikor le akarta vágni az utat. A cölöpökön álló stég egy jelzőfény lábáig vezette,

amelyen három fekete gömb függött, öntudatlanul is megszámolta őket.

Távolabb a korlátnak dőlt, a széles, tajtékzó hullámok fölé, amelyek a partra érve a sziklák csúcsai közt kerültek szét.

Kalapja lerepült a fejéről. Utánaszaladt, de nem tudta elkapni, beesett a tengerbe. A sirályok éles kiáltásokat hallattak, néha egy fehér szárny rajzolódott ki az égen.

Talán Swaan asszony nem talált senkit a megbeszélt helyen? Talán a másik már nincs is ott? Talán halott?

Maigret nem maradt tovább a stégen, mert meg volt győződve róla, hogy minden perc számít. Elérkezett a zöld fényhez, körbejárta a vasállványokat, amelyek a lámpát tartották.

Senki! A hullámok egymás után ostromolták a gátat, felhorgadva, megtörve, szétfolyva egy nagy fehérítő hasadékban, majd újabb lendülettel tértek vissza.

Egymáshoz súrlódó kavicsok zaja. Az üres kaszinó épületének határozatlan körvonalai.

Maigret tekintete a férfit kereste.

Visszafordult, és a parton kezdett járkalni, a sötétben hatalmas krumplikhoz hasonlító kövek között.

Ugyanolyan magasságban volt, mint a hullámok. Vízcseppek permeteztek az arcára.

Ekkor figyelt fel rá, hogy éppen apály van, és a mólót fekete sziklák gyűrűje veszi körül, amelyek között habzott a víz.

Csak egy csoda folytán vette észre a férfit. Először mozdulatlan tárgynak tűnt: egy elmosódó árnyalak a többi között.

Figyelmesen nézte. Az utolsó sziklán állt, amelynél a víz a legbüszkébben horgadt fel, hogy aztán permetezve szóródjon szét.

Egy élő, mozgó alakot látott...

Maigret-nek, hogy elérjen odáig, át kellett bújni a stég oszlopai között, amelyen pár perccel azelőtt ment végig.

A kő tele volt algával, csúszott rajta a cipője talpa. Csattogó zaj hallatszott, amely mintha számtalan apró zörejből állt volna össze, talán több száz, a kavicsok közt menekülő rák keltette, vagy a levegőbuborékok kipukkanása, esetleg a kagylók észlelhetetlen rezgése; kagylók borították ugyanis a cölöpök alsó felét.

Maigret egyszer megcsúszott, és térdig belesüllyedt egy pocsolyába.

Már nem látta a férfit, de jó irányba haladt.

A másik bizonyára akkor jutott el ideig, mikor a tenger még alacsonyabb volt, mivel a felügyelőnek hirtelen kétméteres tócsa

állta útját. Jobb lábával próbálta kitapogatni, közben kis híján felbukott.

Végül a cölöpök tartógerendáiban kapaszkodott meg.

Ezekben a pillanatokban jobb, ha senki nem látja az embert. Olyan mozdulatokat tesz, amikre nincs felkészülve. Csetlik-botlik, mint egy ügyetlen akrobata. De mégis halad előre, úgyszólván a tehetetlenségi erőtől hajtva.

Az ember elesik, és újra felkel. Méltóság, elegancia nélkül tocsog a sárban.

Maigret megsebesült az arcán, de később nem emlékezett rá, hogy akkor-e, mikor hasra esett a köveken, vagy egy, a gerendákból kiálló szög sértette fel.

Ismét megpillantotta a férfit, bár kétkedett érzékei megbízhatóságában, annyira mozdulatlan volt, annyira hasonlított a kövek egyikére, amelyek messziről emberi alakoknak tűnnek.

Kicsit közelebb érve érezte, a víz már a lába között csapkod, márpedig ő nem volt tengerész.

Öntudatlanul is gyorsabban tört előre.

Végül eljutott azokhoz a sziklákhöz, amelyeken a férfi állt az imént. Egy méterrel magasabban állt, tíz vagy tizenöt méterrel arrébb.

Nem vette elő a revolverét, lábujjhegyen próbált továbbmenni, amennyire ezen a terepen képes volt rá. Pár kődarabot lesodort, de zajukat elnyomta a hullámverés.

Majd hirtelen, minden átmenet nélkül a megmerevedett alakra vetette magát, könyökével átkulcsolta a nyakát, és hátrahúzta.

Majdnem lecsúsztak a hullámok közé, amelyek itt erősebbek voltak, mint a part többi részén. Csak a véletlennek köszönhetően maradtak a sziklán.

Ha tízszer megpróbálták volna megismételni a mozdulatot, tízszer rosszul sikerült volna.

A férfi, aki nem látta támadóját, úgy tekergett, mint egy angolna. Bár a feje le volt szorítva, a teste akkora ruganyossággal mozgott, ami ilyen körülmények közt szinte emberfelettinek tűnt.

Maigret nem akarta megfojtani. Mindössze megpróbálta mozdulatlaná tenni, fél lábával az utolsó cölöpnek támaszkodva. Ez a láb tartotta meg mindkettejüket.

Ellenfele ellenállása hamar kifulladt. Nem volt több ösztönös, állati reakciónál.

Amióta felfogta, mi történik, de legalábbis amióta meglátta Maigret-t, akinek feje az arcát súrolta, nem mozdult többet.

Hunyorgással a felügyelő értésére adta, hogy megadja magát, és mikor a torka felszabadult, bizonytalanul a tenger mozgó tömegére mutatott, és még megbicsakló hangon mondta:

– Vigyázni kell...

– Nem akar egy kicsit beszélgetni, Hans Johansson? – kérdezte Maigret, közben ujjai a nyálkás algába mélyedtek.

Később el kellett ismernie, hogy ellenfele ebben a pillanatban egy rügással a vízbe lökhette volna.

Csak egy másodperc ideje lett volna erre, ám Johansson, aki az első cölöpnél guggolt, nem használta ki a lehetőséget.

Később Maigret azt is őszintén bevallotta, hogy egy pillanattig foglyának lábába kellett kapaszkodnia, hogy felmásszon a szikla oldalán.

Ezután mindketten egy szó nélkül elindultak visszafelé. A tenger szintje tovább emelkedett. A parttól két lépésre ugyanaz a tócsa állta útjukat, amely a felügyelőt megállásra készítette, és amely azóta mélyebbé vált.

A lett merészkedett előbb a tócsába. Három méter után elvesztette az egyensúlyát, elmerült, majd köpködve felállt a derékig érő vízben.

Maigret előrelendült. Egy pillanatra behunyta a szemét, mert az volt a benyomása, hogy nem bír a felszínen tartani egy ilyen súlyos testet.

A két férfi csuromvizesen, csöpögve ért ki a tócsa másik oldalára.

– Az asszony árulta el? – kérdezte a lett színtelen hangon, amelyben nem volt semmi. Jobban mondva semmi olyan, ami életben tarthat egy embert.

Maigret-nek jogában állt volna hazudni.

Mégis így szólt:

– Nem mondott semmit. De én tudom...

Nem maradhattak ott. A szél miatt ruháik jeges burokká váltak. Előbb a lettnek kezdett el vacogni a foga. A hold halvány fényénél Maigret látta kékülő ajkait. Nem viselt bajuszt. Ez Fedor Jurovics nyugtalan arca volt, a pszkovi kisfiúé, aki majd' felfalta testvérét a szemével. Ám a tekintetében, amely ugyanolyan zavarodott és szürke volt, most kegyetlen merevség tükröződött.

Háromnegyed fordulatot téve jobbra a két férfi látta a két vagy három fénylő ponttal tűzdelt sziklafalat: a villák fényei, köztük Swaan asszonyé.

És mikor a világítótorony fénye végigfutott a sziklán, sejteni lehetett a tető vonalait, amely alatt ott lapult a két gyermek és az ijedt cselédlány.

– Jöjjön – mondta Maigret.

– A rendőrségre?

A hang lemondó volt, vagy inkább közömbös.

– Nem...

Maigret ismert egy hotelt a kikötőben, a Chez Léon nevűt, ahol felfedezett egy csak nyáron használatos bejáratot, a Fécamp-ban vendégeskedő strandolók használták. Ez az ajtó egy olyan szobára nyílt, amelyet szezon idején átalakítottak komfortos étkezővé.

Télen a halászsoknak elég volt a kávézó, ahol ihattak, kagylót és heringet ehettek.

Maigret ezen az ajtón nyitott be. Kísérőjével átkelt a félhomályba borult termen, majd a konyhába értek, ahol a kis cselédlány döbbenetesen sikkantott fel.

– Hívd ide a vendéglőst...

A lány a helyén maradva elkiáltotta magát.

– Léon úr! Léon úr!

– Egy szobát szeretnénk – mondta a felügyelő, mikor Leon úr előkerült.

– Maigret úr! Hiszen ön teljesen átázott! Talán...

– Egy szobát kérnénk, minél előbb!

– Nincs sehol begyűjtva! És egy palack nem elég ahhoz...

– Csak akad két háziköntöse?

– Természetesen! A sajátjaim. De...

A tulaj három fejjel volt alacsonyabb a felügyelőnél!

– Hozza ide őket!

Felmásztak egy meredek, éles fordulókkal tarkított lépcsőn. A szobában tisztaság fogadta őket. Léon úr maga csukta be a spalettát, és egy javaslattal is előállt:

– Egy grogot, ugye? És poharakat.

– Így van. De főleg a köntösöket.

Maigret és a furcsa idegen

Mert Maigret érezte, hogy megint kezdi hatalmába keríteni a betegség, a hideg súlyosbította az állapotát. Mellkasának sebesült fele mintha eljegesedett volna.

A két férfi között pár perc alatt a lakótársak bizalmas légköre alakult ki. Egymás előtt vetkőztek le. Léon úr is megérkezett, karján két háziköntőssel.

– A nagyobbat kérem! – mondta a felügyelő.

A lett összehasonlította őket.

Ahogy Maigret felé nyújtotta a ruhát, észrevette az átázott kötést a seben, és arcán ideges rándulás futott végig.

– Ki kell venni két vagy három bordámat, pár napon belül.

Csend következett, amelyet Léon úr szakított meg az ajtó mögül, ahogy bekiáltott:

– Minden rendben?

– Jöjjön csak be!

Maigret-nek csak térdéig ért a köntös, kilátszott alóla erősen szőrös vádlija.

A lett, aki alacsony volt és sovány, szőke hajával, nőies bokájával ebben az öltözékben egy bohóc eleganciájával bírt.

– A grog azonnal érkezik. Jobb, ha megszáritom a ruháikat, nem igaz?

Léon úr felnyalábolta a két csöpögő kupacot, és a lépcső tetején elkiáltotta magát:

– Henriette, mi lesz a groggal?

Majd visszatért, hogy megkérje őket valamire:

– Ne beszéljenek túl hangosan... A szomszéd szobában egy Le Havre-i kereskedő száll meg. Holnap reggel ötkor indul a vonata.

17. Az üveg rum

Talán túlzás lenne azt állítani, hogy a kihallgatások során gyakran alakul ki szívélyes viszony a rendőrök és a gyanúsított között, akit vallomásra akarnak bírni.

Ám szinte minden alkalommal, hacsak nem egy elvetemült, kegyetlen gazemberről van szó, létrejön egyfajta bizalom. Ez talán annak is köszönhető, hogy a nyomozó és a bűnöző hetekig, néha hónapokig kizárólag egymással vannak elfoglalva.

A nyomozó megpróbálja minél alaposabban feltárni a bűnöző múltját, rekonstruálni a gondolatait, kitalálni a legjelentéktelenebb reakcióit is. Ebben a játszmában mindketten vásárra viszik a bőrüket. Így mikor végre találkoznak, a meglehetősen drámai körülmények miatt szétfoszlik az udvarias közömbösség, amely a mindennapi életben uralja az emberek közti kapcsolatokat.

Volt már példa olyan nyomozókra, akikben, miután nagy nehezen elkaptak egy gonosztevőt, rokonszenv ébredt a bűnöző iránt. Meglátogatják a börtönben, és erkölcsi támogatást nyújtanak neki, egészen az akasztófaig.

Ez részben magyarázatot ad Maigret és a lett viselkedésére, mikor egyedül maradtak a szobában. A tulajdonos egy faszéntüzelésű forralót tett a szobába, a teafőzőben víz bugyogott. Az asztalon két pohár és egy cukortartó mellett nagy üveg rum állt.

Mindketten fáztak. Kölcsönként köpenyeikbe bújva a túl kicsi forraló fölé hajoltak, amely nem volt képes felmelegíteni őket. Ebben a helyzetben feladták az óvatosságot, a merevséget, és bizonyos közvetlenség alakult ki, amely csak azok között lehetséges, akik számára adott pillanatban nem számítanak a társadalmi előírások.

Talán egyszerően csak azért alakult így, mert fáztak? Valószínűbb, hogy azért, mert mindkettejükön egyszerre lett úrrá a kimerültség.

A játszma véget ért! Ezt ki se kellett mondani, mindketten érezték.

Tehát helyet foglaltak, a teafőző felé nyújtották a kezüket, és a kék zománcos forralót nézték, amely mintegy kapcsot jelentett közöttük.

A lett emelte fel a rumosüveget, és precíz mozdulatokkal elkészítette a grogot.

Pár kortyot követően Maigret megkérdezte:

– Meg akarta ölni az asszonyt?

A válasz azonnal érkezett, ugyanazzal az egyszerűséggel:

– Nem lettem volna képes rá.

Ám a férfi egész arca eltorzult, rángások futottak végig rajta, amelyek nem hagyták nyugodni. Hol élénken pislogni kezdett, hol az ajka rándult meg valamerre, hol az orrlyukai remegtek. Pietr céltudatos és intelligens arca elmosódott.

Az orosz vonásai tűntek elő mögüle, a túlfeszített idegzetű csavargóé, akinek Maigret nem figyelte meg a gesztusait.

Így az se tűnt fel neki, hogy beszélgetőtársának keze megragadta a rumosüveget. Újratöltötte a poharat, egy hajtásra kiitta, szeme csillogni kezdett.

– Pietr volt a férje? Ő volt Olaf Swaan is egy személyben, nem igaz?

A lett felállt, képtelen volt egy helyben maradni. Cigaretta keresett maga körül, de nem talált, ami láthatóan zavarta. Az asztal mellett elhaladva, amelyen a forraló állt, töltött még magának a rumból.

– Nem itt kell kezdeni a történetet! – mondta.

Majd a felügyelő szemébe nézve megkérdezte:

– Végül is maga tud mindent, vagy majdnem mindent!

– A két testvér Pszkovból... ikerpár, hajói sejtem? Maga Hans, aki csodálattal és engedelmesen néz a másikra...

– Mikor kicsik voltunk, már akkor abban lelte örömét, hogy cselédként bánt velem. És nem csak akkor, mikor egyedül voltunk, hanem a társaink előtt is. Nem is azt mondta, hogy cseléd: szolgának hívott. Észrevette, hogy ez nekem örömet okoz. Mert élveztem, máig se tudom, hogy miért. Mindent az ő szemén keresztül láttam. Az életem is odaadtam volna érte. Mikor később...

– Mennyivel később?

Rángások. Remegő orrlyukak. Még egy húzás a rumosüvegből. Aztán megvonta a vállát, mintha azt mondaná: „amikor már minden eldőlt”.

Majd visszafogott hangon megszólalt:

– Mikor később beleszerettem egy nőbe, akkor se voltam képes nagyobb odaadásra... Inkább kevesebbre. Úgy rajongtam Pietrért, mint... Nem tudom, hogy mondjam! Összeverekedtem az osztálytársakkal, akik nem akarták elismerni a felsőbbségét, és

mivel én voltam a leggyengébb, túrtam az ütések, még örültem is nekik.

– Az efféle dominancia gyakori az ikrek között – jegyezte meg Maigret, miközben még egy grogot készített magának. – Megengedi egy pillanatra?

Az ajtóhoz lépett, és lekiabált Léonnak, hogy hozza fel a pipáját, amely a dohánnyal együtt a ruhájában maradt. A lett közbeszólt:

– Kérne nekem cigarettát?

– És cigarettát is, a kék dobozosat!

Visszaült a helyére. Csöndben várták, hogy a cselédlány felhozza a kívánt holmit, és kimenjen.

– Együtt jártak a testvérével a Tartui Egyetemre – folytatta Maigret.

A másik nem bírt se leülni, se egy helyben maradni. Rágyújtott, és rágni kezdte a cigarettát, kiköpködte a szájába került dohányt, tétova léptekkel járkált, felvett egy vázát a kandallóról, és máshová tette, egyre hevesebben beszélt.

– Ott kezdődött minden, igen! A bátyám volt a legjobb tanuló. Az összes professzor vele foglalkozott. A tanítványok felnéztek rá, nagy nimbusza volt. A végén megválasztották az Ugala vezetőjének, pedig ő volt az egyik legfiatalabb tag. Akkoriban sokat söröztünk a kocsmákban. Főleg én! Nem tudom, miért kezdtem el ennyire korán inni. Nem volt rá okom. Röviden: mindig is ittam. Talán azért, mert néhány pohár után elképzelhettem egy saját világot, ahol csodás szerepet töltöttem be. Piotr nagyon durván bánt velem. „Pizkos oroszok” hívott. Maga ezt nem értheti. Az anyai nagyanyánk orosz volt. És nálunk az oroszokat, főleg a háború után, lustának, részegesnek, álmodozónak gúnyolták. Akkoriban a kommunisták miatt sok zavargás volt. A bátyám lett az Ugala Társaság vezetője. Fegyvereket szereztek egy kaszárnnyából, és a város közepén kezdtek lövöldözni. Én rettegettem... Nem tehettem semmiről... Nagyon félttem... Nem tudtam magam rávenni, hogy odamenjek. Beültem egy kocsmába, ahol behúzták az ablaktáblákat, és az egész csetepaté alatt csak ittam. Azt képzeltem, hogy belőlem is olyan nagy drámaíró válhat, mint Csehov, akinek betéve tudtam minden művét. Piotr csak nevetett rajtam. „Te mindig is vesztes maradsz!” – mondogatta. Egy év felfordulás, lázadások következtek, az életünk kisiklott a kerékvágásából. A hadsereg nem tudta fenntartani a rendet, a polgárok csapatokba verődtek, hogy megvédjék a várost. A bátyám, az Ugala vezetője olyan személyiséggé vált, akit a legjelentősebbek is komolyan vettek. Még rendes bajsza sem nőtt,

de máris úgy beszéltek róla, mint a felszabadult Észtország jövőbeni államférfijáról... Ám végül visszaállt a rend, és napvilágra került egy botrányos ügy, amelyet el kellett tussolni. A számlák átvizsgálásakor kiderült, hogy Pietr a személyes gyarapodására használta fel az Ugalát. Több bizottság tagjaként az összes aláírást meghamisította. El kellett hagynia az országot. Berlinbe ment, onnét írt, hogy menjek utána. Ekkor kezdődött a közös munkánk.

Maigret a lett feldúlt vonásait figyelte.

– Ki csinálta a hamisítványokat?

– Pietr megtanított rá, hogy bármilyen aláírást utánozzak, és beiratott egy kémiantanfolyamra. Egy kis szobában laktam, havi száz márkát adott... Néhány hét múlva autót vett magának, hogy azon furikázza a szeretőit. Főleg csekkeket hamisítottunk. Egy tízmárkás csekkből tízmilliót csináltam, amelyeket Pietr Svájcban, Hollandiában és egyszer Spanyolországban váltott be. Sokat ittam. Ő megvetett, csúnyán bánt velem. Egy nap majdnem lebuktattam, mert egy aláírás rosszabbul sikerült, mint a többi. Bottal kezdett verni... Én egy szót se szóltam! Még mindig csodáltam. Nem tudom, miért. Mellesleg mindenki rajongott érte. Egyszer, ha akarta volna, elvehette volna egy német miniszter lányát... Az elrontott csekk után kénytelenek voltunk Franciaországba költözni, ahol először az École-de-Médecine utcában laktunk. Pietr már nem egyedül dolgozott. Több nemzetközi bandával is együttműködött. Sokat járt külföldön, és egyre kevesebbszer volt rám szüksége. Csak néha, a hamisítások miatt, mert abban eléggé ügyes lettem. Olykor adott egy kis pénzt. „Nem leszel jó soha semmi másra, csak az ivásra!” – ezt mondogatta. Egyszer bejelentette, hogy elmegy Amerikába, mert óriási üzlet van kilátásban, ami milliárdost csinál belőle. Rám parancsolt, hogy költözzek vidékre, mert Párizsban az idegenrendészet már többször előállított. „Csak annyit kérek tőled, hogy maradj nyugton, nem nagy kérdés, ugye?” Ugyanekkor egy sor hamis útlevelet kellett gyártanom, amit meg is tettem... Le Havre-ba utaztam.

– ...és ott találkozott a jövődöbeli Swaan asszonnyal...

– Berthe-nek hívják.

Csönd lett. A lett ádámcsutkája felemelkedett.

Végül kitört belőle:

– Ettől fogva akartam *valaki* lenni. Ő pénztáros volt a hotelben, ahol laktam. Láttam, hogy minden nap részegen érek haza. És

leszidott. .. Nagyon fiatal volt, mégis komoly. Felrémlt bennem egy otthon képe, gyerekeké... Egyik este próbált a lelkemre beszélni, és mivel nem voltam túl részeg, kisírtam magam a karjai közt, aztán megesküdttem, ha jól emlékszem, hogy más emberré válok. Azt hiszem, meg is fogadtam volna a szavamat. Undorodtam mindentől. Elegem volt a csavargóéletből. Több mint egy hónapig tartott. Képzelve, micsoda romantika... Vasárnaponként a nyilvános koncertekre jártunk, kettesben. Ősz volt... A kikötő mellett sétáltunk haza, a hajókat néztük... Nem beszéltünk szerelemről. Azt mondta, barátok vagyunk. De jól tudtam, hogy egy napon... Nos, igen! Egy napon visszatért a bátyám. Azonnal szüksége volt rám... Egy egész táskányi hamisítani való csekket hozott. Vajon honnét szerezhette őket? A világ összes nagybankjának a csekkjei mind ott voltak. Az új tervei miatt tengerésztisztnek adta ki magát, Olaf Swaan álnéven. Az én hotelemben szállt meg. Míg én heteken át csekket hamisítottam – ez ugyanis nagyon aprólékos munka –, ő a kikötőket járta, hogy hajókat vásároljon. Mert az új üzlete jól ment. Elmagyarázta, hogy megegyezett az egyik legbefolyásosabb amerikai pénzemberrel, aki persze csak a háttérben vesz részt az egész vállalkozásban. Az összes nagy nemzetközi bandát egyetlen kézbe akarták összefogni. A szeszcsempészek már beleegyezésüket adták. Kisebb teherhajókat kerestek a szállításhoz. Szükséges-e elmondanom a többit? Pietr megtiltotta, hogy igyak, míg dolgozom. A szobámba bezárva éltem, mindenféle nagyítók, savak, tollak, tinták között, még egy hordozható nyomdám is volt. Egy nap hívatlanul beléptem a testvérem szobájába. Berthe a karjai között volt.

A lett idegesen megragadta az üveget, amelynek már csak az alján volt némi folyadék, és egy cseppig kiitta.

– Otthagytam őket – mondta furcsa hangon. – Képtelen voltam bármit tenni. Elmentem... Felültem a vonatra. Hosszú napokig jártam a párizsi kocsmákat. Végül a Roi-de-Sicile utcába jutottam, teljesen részegen, halálos betegen!

18. Hans otthona

– Úgy látszik, a nőkből csak szánakozást tudok kiváltani. Mikor magamhoz tértem, egy zsidó asszony ápolt... Ő is a fejébe vette, hogy leszoktat az ivásról. Úgy bánt velem, mint egy gyerekkel, akár az a másik!

Elmosolyodott. Könnyes lett a szeme. Fárasztó volt követni, ahogy a szobában járkált, arckifejezésének összes változását.

– De neki tényleg sikerült. Ami Pietrt illeti... Ikrek vagyunk, nem véletlen, hogy vannak közös tulajdonságaink. Ahogy már említettem, elvehetett volna egy német nőt a legfelsőbb körökből. Nem tette meg! Inkább Berthe-et vette el, kicsivel később, mikor lakhelyet váltott, és Fécamp-ban dolgozott. Nem árulta el neki az igazságot. Meg tudom érteni! Tudja, szüksége volt egy tiszta, nyugodt helyre. Aztán gyerekeik is születtek.

Látszott a letten, hogy ez már túl sok neki. Megtört a hangja. Könnyek szöktek a szemébe, de rögtön fel is száradtak, mintha túl forróak lennének a szempillái.

– Berthe azt hitte, egészen ma reggelig, hogy egy valódi hajóskapitány felesége. A bátyám néha pár napra vagy egy hónapra hazajött a feleségéhez és a gyerekeihez. Én ezalatt nem tudtam elszakadni a másiktól, Annától. A jó ég tudja, mit szeretett bennem. De szeretett, az bizonyos. Én úgy bántam vele, ahogy a bátyám bánt velem egész életemben. Megbántottam... Folyton megaláztam. Mikor berúgtam, sírt, én meg csak azért is ittam! Ópiumot is szívtam, és hasonló marhaságokat csináltam... csak hogy őt bántsam! Aztán lebetegedtem, és heteken át ápolt. Mert az ilyen élet hamar a padlóra küldi az embert.

Utálkozva mutatta meg a testét, majd hozzátette.

– Nem hozatna fel még valamit inni?

Maigret csak egy pillanatig habozott, majd a korláthoz lépett, és lekiabált:

– Rumot kérünk!

A lett nem köszönte meg.

– Néha elszöktem, lejöttem Fécamp-ba, a villa körül bóklásztam, ahol Berthe lakott. Láttam, ahogy az első babája kocsiját tolja... A hasonlóságunk miatt Pietr kénytelen volt elárulni neki, hogy testvérek vagyunk. Egyszer új ötletem támadt. Már amikor kicsik voltunk, akkor is a fejembe vettem, hogy utánozni fogom Pietrt, úgy rajongtam érte. Röviden, annyira hatalmába kerített ez a gondolat, hogy egy napon olyan ruhát

öltöttem, mint ő szokott, és felkerestem a házat... A cselédlány nem vett észre semmit. .. Amint beléptem, megjelent a gyerek, és felkiáltott: „Papa!” Mekkora hülye vagyok! Megint leléptem! De mégsem hagyott nyugodni a gondolat... Pieter időről időre találkozott velem. Hamisítványokra volt szüksége. Megcsináltam neki! Hogy miért? Utáltam, és mégis alávettem magam az akarátának. Milliókat keresett, palotákban, előkelő szalonokban forgolódott. Kétszer is elkapták, és mindkét alkalommal megúsza. Sose törődtem a bandájával, de maga is bizonyára sejti, mint én, hogy miről van szó. Amíg egyedül dolgozott, vagy pár segítővel, addig csak közepes súlyú ügyeket mert megkockáztatni. De Mortimer, akit csak nemrég ismertem meg, felfigyelt rá. A bátyám elég agyafűrt és hidegvérű volt, mondhatni zseniális. A másik viszont remek kapcsolatokkal rendelkezett, és ismerték a nevét az egész világon. Pieter megpróbálta a saját irányítása alatt egyesíteni a csalók legnagyobb bandáit, megszervezni az akciókat. Mortimer volt a pénztáros. Engem ez az egész nem érdekelt. Ahogy a bátyám mondta még tanuló korunkban, Tartuban, vesztés alkat vagyok. És mint minden vesztés, ittam, és ingadoztam a letörtség és az eufória között. Egyetlen mentőöv maradt meg – most is azt kérdelem magamtól, miért – a sok örvény között, biztosan azért, mert ez volt az egyetlen alkalom az életben, hogy felrémlített előttem a boldogság: Berthe. Sajnos a múlt hónapban elmentem hozzá. Berthe tanácsokat adott. Aztán hozzátette: miért nem követem a bátyám példáját? Ekkor hirtelen az eszembe ötlött valami. Nem is értem, miért nem gondoltam rá hamarabb... Akkor ölthetem fel Pieter személyiségét, amikor csak akarom! Pár nap múlva írt, hogy hamarosan Franciaországba érkezik, és szüksége van rám. Elé mentem Brüsszelbe. Az átellenes peronról szálltam fel a vonatra, és a csomagok mögé rejtőztem, mígnem láttam, hogy a bátyám kimegy a mosdóba. Én előtte értem oda. Megöltem! Megittam előtte egy liter belga jenevert. A legnehezebb a levétköztetése volt, aztán ráadni a saját ruhámat.

Nagyokat kortyolva ivott, olyan mohósággal, amelyet Maigret sose tudott volna elképzelni.

– Sejtett valamit Mortimer, mikor először találkoztak a Majesticben?

– Azt hiszem, igen. Inkább halvány gyanú lehetett. Nekem akkor csak egyvalami járt a fejemben: viszontlátni Berthe-t. El akartam neki mondani az igazat. Nem éreztem igazi büntudatot,

mégsem tudtam hasznot húzni a büntetből. Pietr csomagjában mindenféle ruhát találtam. Csavargónak öltöztem, ahogy megszoktam. A hátsó kijáraton hagytam el a hotelt. Sejtettem, hogy Mortimer követ, két órán át próbáltam lerázni. Aztán autóba ültem, és Fécamp-ba vittem magam. Berthe semmit se értett, mikor megérkeztem. Nekem pedig, ahogy előtte álltam, és kérdezgetett, már nem volt bátorságom, hogy bevalljam a bűnömet. Maga is befutott, láttam az ablakból. Azt mondtam Berthe-nek, hogy lopás miatt a nyomomban van a rendőrség, és kértem, segítsen elrejtőzni. Ahogy maga elment, azt mondta: „Kérem, most távozzék! Megbecsteleníti a bátyja otthonát.” Pontosan ezt mondta! Én pedig otthagytam. Aztán visszamentünk Párizsba, maga és én. Felkerestem Annát. Persze jelenetet rendezett. Bögött is! Éjfélkor megjött Mortimer, ekkor már értette, mi folyik. Azzal fenyegetett, hogy megöl, ha nem veszem át végleg Pietr helyét. Ez rettentő fontos volt neki. Pietr volt az egyetlen közvetítő közte és a bandák közt. Nélküle nem volt semmi hatalma felettük. Vissza a Majesticbe. És maga folyton ott volt a sarkamban. Hallottam, hogy egy halott felügyelőt emlegetnek. Láttam, hogy maga a felöltő alatt egészen merev. El se tudja képzelni, mennyire elegendem volt az életből. Abból a lehetőségből, hogy egész életemben a fivérem szerepét játsszam. Emlékszik arra a kis bárra? És a fényképre, amelyet elejtett? Mikor Mortimer felbukkant a Roi de Sicile-ben, Anna tiltakozott. Úgy érezte, rosszul jár az új helyzettel... Felfogta, hogy az új szerepem el fog távolítani tőle. A Majesticben a szobámban este egy bőröndöt és egy levelet találtam.

– Egy szürke konfekcióöltönyt, és Anna üzenetét, amelyben közli, hogy meg fogja ölni Mortimert, és utána találkozhatnak valahol...

A füsttől sűrűbb lett a szoba levegője, amely már felmelegedett. A tárgyak körvonalai homályosabbá váltak.

– Azért jött ide, hogy megölje Berthe-t.

Beszélgetőtársa ivott. Kiürítette poharát, mielőtt válaszolt volna, a kandallóba kapaszkodva.

– Le akartam számolni a világgal. És magammal is végezni akartam! Elegendem volt mindenből. Egy olyan gondolatom támadt, amilyeneket a bátyám orosz agymenésnek nevezett volna... Meghalni Berthe-tel együtt, egymás karjai közt...

Kis idő múlva megváltozott hangon szólalt meg:

– Micsoda képtelenség! Egy liter alkoholt kell meginni, hogy az embernek ilyesmi jusson az eszébe. Egy rendőr állt az ajtóban.

Megint kijózanodtam... Itt mászkáltam a közelben. Ma reggel egy levelet adtam a cselédnek, amiben találkát kértem a sógornőmtől a szikláknál, azzal, hogy ha nem hoz valamennyi pénzt, akkor elkapnak... Alávaló dolog, nem?

– Berthe szót fogadott...

A lett, a kandalló márvány lapjára könyökölve hirtelen sírva fakadt, mint egy gyerek. Csuklásoktól megszakítva folytatta:

– Nem volt hozzá bátorságom! Álltunk a sötétben, a tenger morajlott. Az arcán növekvő aggodalmat láttam... Mindent elmondtam neki, mindent! A büntetemet is. Igen, a ruhacserével együtt a szűk vécében. Aztán, mivel az örületig kétségbeesett, azt mondtam neki, hogy nem igaz... Várjon! Nem a bűntény... hanem az, hogy Pietr egy gazember. Azt kiabáltam Berthe-nek, csak azért találtam ki ilyet, hogy bosszút álljak a bátyámon. Biztosan elhitte. *Az ilyesmit mindig elhiszik.* A földre dobta a táskát a pénzzel, amit elhozott. Azt mondta... Nem! Meg se bírt szólalni.

Felemelte a fejét, Maigret felé fordította kínzott arcát, próbált tenni pár lépést, de megingott, és meg kellett kapaszkodnia a kandallóban.

– Kérem, az üveget!

A hangjában valami nyers rokonszenv érződött.

– Figyeljen ide! Mutassa egy percre azt a fotót! Tudja, azt a...

Maigret elővette a zsebéből Berthe portréját. Ez volt az egyetlen hiba, amelyet elkövetett ebben az ügyben: azt hitte, hogy abban a pillanatban a fiatal nő jár Hans fejében.

– Nem ezt... a másikat.

Vagyis a hímzett matrózruhás ikrekét!

A lett megbűvölten nézte. A felügyelő fejjel lefelé látta a képet, de így is nyilvánvaló volt a szökébb fiú csodálata a bátyja iránt.

– Elvitték a revolverem a ruhámmal együtt! – mondta hirtelen Hans közömbös hangon, nyomaték nélkül, és körülnézett.

Maigret elvörösödött. Esetlenül az ágyra mutatott, ahol az ő fegyvere hevert.

A lett elengedte a kandallót. Már nem imbolygott. Alighanem minden erejét összeszedte.

Kevesebb mint egy méterrel haladt el a felügyelő előtt. Mindketten háziköntösben voltak. Megosztottak az üveg rumon.

A két szék még mindig egymással szemben állt, a faszenes forraló mellett. Találkozott a tekintetük. Maigret-nek nem volt bátorsága elfordítani a fejét. Arra várt, hogy a másik megtorpanjon.

Ám Hans egyenesen az ágyhoz lépett, és leült a szélére. Megnyikordultak a rugói.

Még maradt egy kis alkohol a második üvegben. A felügyelő felvette. A palack szája csörrenve ért a pohárhoz. Maigret lassan ivott. Vagy csak úgy tűnt, mintha ivott volna? Visszafojtotta a lélegzetét.

Végül lövés dördült. Egy hajtásra kiitta a pohár tartalmát.

A hivatalos jelentésben később ez állt:

19... november ... napján délelőtt tíz órakor a Pszkovban, Oroszországban született Hans Johansson, foglalkozás nélküli, párizsi lakhelyű (Roi-de-Sicile utca) észt állampolgár, miután beismerte bátyja, Pietr Johansson meggyilkolását az Északi Csillag nevű vonaton ugyanezen év ... napján, röviddel azelőtt, hogy Maigret felügyelő, az Első Bevetési Csoport nyomozója letartóztatta volna, a szájába lőtt golyóval végzett magával Fécamp-ban.

A 6 mm-es lövedék áthaladt a szájüregen és az agyba hatolt. A halál azonnal beállt.

A holttestet további vizsgálat céljából a törvényszéki orvosi intézetbe szállították, amely megerősítette az átvételét.

19. A sebesült

Az ápolók távoztak, ám előbb Maigret asszony megkínálta őket egy pohárka szilvapálinkával. Ő maga készítette, mikor elászi szülőfalujában töltötte a nyári szabadságot.

Az ajtó újra becsukódott, a lépések eltávolodtak a lépcsőházban, az asszony pedig belépett a hálószobába, amelynek falát rózsás tapéta borította.

Maigret kicsit fáradtan, szeme körül halvány karikával feküdt a széles ágyon, a vastag, vörös selyemtakaró alatt.

– Fárasztó volt a hazaút? – kérdezte felesége, miközben rendet rakott a szobában.

– Nem volt vészes.

– Tudsz enni?

– Egy kicsit.

– El se hiszem, hogy ugyanaz az orvos operált, aki a királyokat és olyan hírességeket, mint Clemenceau, Courteline...

Kinyitotta az ablakot, hogy kirázzon egy szőnyeget, amelyen meglátszott az ápolók cipőjének nyoma. Majd átment a konyhába, leemelt egy lábast a tűzhelyről, levette a fedőt, és kis rést hagyva visszatette.

– Mondd csak, Maigret... – kezdte, ahogy visszatért a szobába.

– Igen? – kérdezte a férje.

– Te elhiszed ezt a dolgot a szenvedélyből elkövetett gyilkossággal?

– Miről beszélsz?

– A zsidó asszonyról, Anna Gorszkinről, aki ma reggel áll az esküdtszék elé. Ez nő a Roi-de-Sicile utcából azt állítja, hogy szerette Mortimert, és féltékenységből ölte meg.

– Á, tehát ma van a tárgyalás?

– Sehogy se kerek nekem ez a történet.

– Ugyan! Az élet bonyolult, hidd el. Megigazítanád a párnámat?

– Ugye nem fogják felmenteni?

– Egész másokat mentenek fel!

– Éppen ezt mondom! Nem volt köze a ti ügyetekhez is?

– Egy kevés – sóhajtott fel a férje.

Maigret asszony vállat vont.

– Tényleg semmi haszna, hogy egy felügyelő felesége vagyok! – mondta mosolyogva. – Ha történik valami – tette hozzá –, akkor a házmestertől kell megtudnom! Van egy újságíró unokaöccse.

Maigret is elmosolyodott.

A műtete előtt kétszer látogatta meg Annát a Saint-Lazare börtönben.

Az első alkalommal a nő megkarmolta az arcát.

A második alkalommal olyan információval szolgált, amely másnap lehetővé tette Torrence és José Latourie gyilkosának, Pepito Morettónak a letartóztatását egy Bagnolet kerületi lakásban.

Hosszú napok teltek új hír nélkül. Néha egy kevéssé megnyugtató telefonhívás valahonnét az Isten háta mögül, majd egy szép reggel Maigret úgy érezte, nem bírja tovább, lerogyott a fotelbe, és azt nyögte:

– Hívd ide az orvost...

A felesége elégedetten járt-kelt a lakásban, úgy tett, mintha dohogna, csak a rend kedvéért, megkavarta a ragut a tűzhelyen, vízzel teli vödröket cipelt, kinyitotta és becsukta az ablakokat, és néha megkérdezte:

– Nem gyűjtasz rá a pipára?

A legutolsó kérdésre nem kapott választ.

Maigret aludt, testének felét beborította a vörös takaró, feje a puha tollpárnába nyomódott. Pihent, és közben körülengték a megszokott, otthonos zajok.

Anna Gorszkin az Igazságügyi Palotában védte magát.

A Santé börtön egy szigorúan felügyelt cellájában Pepito Moretto már tudta, milyen sors vár rá. Fel-alá járt a szűk helyen, az őr komor tekintetétől követve, akinek arcát négyzetekre osztotta a kémlelőablak rácsa.

Pszkovban egy idős asszonyság, az arca két oldalán lelógó nemzeti főkötőben a templom felé tartott szánján, amely gyorsan siklott a havon. A részeg kocsis rácsapott ostorával a játék lovacskaként ügető pónira.